Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 236. szám. Szerda. augusztus 29.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A néppárt természetrajza.

Budapest, augusztus 28.

(s.) A manóba is, csak nem hiszi a néppárt, hogy az egész ország meg van bolondulva? Mert hogy bolondnak való dolgokat akar elhitetni az országgal. Mióta Magyarországon politikai pártok vannak, alkotmányos küzdelem van és nyilvános vitatkozás van, olyan ostoba vakmerőséggel nem hazudtak, nem csürtek-csavartak, ahogyan a néppárt cselekszi. A komolyságnak annyira hiján való eszközökkel politikai célt nem szolgáltak még Magyarországon, amilyenekhez a magát néppártnak nevező ultramontán had minden röstelkedés nélkül folyamodni merészel.

Itt vannak a többi között a keresztsértések. *Budapesten* kezdték. Arcpiritó cinizmussal folytattak hajszát heteken át egy felekezet ellen, parlamentben, sajtóban; maga a képviselőházi néppárt egyházi vezetője kezdte egy interpellációval, amelyben elmondta, hogy *bünös kezek* letörték az egyetem aulájában levő országcimer keresztjét. A párt lapjai dühtől tajtékozva folytatták a lázitást, egészen addig, mig a dolog kellemetlen irányba kezdett fordulni a néppártra nézve. Ekkor hirtelen elhallgattak. Az eset, sajnos, nincs tisztázva, ami elég hiba. De elég különös, hogy ezért a néppárt sohasem rekriminált.

Ellenben egy idő mulva nem riadt vissza ez a párt attól, hogy a sikertelen próbát megismételje. Most vidéki *eseteket* fundáltak ki. *Pécsett*, *Ónodon* és *Egerben* fedeztek fel letördelt vagy megcsufolt kereszteket. A leleményességnek és az izlésnek éppen akkora hiánya kellett hozzá, mint a lelkiismeretnek. A néppárt kellő mértékben rendelkezik ezekkel a hiányosságokkal. Most azonban még kevesebb szerencséje volt, mint az első alkalommal. Most nem multak el hetek, söt kétszer huszonnégy óra sem telt bele, a lehető legilletékesebb helyről cáfolták meg az egri kereszt históriáját. Az egri káptalan igazgatója és az odavaló rendörség együttes bizonyitványt állitott ki róla, hogy az egész nem egyéb ostoba hazugságnál. Erre a tisztességnek nem maradt volna egyéb válasza, mint a teljes visszavonulás, a tévedés bevallása. A néppárt lapja azonban nem ezt teszi. A legkategorikusabb cáfolat ellen is fenntartja a hirét, söt még rossz vicceket is csinál hozzá. És fenntartja mindazt. amit a hirhez füzött, holott nem kevesebb volt ebben a kommentárban, mint felekezet ellen való nyilt, brutális izgatás.

Az ilyen dologhoz már igazán nem lehet szava a komoly, nyugodt kritikának. Szégyennel és felháborodással fordul el töle minden ép erkölcsi érzékü ember.

A *keresztsértéseknek* méltó párja a *lacfalusi botrány*. Igy nevezi ugyanis a néppárt lapja a közigazgatási hatóságnak azt a nagyon helyes intézkedését, hogy *Lacfaluban*, a hirhedt *Lukácsiu* pópa székhelyén megakadályozta azt a hét vármegyére szóló *oláh nemzetiségi tüntetést*, amelyet mára, a görög katolikus Nagyboldogasszony napjára akart rendezni a lacfalusi hazaáruló. A vallásszabadság megsértésének nevezi azt, hogy nem engedte a hatóság összecsöditeni a görög katolikus oláhságot az ünnepi bucsu örve alatt hazaáruló demonstrációra.

A néppárt *Lukácsiu* mártirkoszoruját sem átallja gyarapitani nyiltan, szemérmetlenül. Ezt a veszedelmes politikai kalandort, aki hazaárulásért büntetve volt, aki a magyar nemzet, a magyar állam ellenségének vallja magát, pártfogásába veszi egy magyar nyelven irott hirlap, amely egy részben magyar emberekből álló pártnak hivatalos orgánuma. Nyiltan ölelkeznek gróf *Zichy* Nándor, *Molnár* János és *Lukácsiu* László. Volt-e hát a magyar politikai életnek nagyobb szégyene, csunyább kinövése a néppártnál? Öt esztendő óta állandó botránkoztatója a jóérzésü magyar embereknek ez az ismételten letagadott, de ujra napvilágra került perverz szövetkezése a magyar ultramontanizmusnak a nemzetiségi izgatással. Most, ime, arcátlan nyiltsággal jelentkezik. Magyar lap merészel pártjára kelni az oláh hazaárulásnak. Magyar lap meri botránynak mondani a magyar államnak belső ellenségeivel szemben való természetes önvédelmét.

Már most tessék ezekhez hozzávenni a hazugságoknak, rágalmaknak, izgatásnak egyéb közismeretü fajtáit; a rituális gyilkosságokat; a templomi szószékkel, gyóntatószékkel, a papság lelki hatalmának egyéb eszközeivel való visszaélést; és tessék ezekből megkonstruálni a néppárt természetrajzát. Tessék természetes okoskodás utján megállapitani, hogy magyar embereket mi vihetett ekkora megtévelyedésre; magyar politikusok egyesülése hogyan léphetett arra az utra, amelytől vissza kellene döbbennie minden valamenynyire ép hazafiui lelkiismeretnek?

Erkölcstelenek, önzök a néppárt céljai; meg nem engedhetök a törekvései. De ilyen célok, ilyen törekvések jelentkeztek más államok politikai életében is. Az ultramontanizmus céljai mindenütt veszedelmesek; eszközeiben ez az irányzat sohasem volt válogatós. Ám az ország ellenségeivel való cimboraságra seholsem vetemedett, csak minálunk. És bármilyen lelkiismeretlen is eszközeinek megválasztásában, olyan naivul vakmerö seholsem volt, mint minálunk.

A magyarországi néppárt vérbeli rokona a felekezeti reakció egyéb nemzetbeli politikai alakulatainak. Legközelebb az osztrák *Luegerizmus* áll hozzá. De a magyar ultramontanizmus ezen is tultett. Luegerék nem konspiráltak Ausztria ellenségeivel. A magyarországi ultramontanizmus ezt is megcselekedte.

TÁRCA.

Véres utszéli drámák.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Feszl Géza.***

Korunknak éppen nem utolsó rendü beteges tünete, hogy a szubjektiv érzések összekülönbözéséből kipattanó véres drámák és e drámák aktiv hősei évről-évre mindinkább szaporodnak. Mint eső után a gomba, ugy teremnek már manapság — nem a csatatérnek, de az aszfaltnak és az utca porondjának vérre szomjazó hősei. Hősök? Helyesebben talán: parazitái annak a nimbusznak, mely az igazi hősöket megilleti.

Lépten-nyomon egy-egy merénylet élénkiti a napnak krónikáját. Itt politikai, ott magánjellegü háttérrel. Ez veri föl néhány pillanatra a szunnyadást, az általános közönyt. Urak és urihölgyek, szolgálók és mesterlegények revolverrel, késsel, vitrióllal vitatják és bizonyitják, hogy nekik igenis van joguk szerelemhez, bosszuhoz, vérhez, itt egy hütelen feleség, ott egy elpártolt menyasszony vagy vőlegény vagy szeretőnek életéhez.

És vajjon mi adja meg a jogcimet az önkényes biráskodás és független hóhérkodás szabadalmához?

Semmi más, mint egy ostoba és elévülhetetlen frázis. Az, hogy az érzelem számára nem lehet törvényparagrafusokat faragni és hogy a sziv joga szent és sérthetetlen . . . és a többi.

Ha jól itélem meg azt a közvéleményt, mely a közönyösségnek vastag jégrétege alatt mégis csak él, ma már mindenkire nézve bántóvá és aggasztóvá kezd válni a véres utszéli drámák folytonos szaporodása, társadalmunk ez a beteges tünete. Kisértsük meg kutatni az okot, melynek ez a beteges tünet betudható.

Nehogy a jelszavak által körülbástyázott szociális politika labirintusaiba tévedjünk, hagyjuk figyelmen kivül a nagy gazdasági kérdést, valamint az elfajult európai szellemi áramlatoknak kölcsönhatását is — és keressük meg az imént idézett divatos frázisnak ha nem is a kiindulási pontját, de legalább föllendülésének mozzanatát. Nyomozzuk egy kissé keletkezési fonalát annak a széles mederben elterjedt közfelfogásnak, hogy bizonyos körülmények között az önbiráskodás *határozottan* jogosult, mert a becsületnek és szerelemnek, a szivnek és az érzelemnek vannak olyan természetes privilégiumai, melyeknek erkölcsi sulya nagyobb — mint a paragrafusoké!

A fonál vissza fog vezetni ünnepelt nagyságok gondolataihoz! Az európai szellemnek csillagos égboltján tagadhatlanul fixpontok Echegaray, Sardou, ifjabb Dumas Sándor, különösen az utóbbi. Kétségtelenül Dumas volt legfogékonyabb a modern korszellem hóbortjai iránt és igy mint uttörő vállalkozott arra, hogy eredetiség és hatás kedvéért igazi merényleteket kövessen el a tömeges felfogásnak hagyományokon alapuló egyszerü józansága ellen. Ő volt az első, aki glorifikálva mutatta be a váltakozó szerelem rendszerének korágyra sülyedt áldozatát, a tévedt nőt, az élet mámorától kifáradt és lesorvadt kaméliás kisasszonyt, mint a legtetszetősebb nőideált. A hatás egyenes arányban állott az abszurdum nagyságával. Ez nem is lehetett másként. Ami természetes, az sohasem von maga után olyan hatást, mint az, ami hihetetlen, de ugy kerül a szemünk elé, hogy hihetővé válik. Hogy valamely ország területén a király legyen a legnagyobb ur, ez abszolute hatástalan állitás. De aki hihetővé tudja tenni, hogy a legjelentékenyebb egyéniség valamelyik földhöz ragadt koldus, az biztos lehet a hatás felől. Dumas hatásának titka éppen az, hogy nem a szentélyben helyezi el a lélekbeli tisztaságnak női ideálját, hanem — a sámbr szeparéban.

Ez volt a modern közgondolkozás kifejlődésének procedurájában a legmerészebb vállalkozás arra nézve, hogy a nőerényt, ha nem is *kell*, de egész bátran föl *lehet* szabaditani a tisztességnek bilincseiből, mert legtetszetősebb a női ideál mint szabadszemély.

Ámde gondoskodott a modern gondolatreformátor, akinek költői vénája nem a müvészet igazságaiból meritett, hanem a büvészet fogásaiból táplálkozott, gondoskodott Dumas arról is, hogy ne csupán az Ármandokat vagyis a szeretőket, hanem a Clémenceaukat vagyis a férjeket is kielégitse, megnyugtassa és büvészete számára megnyerje. Clémenceauban megrajzolta az eszményi férjet és melléje a kikapós, ledér, hitszegő asszonyt, akit — kikapós voltáért — el kell pusztitani, meg kell ölni, ehhez a férjnek joga van! Azt persze nem tette szóvá Dumas és a közfelfogás elsiklott rajta, hogy Clémenceauné asszonyság — karakter dolgában — semmi más, mint az egekig magasztalt kaméliás kisasszony: életének első felében, a kaméliás korszakban. Viszont a glorifikált Gauthier Margit szintén nem egyéb mint a halottaiból föltámadt és a változatosságra való törekvéseiből kigyógyult Clémenceauné asszonyság.

Igy azután az élet iskolájának hallgatói, az európai szinházak látogatói néhány évtizednek [illegible] leghatásosabb darabjából tetszés szerint vá-

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

A néppárt belső mivoltának nem adja meg hát a kulcsát a nemzetközi atyafiság sem. Ez a párt a magyar közéletnek olyan jelensége, amelynek a természetrajzát még csak ezután lehet majd megirni.

BELFÖLD.

Zágrábi hangok. A zágrábi *Obzor*nak tetszik külön notát fujni arról a legfelsőbb királyi kéziratról, mely örvendetes visszhangra talált Magyarország minden népének lelkében. Ő is fenségesnek találja ugyan a királyi megnyilatkozást, de annyira fenségesnek, hogy egészen külön példányt kér belőle a horvátoknak. Hogy ezt tehesse, elkezd okoskodni, hogy a legfelsőbb kézirat nincs a horvát bánhoz intézve, aki azt nem is ellenjegyezte. A zágrábi ujság igy füzi okoskodását:

A Széllhez intézett legmagasabb kéziratban bennfoglaltatik ugyan: „Tudják meg Magyarország népei": ám a horvát nép nem Magyarország népe. A horvátok Horvátországban élnek, s Horvátország nem Magyarország. Ennélfogva Horvátország, mely a király hetvenedik születésnapját a legőszintébb lelkesedéssel ünnepelte, a hüség és loyalitás tradicionális érzésével várja e mai napon a Horvátország bánjához intézendő kegyes királyi szót. Nekünk erős a hitünk, hogy Horvátország nem lesz az egyedüli, amely e jótéteményből kizáratik. Ha Széll miniszterelnök ugy vélné, hogy a hozzá intézett legfelső kézirat Horvátországra nézve is elégséges: ez a kiegyezés megsértését jelentené, mert ő Horvátországot nem képviseli s Magyarország fogalmába Horvátország, mely külön királyság, illetve külön állam, nincs befoglalva.

Az *Obzor* okoskodására nem szükséges sok szót vesztegetni. Elegendő ráolvasni, hogy mit ir a király születése napjának zágrábi megünneplése dolgában a pancsovai *Narodnoszt* s abból kitünik, hogy Zágrábban még a szerbekre is elragadt a horvátok ünneplési módja. Az az ünneplésük, hogy tüntetnek. A pancsovai lap szemükre veti a zágrábi szerbeknek, amiért ő felsége születése napján a *feketesárga lobogót tüzték ki* épületeiken, ami sehogysem lehetett okos eljárás, ha tekintetbe veszszük, hogy e zászlónak — politikai jelentősége is van. *„Magyar honpolgároknak* ilyen zászlót alkalmazni nem opportunus dolog. A horvátországi szerbség rossz utat választott ezzel az eljárásával a horvát sovinizmus elleni küzdelmében. A magyarországi szerbség csak helyteleníteni tudja a zágrábi szerbek ilyen oktalan maguktartását és meggondolatlanságát."

Beszámolók. *Szabó* Imre országgyülési képviselő tegnapelőtt Veszprémben, tegnap pedig a választókerület többi községeiben beszámolót tartott. Beszédét a nagyszámu választók lelkesedéssel hallgatták. *Szabó* Imre kijelentette, hogy a szabadelvü-párt *mai vezetésével* teljesen meg van elégedve és a kerület érdekeit továbbra is a szabadelvü-párt zászlai alatt fogja képviselni. Erre a választók *Meskó* Pál inditványára egyhangulag bizalmat szavaztak neki.

Dr. *Hajdu* József, a kun-szent-márioni kerület országgyülési képviselője, most utazza be választó kerületét, miközben e hó 26-án Mesterszálláson, a kerület egyik községében nagyszámu hallgatóság jelenlétében és élénk helyeslés mellett beszámoló beszédet mondott. Beszéde végeztével a választók nevében dr. *Steuer* Lajos orvos köszönte meg a képviselőnek megjelenését, biztositván őt a mesterszállásiak bizalmáról és ragaszkodásáról. Szeptember 9-én Csépán és Tisza-Sason fog Hajdu beszámolót tartani.

A miniszterelnök üdvözlése. A nagybányai választókerület *Láng* Lajos beszámolója alkalmából a következő üdvözlő táviratot küldötte *Széll* Kálmán miniszterelnöknek:

Láng Lajos szeretett képviselőnk nagy tetszéssel fogadott beszámolója alkalmából fogadja Nagyméltóságod a nagybányai kerület nagy számban összegyült választóinak üdvözletét, bizalmuknak s ragaszkodásuknak őszinte nyilvánitását. *Bitsánszky* Ede, pártelnök.

Széll Kálmán miniszterelnök meleghangu táviratban mondott köszönetet a nagybányaiaknak.

A tisztességtelen verseny ellen. Egy helyi kőnyomatos révén a mai lapok azt a hirt közölték, mintha *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter felhagyott volna avval a szándékával, hogy a tisztességtelen verseny ellen külön törvény alkottassék és e kérdést a kereskedelmi törvény általános reviziójának keretében kivánná megoldani. Illetékes helyről ezzel szemben arról értesülünk, hogy a miniszter nemcsak hogy fel nem hagyott e szándékával, de a szóban forgó törvényjavaslat előadói tervezete már el is készült és a teljes törvényjavaslat megindokolásával együtt legközelebb meg fog küldetni az illető közegeknek, sőt valószinüleg még szeptember hó folyamán szakértekezletet is tartanak ebben a kérdésben.

Beniczky főispán jubileuma. Pestvármegyében mozgalom indult meg, hogy *Beniczky* Ferenc tizéves főispáni müködését megünnepeljék. Kecskemét város tanácsa már bizalmas eszmecsere tárgyává tette ezt a kérdést s elhatározta, hogy a főispán iránt való bizalmának és ragaszkodásának jegyzőkönyvileg fog kifejezést adni s a főispánhoz feliratot intéz.

A függetlenségi párt szervezkedése. A *monori függetlenségi és 48-as párt* jövő vasárnap szervezkedő gyülést tart, melyre meghivták a kerület képviselőjét, *Lukács* Gyulát is. Lukács ez alkalommal jelezni fogja a függetlenségi párt legközelebbi feladatait.

KÜLFÖLD.

A khinai háboru.

Budapest, augusztus 28.

Önkéntelenül is stagnáció állott be a hatalmak khinai akciójában. A megszállott Pekingben egyelőre semmi okosabbat sem lehet tenni, mint fenntartani a rendet s várni, hogy legalább a cunglijámennek ottrekedt tagjai jelentkezzenek, amig a császár vagy a császárné vagy valamelyik authentikus herceg előrekerül. További támadó hadjáratról szó sem lehet. Először azért, mert a hatalmak nem állnak háboruban Khinával, másodszor, mert nincs ki ellen hadakozni, és mert, harmadszor, nincs — mivel. A szövetséges hadat számereje csekély ahhoz, hogy hadjáratra lehetne vele indulni, s örülni kell, hogy a pekingi követeket és európaiakat föl lehetett vele szabaditani. De igenis szükséges az, hogy az európaiak elég erősek legyenek az esetleges támadásokkal szemben. Az itt-ott fölmerülő boxer-hadakról, Peking felé nyomuló ujabb khinai seregekről szóló hirek nem egészen authentikusak ugyan; de az eshetőség megvan, bár a veszély nem imminens. A mig távolból gyalogszerrel előnyomuló khinai hadak Peking alá érhetnek, addig az európaiak hadereje is megkétszerezhető; s igy most egyszerüen csak várakozni kell.

Mai tudósitásaink a következők:

(A béketárgyalások.)

London, augusztus 28.

Li-Hung-Csang folyó hó 26-án *táviratot* küldött a Sziánfuban levő *császárnénak*, amelyben felszólitja, hogy *Tuán* kerceget fogassa el és a boxereket fegyverezze le, hogy igy neki alkalom adathassék arra, hogy az európai nagyhatalmakkal tárgyalásokat folytathasson a békekötés tárgyában.

Páris, augusztus 28.

Courrejolles tengernagy azt táviratozza, hogy a tengernagyok tanácsa értesitette a pekingi követségeket arról az elhatározásról, hogy *Li-Hung-Csangot* a révben hagyja addig, amig a követségek bele nem egyeznek a vele való tárgyalások megkezdésébe.

Eközben Takuban *2000 francia katonát szállitottak partra.*

(A pekingi helyzet.)

Berlin, augusztus 28.

Hivatalos jelentések kétségbe vonják a lapoknak azt a közlését, hogy Khinában a hatalmak vegyes bizottsága alakulóban van. Ugy látszik, hogy összetévesztés forog fenn. A valóság az, hogy Pekingben egyelőre ideiglenes katonai kormányzat lépett müködésbe, amelybe minden egyes hatalom egy-egy tisztet nevezett ki. Ezt a kormányzó tanácsot tévesztik össze — ugy látszik — a szintén tervbe vett vegyes bizottsággal.

---

laszthatták ki azt az axiómát, amelyik éppen konveniál. Ki lehetett választani azt az életbölcseséget, hogy az ideális nőnek legtökéletesebb modellje az a nő, akinek piszkos multja van. De éppen igy ki lehetett választani azt a másik bölcs tanácsot is: ha hütelen a feleséged, öld meg! Jogodban áll. Bántódásod nem lesz. Minden nobilis ember fölment és maga a társadalom hozza eléd a mosdót, meg a törülközőt. És a közönség kiválasztotta — mind a két konkluziót. Levonta az ellentétes tanulságokat és elhelyezte azokat az életbölcseségek nagy tárházában: a közfelfogásban.

Szálló ige lett e bölcs megoldásból: öld meg. És a szállóige tulrepült a francia területen s a gyakorlati életbölcseségek közkedveltségü kommentátorának Dumasnak minden szava, minden darabjának, röpiratának vagy levelének konkluziója megdönthetetlen igazság gyanánt vésődött be a modern közvéleménybe a frank határon innen és tul. De a szálló ige nem csupán földterületeket hóditott meg a maga számára, hanem a fogalom belső tartalma is mindinkább kiszélesedett. Lassanként nyilvánvalóvá lett a tömegek előtt, hogy nem csupán a megcsalt férjet illeti meg a *természetes jog*, megölni a hütelen feleségét. Vannak ezzel egyenrangu, egyéb természetes jogok is. Ilyen például az, hogy a nő egész bátran és büntetlenül lelőheti azt, aki őt becsületében megrágalmazza. De ugyanez a természetes jog kiterjed arra az elcsábitott hajadonra is, aki megöli *azt a nyomorultat*, aki az ő bizalmával visszaélt és azután cserbenhagyta őt, a leányt, aki *mindent* föláldozott a bizalomnak, a szerelemnek! . . . És itt ismét előbuvik a ki nem pusztitható, örök frázis, hogy a szivnek elévülhetetlen és szent jogai vannak. E mellett bontakozik ki az a másik modern idea is, hogy *maga az érzelem az, ami a férfit és nőt szent frigyben kapcsolja egymáshoz*, — minden egyéb *csak társadalmi formalitás*! Igy azután nemcsak a törvényes férjnek, de a vőlegénynek, menyasszonynak, sőt még a szeretőnek is kijut az a természetes jog, hogy: *öld meg.* Csak éppen hogy a dekorációt kell hozzá gondosan megválasztani és a merénylet megtorlását követelő jogérzet vagy célszerüségi elv rögtön ki van rekesztve az elbirálásnak döntő mozzanatai közül. Csak éppen hogy végig kell játszani az ellenállhatatlan belső kényszerről és a halálmegvetésről tanuskodó heroikus szerepet és a szálló ige által preparált közvélemény rögtön fölmenti a gyilkost. — A legdurvábban megsértett férfiui tekintély (alias becsület) szintén jogeim arra, hogy azonnal és *büntetlenül* lőjük le azt, aki bántalmaz.

És a folytatólagos konzekvencia bizonyára nem is hibáztatható. Hiszen az arculcsapást csak nem lehet kisebb sérelemnek tekinteni a férfira nézve, mint a nőre nézve a meggyalázatást. Ujabban, éppen itt minálunk, még a vagyonbeli veszteségből származott emberölésre, sőt még az apagyilkosságra is kiterjedt már a szállóigének büntetéstől mentesitő ereje.

Miután pedig mindenütt és mindenfelé valóságos polgárjogot nyert a közfelfogásban az az elv, hogy az ellenállhatatlan erejü indulat erkölcsi jogot ád az egyiknek megölni a másikat, miután köztudattá vált, hogy a fékezhetetlenül hullámzó érzés megfosztja a független birót a szigoru itélkezés jogától és miután közvéleménynyé érlelődött, hogy az elszenvedett sérelemnek komolysága és hordereje megadja és biztositja a sértett számára a személyes megtorlásnak természetes jogát: *ennélfogva mindenütt és mindenfelé szaporodnak a merényletek*, ismétlődnek az utszéli drámák, vagyis kibővitett tartalommal átment a gyakorlati életbe Dumasnak szálló igéje: öld meg.

Két-három nap előtt már egy közönséges sikkasztó is pályázott itt Budapesten a gyilkolási privilégiumra. Ez az utszéli dráma három felvonásból állott. Első felvonás: A vőlegény sikkaszt. Második felvonás: A menyasszony szakit a sikkasztóval. Harmadik felvonás: A facér vőlegény követi a jó tanácsot és három golyóval leteriti — volt menyasszonyát. Azután maga ellen forditja a fegyvert, de — eredménytelenül. Aligha merész az a föltevés, hogy ez a sikkasztó és ez a merénylő is, éppen ugy mint a legtöbb: közhelyekből nyerte a szellemi táplálékát. Az is természetes, hogy aki a saját élete csődjét látja maga előtt és arra a meggyőződésre jut, hogy neki az élők sorából menekülnie kell, az készségesen ragad meg minden olyan ötletet, amelyik valami bravuros befejezést biztosit az ő utolsó jelenetének. Ötlet nincs, de van közhely. Van közös izlés és közös emberi vonás. Aki vért ont, az hősnek látszik. Aki féktelen haraggal rombol, az azt engedi sejteni, hogy fellobbanásának nagy és komoly oka volt. Ezt ösztönszerüen érzi mindenki, miért ne érezné a sikkasztó is? Miért ne fejezné be bravurosan az életét ő is? Az ideát megadja a közhely, a hajlandóságot pedig a közös emberi vonás.

*

A kiváltságos körök, vagyis azok, akik a társadalom felszinén usznak, szokásokban, ruházatban, gondolkozásban divatot teremtenek. Ruha, szokás és gondolat idővel siklik lefelé vagyis a nagy tömeg utánozni kezdi a hangadókat, a vezetőket, a kiváltságosakat. Az *öld meg* eredetileg a nobilis körök számára hangzott el. Később — éppen ugy, mint a gavalléroktól levetett ruhát, — fölvette a nagy tömeg a gavallérok által divatba hozott ideát.

London, augusztus 28.

A *New-York Herald*-nak jelentik Sanghaiból, hogy a szövetséges csapatok a Pekingtől nyugatra eső tartományokat is megszállták már.

London, augusztus 28.

A *Standard*nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy most már iratokkal is be van bizonyitva, hogy a pekingi és tiencini idegenellenes zavargások tényleges szerzője *Jungiu* és hogy ő birta rá *Tuan* herceget, *Kangjit*, *Lipinghent* és az özvegy császárnét, hogy állást foglaljanak az idegenek ellen.

Washington, augusztus 28.

Conger amerikai követ a következőt jelenti Pekingből:

Legutóbbi táviratom óta nem történtek fontosabb mozgalmak. A katonai hatóságok a rend helyreállitásán fáradoznak. Eddig itt a khinai kormánynak semminemü képviselője sem volt feltalálható; de ugy mondják, hogy a cunglijámennek néhány tagja a városban maradt; s azt várják, hogy nem sokára jelentkezni fognak.

A szövetséges csapatok tábornokai elhatározták, hogy a császári palotába nem nyomulnak be s nem is szállatják meg.

Ma *2000 német katona érkezett ide.*

Páris, augusztus 28.

A pekingi francia követtől ma 19-én feladott távirat érkezett, amely ezt mondja: A szövetségesek 14-én értek Pekingbe, másnap folytatták operációikat és a császárvárost és a császári palotának egyes részeit bombázták, ahonnan a khinai katonák lövöldöztek rájok. A távirat hirt ad továbbá a Peitang-templom fölszabaditásáról és arról, hogy Frey tábornok egyelőre a császári palota kertjeiben helyezkedett el. A császári udvar ismeretlen irányba menekült, de előbb még kivégeztette a cungli-jámennek öt-hat tagját, mert nem voltak eléggé idegenellenesek. A Tiencinnel való vasuti összeköttetés helyreállitását sürgősnek mondja a távirat, mert a vonalak bizonytalansága nagyon megneheziti a hadmüveleteket. Attól tartanak, hogy a boxerek és a rendes khinai csapatok visszatérnek és megtámadják a szövetségeseket, amiért is komoly óvóintézkedésekre van szükség. Abból a különitményből, amely a francia követséget védelmezte, 14 ember esett el. A Peitangban öt ember esett el. A követségek egész személyzetének, a szolgákat is beleértve, nagyon kedvezőtlen az egészségi állapota. A francia követ a spanyol követségen van. Néhány ügyvivőt a francia követség romjai között vagy a szomszéd khinai házakban helyeztek el. A város nagy része romokban hever.

(A német akció.)

Berlin, augusztus 28.

Németországnak a khinai expedició eddig *100 millió márkájába* került, egy berlini könyomatos lap számitásai szerint. A *Berliner Tagblatt* erre megjegyzi, hogy a német birodalomgyülés ezeket a kiadásokat kétségtelenül mind helyeselni fogja. Csak az a kérdés, hogy a kormány miből fogja fedezni a további kiadásokat. Ha a kormány csak akkor hivná egybe a birodalomgyülést, ha hadikölcsön felvételének szüksége mutatkoznék, akkor valószinünek mondható, hogy ezzel a kiméletlen eljárással nagyon is maga ellen haragitaná a parlamentet.

Berlin, augusztus 28.

A *National Zeitung* komoly államjogi kérdéseket fejteget, kapcsolatban azzal a ténynyel, hogy a keletázsiai gyalogos és lovasezredeknek *zászlókat* akarnak adományozni. A lap azt a kérdést veti fel, vajjon ezt a csapatot tartós szervezkedésnek tekintik-e? A lap aztán kijelenti, hogy az ilyen szándék teljesen lehetetlen volna a birodalomtanács hozzájárulása nélkül, mert hiszen az egyes katonai csapatok száma és létszáma törvényen alapszik és azt egyoldaluan nem lehet elintézni. A birodalmi kancellár és a hadügyminiszter viselné a felelősséget, ha e tekintetben kétely merülne föl, mert az ilyen kételyek heves és hosszantartó parlamenti vitákra adnak alkalmat.

Berlin, augusztus 28.

Jellemző arra a hangulatra, amely a Khinába induló német tisztek közt uralkodik, a *Magdeburger Zeitung* a következő közlése:

A tisztek hangulata rendkivül komoly. Mindnyájan tudják azt, hogy nem indulnak katonai sétatra. A legutóbbi napokban pedig a következő, rendkivül érdekes eset történt meg egy német hajó indulásakor, amely tiszteket vitt a khinai csatatérre. Egy uri ember az expedicióval menő öcscsének és a többi tiszteknek ciankálival telt kapszulákat adott át, hogy az esetre, ha sebesülten az ellenség kezébe kerülnének, önkéntes, gyors halállal óvják meg magukat a kinzásoktól.

Berlin, augusztus 28.

Politikai körökben nagy visszatetszést kelt, hogy a kormány vonakodik egybehivni a birodalomgyülést. Irányadó helyen, ahol különben helyeselték, hogy a birodalomgyülés csak szeptember végén, vagy október elején üljön össze, most már határozottan elitélik a kormánynak azt a megmagyarázhatatlan makacsságát, annál is inkább, mert a khinai expedició költségei október elsejéig *száz millió* márkát fognak tenni, tehát sokkal többet, semmint hitték volna.

(A belga expedició kérdése.)

Köln, augusztus 28.

A *Kölnische Zeitung*nak irják Berlinből tegnapi kelettel: A páris *Matin* egy cikkben Belgiumnak azzal az elhatározásával foglalkozik, hogy nem küld külön expediciót Khinába és azt mondja, hogy Belgiumban nagy az izgatottság azért, mert a *Soir*nak a közlése szerint a *német császár föltétlenül tiltakozott* az expedició ellen. A német jegyzék hangja — mondja a *Matin* — több mint fenyegető. A belga nemzet joggal érzi magát sértve ezzel a rendkivüli eljárással. Erre nézve a következőket kell megjegyeznünk: Első sorban is Németország egyáltalán nem foglalt állást ebben az ügyben a maga jószántából, hanem csak akkor, mikor a belga kormány megkérdezte véleményét az expedició kérdéséről. Erre a kérdésre válaszolt Németország és ennek a válasznak sem sértő, sem fenyegető alakja nem volt, de legkevésbé volt benne tiltakozás, akár föltételes, akár föltétlen. Németország válasza Belgium kérdésére csak az volt, hogy Németország feltogása szerint *elegendő haderő* van már részint utban, részint utra készen, hogy Khinában a rend helyreállitását biztositsa. Ilyen körülmények között a *belga expedició szükségessége kétséggel találkozhatik* s igy a Belgium részéről felmerülendő költségek megtérülése nem látszik eleve biztositottnak.

(Oroszország akciója.)

London, augusztus 28.

A Morning Postnak jelentik *Washington*ból, hogy a kormányt értesitették, hogy *Oroszország nem üzent háborut* Khinának, csak *Mandsuriát* akarja elfoglalni és várja a japán ellenállást.

Kharkov, augusztus 28.

Az itt alakitott 24. lövészezred, továbbá a 10. hadtest és a 4. szibériai gyalogdandár törzskara holnap Odesszán át Kelet-Ázsiába megy.

Pétervár, augusztus 28.

A hivatalos lap jelenti, hogy Basily kamarást és valóságos államtanácsost, a külügyminisztérium első osztályának igazgatóját, a külügyminisztérium első tanácsosává nevezték ki. Ugyancsak a hivatalos lap közlése szerint a cár elrendelte nyolc golyószóróüteg alakitását, amelyeket a szélső Keletre rendelt négy szibériai hadtesthez osztanak be kettesével. A kozákság mozgósitott csapatainak kiegészitéséül Csinában egy kozáklovas-századot és Nerosinszkben egy gyalogszázadot alakitanak.

London, augusztus 28.

A *Morning-Post* washingtoni tudósitója azt táviratozza lapjának tegnapi kelettel, hogy értesülése szerint az *orosz kormány* amerikai pénzembereknél magánuton tudakozódott, hogy *függő hadikölcsön* fölvétele New Yorkban lehetséges volna-e.

(A Jangce völgyéből.)

Sanghai, augusztus 27.

Az idegen konzulok rosszalásukat fejezték ki a városnak Peking felszabadulása örömére tervezett kivilágitásáról és értésére adták a városi hatóságnak, hogy a kivilágitásban nem fognak résztvenni. Azt beszélik, hogy az angolok a Jangce völgyében valami fontos lépésre készülnek.

London, augusztus 27.

A *Daily Express* sanghaii tudósitója a következőket jelenti:

Legközelebb több ujabb brit katonai demonstráció készül az egész Jangce-folyó mentén, amelyeknek részben az a céljuk, hogy a lakosságot megnyugtassák, részben pedig az, hogy a khinai forradalmi pártot elriaszszák a további izgatástól.

A délafrikai háboru.

Budapest, augusztus 28.

Az angolok helyzete Dél-Afrikában ismét válságos. A legutóbbi napokban *Belfast* körül folyt harcok azt mutatják, hogy a boerok olyan formidábiis ellenállást fejtenek ki, a milyenre Lord Roberts és vezértársai az oranjei és transvaali fővárosok elfoglalása után egyáltalában nem számitottak. Az angol hadvezetőség csak a legnagyobb erőfeszitéssel képes lépésről-lépésre előrenyomulni a meghóditottnak vélt területen.

A legutóbbi harcokról a következő tudósitások vannak előttünk:

London, augusztus 28.

A Belfast mellett folyt harcokról jelenti egy távirat: A boerok erősen tartják állásaikat s az angol támadásokat többször visszaverték. Az angolok meg akarták kerülni a boerok állásait, de az éjjel rájuk szakadt és igy nem értek el eredményt. E távirat szerint még két hadosztály szükséges ahhoz, hogy a boerok ellenállását megtörjék.

*Lourenco-Marquez*ből pedig azt jelentik, hogy *Machadodorp* mellett 5 nap óta szakadatlanul folyik a küzdelem.

London, augusztus 28.

A *Daily Mail* jelenti Lourenco-Marquezből;

Abban a támadásban, amelyet Buller tábornok csütörtökön az ermelo-machadodorpi uton a boerok ellen intézett, a boerok sulyos veszteséget szenvedtek. Tüzérségük fele elesett. A csütörtökön tartott haditanácsban a boerok Botha tanácsa ellenére 21 szavazattal 9 ellenében elhatározták, hogy visszatérnek eredeti tervükhöz, vagyis visszavonulnak Lydenburgba. A hadikészleteket, amelyeket nemrég elvitettek onnan, most megint visszaküldték.

London, augusztus 28.

A *Daily Mail*nek jelentik Pietermaritzburgból tegnapi kelettel:

Egy boer csapat tegnap Ingagane mellett, Észak-Natálban egy kőszénbányából 100 font dinamitot vett el.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Fokvárosból, hogy a pretóriai hatóságok egy levelet fedeztek föl, amelyben Reitz miniszter arra kéri a németalföldi vasuttársaságot, hogy pénzzel támogasson egy Kargrowe nevü embert. Azonkivül egy könyvet találtak, amelyben az van följegyezve, hogy Kargrowenak politikai célokra 1000 fontot fizettek ki. A hatóságnak kezébe jutott azonfelül Kargrowenak egy elismervénye.

London, augusztus 28.

Az esti lapoknak jelentik *Pretóriából* tegnapi kelettel: Hir szerint az angolok *Botha* ellen reggel folytattak a harcot, amely azzal végződött, hogy az angolok vesztesége állitólag nagy.

Pretória, augusztus 28.

Dewet egy kis sereggel fölbukkant Heilbron közelében. Hir szerint *Steyn* és *Krüger* elnökök egyesültek. Dewet emberei közül 25-öt szombaton Pretóriától északnyugatra elfogtak. A pretóriai boerok azt beszélik, hogy *Botha még egyszer szembe száll az angolokkal és azután befejezi a háborut.*

Steyn és *Krüger* elnököknek állitólag az a szándékuk, hogy a Delagoa öblön át *elhagyják az országot.*

Nyugaton most már meglehetősen biztos a terület. Abból, hogy a boerok kapitulációja Harrysmith mellett egy időbe esik Dewet visszaverésével, azt következtetik, hogy az oranjei boerok nem akarnak más expedicióhoz csatlakozni. Miként Harrysmithnél, ugy Heidelbergnél és Standertonnál is *igen sok boer tette le a fegyvert.* Ezekkel az uj proklamáció szerint fognak elbánni.

Fokváros, augusztus 28.

Belfast és *Dalmanutha* körül még egyre tart a harc. Buller aránylag kevés veszteséggel elfoglalta Bergendalt és erős hadállást foglalt el Dalmanuthától észak-nyugatra.

London, augusztus 28.

Lord *Roberts* táviratozza *Belfastból* tegnapi kelettel:

Mozdulataink a harcvonal nagy terjedelme és a müködési terep nehézségei következtében szükségképpen lassan hajthatók végre; de ma kielégitő módon előrehaladtunk. *Buller* tábornok csapatai bevették *Bergdalt*, egy igen erős állomást, mely Dalmanuthától vagy két mérföldnyire észak-nyugatra fekszik. Bullert Bergdalnál hagytam el és *remélem*, hogy veszteségeink nem rugnak többre 50—60 embernél. A veszteség csekélyebb, mint amitől féltünk, tekintettel arra, hogy az ellenséges hadállás ellen 2—3000 yardnyi nyilt mezőn nyomultunk elő és az ellenség elszántan harcolt. Igen sok boer esett el. Néhányat, akik egy sziklás dombon voltak, liddit-gránátok öltek meg. Egy gyorstüzelő-ágyut

elfoglaltunk. Szép eredmény volt. Buller tábornok igen ügyesen vezette csapatait. A gyalogsági és tüzérségi tüzelés együttműködése igen hatásos volt.

Baloldalukon *French* a Fekete-dombokig a lydenburgi uton nyomult előre és megnyitotta az utat *Polecarew* hadosztályának holnapi előnyomulásához.

Rundle tábornok jelenti, hogy tegnap *Brandwater* mellett egy felderitő ut alkalmával egy tiszt elesett és egy megsebesült. Egy boert megöltek, 17-et elfogtak és 700 darab marhát zsákmányul ejtettek.

Baden-Powell tábornok jelenti, hogy *Warmbadból* észak felé vonultak és Nyesstroomot ellentállás nélkül megszállotta. Az a vidék, ahol ő és *Paget* müködnek, sürü bokrokkal van tele.

Minthogy most nem volt kivánatos tovább menni észak felé, a csapatok visszatértek Pretóriába.

London. augusztus 28.

Mint a Reuter-ügynökség Lourenco-Marquesből mai kelettel jelenti, ott hire jár, hogy *Machadodorp* mellett *ma heves ütközet* volt. A boerokat állitólag nagy veszteségekkel visszaverték, ugy, hogy ágyuikat és lőszereiket ott hagyták.

HIREK.

Roberts és a magyarok.

Lord Roberts délafrikai angol hadvezérre legbuzgóbb hizelgői sem foghatják rá, hogy megnyerte a magyarok rokonszenvét. Roberts ur pedig minden valószinüség szerint édes-keveset törődik azzal, hogy mi szeretjük-e, vagy nem. Ő nyugodtan folytatja hadmüveleteit, hol ő veri meg a boerokat, hol a boerok verik meg őt, — sok mindenre gondol, de a magyarokra nem. Most pedig azt olvassuk a telegrammokban, hogy Lord Roberts, a félgyőző, kapta magát, nagyot ütött a mellére, s katonai fedezet alatt, mint ellenséges hadifoglyokat záratta el a magyar korona sok alattvalóját, majd egyszerüen kidobta őket az országból, a nélkül, hogy szegények kis megtakaritott pénzüket magukal vihették volna.

Roberts mesternek ez a nevezetes hadi ténye bizonyára nagy lelki megnyugvást okozott. Hiszen mi is mindig mondtuk, hogy Anglia világhatalma attól a néhány száz békés horvát bányásztól függ.... Hisz azt minden valamire való európai ember tudta, hogy a győzelem kulcsa az a néhány rongyos, nyomorgó horvát, aki a johannesburgi bányákban másnak vermet ás és aranyat lel...

Hiszen nevetséges volna még csak diplomáciai háborut is kezdeni a miatt a néhány munkás miatt, de szemtelenségnek elég nagy ez a müvelet Roberts részéről. Azonkivül csak ugy kiabál belőle az elbizakodottság is, a nemzeti önérzetnek ez a kellemetlen fatytyuhajtása.

Olyan emberek, akik kétes biztonságu helyeken, például Törökországban éltek, tudják, hogy az angol nagykövet képes magát a legkifejezettebben exponálni egy akármilyen jelentéktelen angol alattvalóért. Impozáns dolog az, hogy ezek az emberek többre becsülik egy angol állampolgár biztonságát és jólétét, mint minden egyebet. A legutolsó angol tolvaj érdekében — ha injuria esik rajta idegenben, — maga Anglia nagykövete siet lépéseket tenni. — És most éppen ennek az országnak a hadvezére bánt el ilyen furcsa módon egy idegen hatalom békés alattvalóival, akiknek Londonban nem átallottak egy-egy fontot adni, hogy legyen miből hazautazniok. A szegény horvátok türelmesen, mint a birkák — felültek a vonatra és türték, hogy a diadalmas hadvezér rendelkezéséből marhaszállitó kocsikban küldjék őket tovább.

Ennél a pontnál jól be lehet látni az angol katona lelkébe. Érzi, hogy ő a világ ura, hogy ő vele kikezdeni merész dolog, tehát visszaél a helyzetével és inkorrektségeket követ el. És a dologban az a tudat a legbosszantóbb, hogy ezekért a szegény emberekért nem lehet semmit tenni. Arra ugyan hiába várunk, hogy Roberts ur visszahivja őket Horvátországból.

Ez a legbosszantóbb a dologban. A legérdekesebb pedig az, hogy ugyanezek az angolok, amikor véres dühvel vetették magukat a maroknyi boer népre, panaszra mertek menni Európa szine elé, mert néhány kétségbeesett transvaali katona robbanó-golyóval lőtt rájuk...

#

Budapest, augusztus 28.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én uj előfize és nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király utazása.** *Bécs*ből telegrafálják nekünk, hogy a király szeptember elsején érkezik vissza Ischlből és Schönbrunnba megy. Szeptember 10-ikén, Erzsébet királyné halálának évfordulóján, koszorut helyez a királyné koporsójára. Még az nap délután elutazik a jachlói hadgyakorlatokra, ahol szeptember 15-ikéig marad. A király onnan ismét Bécsbe tér vissza.

— **A román király Budapesten.** A román királyi pár ma reggel 7 óra ötven perckor Bukarest felől a gyorsvonattal Budapestre érkezett. Fogadására megjelentek a keleti pályaudvaron az egész román konzulátus, továbbá *Kovács* államvasuti üzletvezető, *Ofner* felügyelő, *Neumann* és *Krempe* állomásfőnökök, az államrendőrség részéről pedig *Pavlik* Ferenc rendőrfelügyelő. *Károly* király kiséretével együtt kiszállott s a pályaudvar hercegi várótermében megreggelizett. A királynő a szalonkocsiban aludt még. *Károly* királyt utjában *Warthiadi* tábornok főhadsegéd, *Maurocordato* ezredes, *Baranyai* őrnagy, *D'all Orso* magántitkár és *Sachs* uti marsal kiséri. A királynő főudvarmesternőjével, *Maurogheni* asszonynyal utazik. Reggeli után a román király ujra visszatért kocsijába és nyolc óra ötven perckor, egy órai tartózkodás után folytatta utját Bécs, s onnan Ischl felé.

Bécsből táviratozza tudósitónk: A román királyi párt a pályaudvaron *Cantacuzene* román ügyvivő üdvözölte. A király délután gróf *Goluchowski* külügyminisztert és báró *Beck* táborszernagy vezérkari főnököt fogadta. Este a királyné *Neuwiedbe* utazott.

— **József főherceg Lugoson.** *Lugos*ról táviratozzák nekünk: *József* főherceg kora reggel kihajtatott a csapatokhoz, mire a gyakorlatok megkezdődtek. A főherceg órák hosszat fáradhatatlanul követte a hadgyakorlatok menetét és ismételten megelégedését fejezte ki. A főherceg 11 órakor lefuvatott és a püspöki palotába hajtatott, ahol egy órakor fényes ebéd volt. Jelen voltak a *főhercegen* és *Radu* püspökön kivül: *Bolla* adlátus, *Valentics* kerületi parancsnok, *Fogány* főispán, *Fialka* alispán, *Szende* és *Avramesku* képviselők, *Popetz* polgármester helyettes, *Péczely* törvényszéki elnök, *Nagy* Győző, több más katonai és lelkészi méltóságok. József főherceg ebéd után a főispánnal és alispánnal hosszasabban elbeszélgetett, majd minden jelenlévőt megszólitással tüntetett ki. Néhány órai pihenés után a főherceg kihajtatott a pályaudvarra s ott szivélyesen elbucsuzott a püspöktől és a többi uraktól.

— **Umbertó után Viktor Emánuel.** Nemcsak a trónon ez a sorrend, hanem az anarkisták terve szerint hirtelen követnie kellett volna a fiunak az apját a halálba is. Az olasz hadügyminiszterium megerősiti azt a hirt, hogy a massacarrarai vasuti állomáson letartóztatták egy anarkistát, aki Nápolyba akart utazni, hogy Viktor Emánuel királyt meggyilkolja. A fogoly minden faggatás nélkül bevallotta ezt a tervét.

— **Nietzsche temetése.** *Weimar*ból távirják, hogy *Nietzsche* holttestének tegnap délután adta meg a végső tiszteséget rokonainak, barátainak és tisztelőinek szükebb köre a halottasházban. A holttestet a fekete posztóval bevont és virágokkal diszitett könyvtárszobában tették ravatalra. A halottat dr. *Horneffer* Ernő, Nietzsche irodalmi hagyatékának mostani kiadója, és *Breysig* Károly berlini tanár bucsuztatta meghatóó emlékbeszéddel. A gyászünnep Brahms és Palestrina dalainak előadásával kezdődött és végződött. Éjjel *Röckenbe* vitték a holttestet, ahol ma örök nyugalomra helyezték.

— **A rossz kommandó.** Tarciennesből táviratozzák: A belga hadgyakorlaton a minap veszedelmes hadi mozdulatot tett két ellenséges hadtest. Csapataik, dzsidások és testőrök, a szembeszállásnál nem hallottak meg jókor az Allj! kommandót s igy rettentő erővel csaptak össze. A véletlen nadakozásnak négy sebesülje lett, egy katona csonttörést szenvedett, hárman könnyebb sebet kaptak.

— **Schenk professzor appellál.** Fura dolog ennek a szegény tudós professzornak a dolga. Tisztán tudományos alapon, azoknak a nyomdokain haladva, akik szintén nem voltak hajlandók elismerni, hogy csak véletlen az, hogy melyik bölcsőbe szállit a gólya fiut és melyikbe leányt — megalkotja a maga teoriáját, nem is ujat, csak pótlását az eddig elért eredményeknek és — keresztre feszitik érte. Mindenképpen tragikus figura. Ha tévedett, akkor is, ha nem az a szélhámos, akinek megrajzolták a professzortársai, akik nem voltak hajlandók vele egy egyetemen prelegálni — akkor csak igazán. Végre is: — mi hát a büne? A születendő gyerekek nemének befolyásolásával — mint tudománynyal, mint egy lehetőséggel, ami vagy van, vagy nincs — nem ő foglalkozott elsőnek s ha igy lenne is, akkor se feladata a tudománynak az, hogy bizonyos kérdésekről kimondja, hogy azok nem illenek a tudós bonckése alá. Ez reakció, a minek pedig éppen a tudományban, amely csak liberálisan, a képzelhető legszélesebb alapokon épülhet — kész veszedelem. Mindazonáltal a bécsi aula felháborodásának áldozatul vetették oda ezt a szegény professzort, aki elég könnyelmü volt ahhoz, hogy a köteles tudáson tul is keressen az agyának munkát. Más kérdés az ügynek nemzetgazdasági része. Ez viszont miránk, a praktikusokra tartozik. Ehhez a szemponthoz az orvosi tudománynak nincs köze. Ilyenformán a professzoron csakugyan injuria esett és éppen a tudomány szent nevében, amelyet szolgált vénségéig. Ha mi fojtottuk volna meg, annak volna értelme, mint ahogy volna értelme annak is, hogy a jövő századok valamelyikében a bolondok házába viszik majd azt az embert, aki a maga szinigazságában megcsinálja az aranyat. A professzor most brosürben nyilatkozik az eredményekről, amelyeket elért kisérletezésével és keservesen föllázad az ellen az üldözés ellen, amely megindult ellene. Azt mondja a többek között:

— Mikor már harminc évnél tovább foglalkoztam egy ily fontos kérdéssel, irja, és hosszadalmas, bajos körülmények közt csak nagynehezen végezhető kisérletek lehetővé tették nekem, hogy pozitiv eredményhez jussak; mikor az elért eredményeim jórészt csatlakozhattak az ezen a téren elért jobb vivmányokhoz: ekkor fellépnek ellenem a tudomány emberei, akik ezen a téren sohasem müködtek, ezen a téren sohasem tettek kisérletet és az idevágó irodalmat nem ismerhetik; biráimul lépnek fel, hogy mindenféle mellékkörülmények összeszedésével elitéljenek, bár a főkérdésben elméletemet illetőleg ellenérvekkel nem birtak megcáfolni. A mellett ezek az urak előttem egészen ismeretlen utakon haladnak és oly vádakkal illetnek, amelyekről fogalmam sem volt. Mindig rejtély maradt, hogy valaki, aki nem követett el semmi törvényellenest, aki legönzetlenebbül dolgozott, akinek életcélja volt, hogy a tudomány követelményeinek megfeleljen, mindig rejtély marad, hogy az ilyen ember mégis bünös emberként állittassék a világ elé.

A brosürben elmondja azt is, hogy micsoda indiskréció révén lett a tanulmánya köztudomásu. Mikor a kéziratát rendbe szedte, egy téli estén felolvasta azt két idősebb fiának, akik mindketten orvosok. Ezt a fölolvasást véletlenül meghallgatta egy szobrász, aki Schenk lakásáról egy könyomatu lap szerkesztőségébe ment, még pedig Schenk egy tizennyolc éves fiával, akivel utközben találkozott. Schenk erről csak néhány nap mulva értesült, amikor a lapok már hosszu cikkeket közöltek fölfedezéséről. A tanár a Neue Freie Pressében és a Figaróban megcáfolta a hiányos és hibás közléseket, amelyek az ő állitólagos fölfedezéseiről szóltak és kijelentette, hogy nem dicsekszik uj találmánynyal, hanem csatlakozik más tudósok tanulmányaihoz. Némi mértékben előbbre vitte az előző tanulmányokat, de ez éppen elég volt arra, hogy a legszélesebb rétegekben fölkeltse az érdeklődést. — Ez az előadás azonban már mintha kissé regényesen hangzanék.

— **Véletlenül elsült pisztoly.** A Király-utca 15-ik számu ház előtt ma délután egy pisztoly durrant el és *Stein* Róza ruhakereskedőné összeesett a gyalogjárón. Bevitték a Rókus-kórházba, ahol este felé kihallgatták. Azt vallotta, hogy a forgópisztoly az ő kezében sült el. Délben ugyanis egy *Renesi* Imre nevü inas lépett be a Király-utca 15-ik szám alatt levő zálogházba és ott egy forgópisztolyt adott át elzálogositásra. Ő a pisztolyt meg akarta becsülni és ide-oda forgatta, miközben a fegyver elsült és a golyó jobb válába furódott. Sebesülése nem veszedelmes.

— **Meteor-kövek a Nemzeti Muzeumban.** Érdekes meteor-kövek kerültek a napokban a Nemzeti Muzeumba. Ugyanis Ó-Fehértón nagyobbszabásu meteor-hullás volt a közelmultban s a lehullott darabok közül a legszebb példányokat gróf *Mailáth* József felküldötte a Nemzeti Muzeum természettudományi osztályának.

— **Sárossy Paula és a Medve-család.** Pár nappal ezelőtt sokat foglalkozott a sajtó egy Medve Miklós nevü joghallgató dolgával, de csak *kontra, pro* nem. A fiatal embert tudniillik a szülői egy markos inas felügyelete alatt valóságos szobafogságban tartották, mert beleszeretett egy színésznőbe és feleségül is akarta venni. Idáig még nem tudott senki a dologról. Azután a fiatal ember egy őrizetlen pillanatban megszökött a porkolábjától s egy ügyvéd barátjához menekült, aki az irodájában foglalkoztatta s ennek fejében lakást adott neki s ellátta mindennel, hogy ne legyen ráutalva arra, hogy az utcára lépjen és esetleg ujra a porkoláb kezébe kerüljön. Az üldözött fiatal ember azonban ebben a privát lakásban sem volt biztonságban. Egy éjjel detektivekkel rendőrtisztviselő jelent meg az ügyvéd lakásán és a fiatal embert átadták a bátyjának, egy magasrangu miniszteri tisztviselőnek, aki aztán visszavitte a porkolábhoz. Ez a tényállás s mindezideig a tekintélyes Medve-család gondoskodott arról, hogy információt adjon az ügyről az érdeklődőknek. A család ügyvédje eljárt a redakciókba is az információval s igy esett meg az, hogy a világ, amely — tekintettel arra, hogy jogállamban élünk — kiváncsi lehet arra, hogy micsoda gaztettet követett el az a jogász, akit a rendőrség asszisztenciájával hurcolnak ki egy privát lakásból, mindezideig csak a kontra-információban részesült. Tudniillik kontra Medve Miklós. Nem ismerjük a történet szereplőit, egyoldalu világitásban ismerjük magát a történetet is, nem tudjuk, hogy a családnak van-e igaza, vagy a fiunak. Ez különben is a család dolga, mig a törvény jogos értelmezésében jár el — és nem a mienk. Ma azonban levelet kaptunk *Sárossy* Paula kisasszonytól, aki miatt kitört a Medve fiu és a Medve család között a konfliktus s ezt kiadjuk szóról-szóra, hogy jusson szóhoz a tekintélytelen üldözött is, nemcsak a tekintélyes üldöző.

Igen tisztelt szerkesztőség!

Az összes fővárosi lapok napok óta egy botrányt tárgyalnak, amely nevemmel van kapcsolatban. Meghurcoltak, a legképtelenebb vádakkal illettek. Vedtelenül, tanácstalanul önökhöz fordul védelemért egy nő: remélve, hogy kérését nem utasitják vissza.

Medve Miklóst nem hálózták be, vonzalmát, kozét, amelylyel megkinált, többször visszautasitottam, egyik ilyen eset alkalmával én vettem ki kezéből a fegyvert. Később, látva vonzalmának őszinteségét, igaz ragaszkodását, elfogadtam tőle a jegygyürüt. Szülei irtózva gondoltak arra hogy fiuk egy szinésznőt, egy zsidó leányt vegyen feleségül, folyton kémekkel vették körül, megtagadták tőle eddigi szerény zsebpénzét is, (nem mint ügyvédjük irja — bőven ellátták!) ugy, hogy hónapokon keresztül én osztottam meg vele szerény kereseményemet. — Ezt tudja a debreceni társulat minden tagja, Medve Miklós jó ismerősei — mert vőlegény s menyasszony lévén, nem csináltunk belőle titkot. Később szülei elzárták — még a hirlapokat is elvették tőle, nehogy valamiképp igy adhassunk hirt egymásnak.

Megszökvén a szülei háztól mindenek előtt jeles orvosokkal azt akarta bizonyittatni, hogy elméjének semmi baja sincs, mert fogsága alatt megtudta, hogy a szülei és testvéri szeretet elmebetegnek fogja nyilvánittatni. Egy árva fillérje se levén, valahol kölcsönt akart fölvenni s most azt irja a család, hogy zsaroló szövetkezet kezei közé került.

Egyik lap azt kérdi, hogy miért nem nyilatkozik hát Medve Miklós. Mert elfogták. Azt méltóztatik gondolni, hogy neki csak egy betünyi tudomása is van az ellenem megindult hajszáról? Ott van a négy fal között s nem fog meglepni, ha pár nap mulva azt olvasom, hogy elmebeteg. S ha igazán az lenne is? Nem őrjitene-e meg bárkit is ez a lelketlen kinzás?

A Medve családnak sok mindenhez lehet joga, de ahhoz semmi esetre sincs, hogy pellengérre állitson egy leányt, akinek semmi más büne nincs, mint hogy szereti a fiukat.

Mármaros-Sziget, 1900. augusztus 27.

kiváló tisztelettel

Sárossy Paula,

a debreceni szinház tagja.

A kisasszony nevét csakugyan meghurcolták a családbeli információ alapján s a levél azt mondja, hogy igazságtalanul. Tessék ezt is tudomásul venni ebben a most már nem is érdekes ügyben. Mert ha arról van szó, hogy csakugyan odalyukad ki a dolog, hogy a szerelmes fiut őrültnek nyilvánitják, az teljességgel nem friss ötlet minálunk. Valami ujat kellene kitalálni ezen a téren is. Általában kinos-keserves dolog, hogy szerelmi dolgokból, amelyek teljességgel nem valók a nyilvánosság elé, olyan ügyek kovácsolódnak, amelyek azután nagyon is oda valók. Az előző nyilatkozatokat a család kivánta. A mait a méltatlanul meghurcolt kisasszony. Hát mit tegyen az ember?

— **Egy angol anarkista telep.** Angliában, Strond mellett néhány év óta egy anarkista telep áll fenn, melyet hivatalosan: *Whiteway Anarchist Colony*-nak neveznek. Ezt a csodálatos országot egy *Bracher* Sámuel nevü hirlapiró alapitotta, aki egész vagyonát rákötötte az uj államra, amelyet az abszolut szabadság országának tervezett. Felesleges talán megjegyezni, hogy Bracher Sámuel már rég odahagyta a kolóniát s megszökött erről a helyről, amely minden szociális ábrándjainak szertefoszlását jelentette. Azok az emberek, akiket a föltétlen szabadság élvezetében boldogokká akart tenni, ma részegeskedő, korhely, elvadult emberek. A kolonia szervezete különben eléggé megmagyarázza ez általános sülyedést. Az anarchist Colony most két éves, tagjai sem nem szocialisták, sem nem kommunisták. Nem hisznek semmiféle elméletben, hanem az abszolut szabadság hivei s lényegileg mégis anarchisták. Szivesen fogadnak maguk közé mindenkit, beteget éppugy, mint bünöst. A közös tulajdon eszméje gazdasági életük alapgondolata s még azt az adásvevési szerződést is eltépték, amely a telep megvételéről szólt. Jobbára vegetárianusok és még ruházatukban is szabadok. Inget és rövid, térdigérő nadrágot viselnek. Kalapjuk nincsen. Érdekes, hogy az elzüllött kolonia elégedetlen tagjai különváltak s egy uj telepet alapitottak, a polgári társadalom elvei alapján. Ez a kolonia pompásan virágzik.

— **Páris tisztul.** A párisi nagy opera hölgyei panaszt tettek a rendőrségen, hogy a kirakatok ablakaiban olyan arcképeket látni, amelyek nagy mértékben kompromittálják őket. A párisi rendőrség nagyon udvarias a hölgyek iránt s szivesen hozzálátott a kirakatok tisztogatásához, ami csakugyan szükséges is volt. A számok beszélnek s azt beszélik, hogy ötvenezer tisztességtelen levelezőlapot, hatszáz arcképet, negyven kinematografot és négyszáz mutoskop-szekrénykét kellett elkobozni az üzletekből. Hátha minálunk is akadna olyan kegyes testület, amely peticiót intézne a rendőrséghez hasonló látványosságok tárgyában?!

— **Öngyilkos takarékpénztári hivatalnok.** *Joób* Károly budapesti születésü huszonhét éves takarékpénztári tisztviselő, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár hivatalnoka, ma hajnalban a Gyár-utca 17-ik szám alatt levő ház negyedik emeletéről az udvarra vetette magát és szörnyet halt. A házbeliek állitása szerint kevéssel azelőtt tért haza s lakásába be sem ment. Tettét valószinüleg nagy idegességében követte el.

— **Egy anarkista a toloncházban.** A VI. kerületi kapitányságon ma előállitottak egy *Tanyaca* József nevü olasz cipészt, aki már ki volt tiltva Budapestről. Az olaszt tilos visszatérés miatt harminc napra itélték el és kivitték a toloncházba, ahol azonban szigorubb felügyelet alatt van, mint a toloncház többi lakója. Tanyaca élénk összeköttetésben állott a külföldi anarkistákkal, ezt a rendőrség előtt sem tagadta. Megkérdezték tőle, hogy Luchenit ismerte-e, vagy érintkezett-e vele, mikor Budapesten tartózkodott, de erre a kérdésre tagadó választ adott. A multja mindazonáltal nagyon gyanus és most szigoru vizsgálatot inditanak az ügyében. Különösen azt kutatják, hogy nincsenek-e a fővárosban emberei, akiknek a segitségével itt tudott rejtőzködni, holott a rendőröknél megvan a kitultottak között a személyleirása. Az olaszországi illetőségü cipész édesapja időközben letelepedett a fővárosban és ma meg is jelent a kapitányságon, hogy tanuja legyen a fia kihallgatásának. Tanyaca, mielőtt a rendőrök kivitték a toloncházba, kérte az édesapját, hogy járjon közbe a kiszabaditása érdekében. Az anarkista érzelmü olaszt, ha a vizsgálatot befejezték az ügyében, ismét illetőségi helyére küldik, Olaszországba.

— **Tiz éves öngyilkos.** Bécsben ma egy tiz éves fiu öngyilkosságot követett el. *Reichel* Jenőnek hivják a boldogtalan gyereket, aki ma délután szüleinek második emeleti lakásáról az utcára ugrott. Az iskolásfiu állitólag azért lett öngyilkos, mert mostoha anyja embertelenül bánt vele.

— **Halálozás.** Fájdalmas csapás érte a *Neues Politisches Volksblatt* főszerkesztőjét dr. *Fleischmann* Sandort és nejét szül. *Grünfeld* Bertát. Tiz évee fiuk *Ferenc* az elmult éjjel hosszas szenvedés után meghalt.

Rosinger Márton tanitó 43 éves korában meghalt Miskolcon. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett.

Bender Jakab, a váci hitközség rabbija ma délután meghalt. Temetése 30-án délelőtt 10 órakor lesz. A ravatalt a váci izraelita templom udvarán állitják fel.

Mártonyffy László megyei ügyész most délben hivatalából hazamenet az utcán szivszélhüdést kapott s nyomban meghalt.

— **A királygyilkos pöre.** A milánói esküdtszék előtt holnap fog lejátszódni a monzai királytragédia utolsó felvonása. *Milánóból* ma azt táviratozza tudositónk, hogy a közönség és különösen a külföldről érkezők valósággal törik magukat jegyek után, de aranyért sem lehet belépőjegyet szerezni. *Brescit* ma északa titokban fogják átvinni a börtönből az esküdtszék palotájába, hogy kijátszszák a kivánesiak tömegét. A biróság elnöke mindent elkövet, hogy a holnapi tárgyaláson ne legyenek teatrális jelenetek. A gyilkost tegnapelőtt óta kettőztetett szigorral őrzik: a börtönőröket tüzérkatonák váltották fel. *Bresci* nyugodtan viselkedik, közömbösen felel, ha kérdezik, máskor naphosszat senkihez sem szól. Nagy étvágygyal eszik meg minden csöpp eledelt, amit adnak neki. Bresci védője, *Merlino* római ügyvéd, ma megérkezett Milánóba. Merlino évek előtt theoretikus anarkista volt, utóbb a szocialistákhoz szegődött. A királygyilkosnak védője ma reggel hosszasan tanácskozott védencével. Mikor *Martelli* ügyvéd, akit a kamara hivatalból rendelt ki védőnek, megtudta, hogy Merlino fogja vinni a védelmet, Brescihez ment a börtönbe és közölte vele, hogy lemond a védői tisztről, mert Merlino egyedül is el fogja azt látni.

Bresci közbevágott:

— *Nem, ne tegye azt. Ön lesz első védőm, teljesen megbizom önben!* Csak azért kértem fel Merlinot, hogy ön megoszthassa egy kollegájával hálátlan szerepét. Merlinot már régen ismerem.

A tárgyalásra a védő kérelmére öt tanut idéztek meg Pratoból, Bresci szülővárosából, akik a vádlott kifogástalan előéletét fogják igazolni. Az államügyész tiz tanut idéztetett meg, köztük a király hadsegédét, *Avogadro di Quinto* tábornokot, *Braggio* udvari marsallt, a *Ramella* család egyik tagját, akinél Bresci Milánóban lakott és egy *Rossi* nevü özvegyasszonyt, Bresci monzai lakásadóját.

— **A báró ur tipjei.** A vasárnap befejeződött nyári lóversenyek egy fölötte érdekes alakja tegnap este óta a toloncházban várja, hogy mi fog vele történni. Ott van a többi tolonc között, akik közül azonban kiválik előkelő megjelenése és divatos ruházkodása révén. Még az elmult héten félelmetesen nagy tekintélynek örvendett a versenytér harminc krajcáros belépődija révén. A szegény emberek, akik itt áldoznak játékszenvedelmüknek, jól ismerték, sőt szerették is. Mindenkihez nyájas volt, leereszkedő bizalmaskodással beszélt a körülötte állókkal, akik valósággal lesték a szavát.

— Báró ur, legyen kegyes a tipjeit elmondani! — rimánkodtak a játékosok minden futam előtt.

És a „báró ur" sugott jobbra is, balra is, mindenkinek más-más tipet mondott, a sok tip közül pedig egy beütött mindig és ez az egy folyton erősitette a tekintélyét. Mikor pedig az ő tipje révén valaki nagy nyereséghez jutott, a „báró ur" odament hozzá, megszoritotta a kezét és igy szólt:

— Remélem uram, tudni fogja a kötelességét. Ilyen nagy nyeremény után illő dolog, hogy valamit jótékonycélra is juttasson!

A boldog nyerő szivesen adott át a jó tipért kisebb-nagyobb összeget jótékonycélra. Igy történt ez minden versenynapon. Ám alighogy véget értek a versenyek, a furfangos tipelő letört. Annyira letört, hogy tegnap este egy rendőr kisérte be a főkapitánysághoz, ahol kiderült, hogy a tipelő báró önhatalmulag vette föl a bárói cimet, amelylyel nagyobb stilü szélhámoskodásokat követett el.

A keleti pályaudvar várótermében akadt a szélhámosra tegnap este egy rendőr, aki rögtön elő is állitotta a VII. kerületi kapitányságnál. A gyanuba vett idegen itt *Baron Johann von Berke* nevet diktált be először, aztán kijelentette, hogy mivel ő demokrata, a bárói cimet el is engedi. Egyébként azt vallotta, hogy turányi földbirtokos és azért aludt a pályaudvaron, mert eljátszotta minden pénzét.

A rendőrség ma táviratozott a sztropkói járásbirósághoz, ahonnét azt a választ kapta, hogy Turányban van egy Berke nevü földbirtokos, de az nem azonos a rendőrség emberével. A szélhámost a távirat vétele után ismét kihallgatták és ekkor azt mondta, hogy *Johann Kante von Berke* a neve, később pedig ismét más nevet vallott be. A szélhámosnál egy csomó levelet találtak, amelyekből kiderült, hogy tömérdek házassági szédelgés nyomja már a lelkiismeretét. Budapestre augusztus 8-dikán jött, azelőtt Kecskeméten, Cegléden, Félegyházán és az Alföld más nagyobb városaiban járt. A rendőrség most összeállitja a jeles férfiu szélhámoskodásainak teljes lajstromát, aztán átadja a soknevü urat az ügyészségnek.

— **Kitüntetés a párisi világkiállitáson.** *Stowasser* J. cs. és kir. udvari hangszergyárost a hangszerek csoportjában az aranyéremmel tüntették ki, ami a legmagasabb dij. A hadsereg részére való szallitásokért ezüstérmet nyert. Örvendetes jelenség ez, mert méltánylása a hazai hangszeripar fejlesztése körül kifejtett nagyeredményü tevékenységnek.

— **A ciankáli.** A német tisztek spártai mintára indulnak a csatába. Jelszavuk az: Győzni vagy meghalni! E mellett a háborus jelszó mellett okosan meglapul egy másik is: inkább meghalni, mint az ellenség kezébe kerülni. Amaz az antik hősök jelszava, emez a modern katonáé s hogy stilszerü legyen minden, a modern halálraszántsághoz illő modern halálos eszköz, nem dőlnek kardjukba a német tisztek, hanem fölhasználják egy derék német ember ajándékát. Ez az ajándék pedig nem más, mint egy kis üveg ciankáli, melyet egy ismeretlen ur osztott ki nemrég a Khinába induló hajók tisztjei közt. A kegyes ajándéktévő minden tisztnek kis ciankáli tokocskát adott át oly célból, hogy ha a tisztek megsebesülve az ellenség kezébe kerülnek, önkéntes halállal meneküljenek a khinaiak kinzásaitól.

— **A romániai kivándorlók ügye.** Dacára a keserves tapasztalatoknak, a romániai zsidók körében még nem szünt meg teljesen a kivándorlási hajlam, sőt egyes kisebb csoportok még most is sok dolgot okoznak a magyar hatóságoknak. A belügyminiszter utasitása folytán csak azok folytathatják utjokat, kik az utazásra szükséges pénzzel rendelkeznek, de ezek is csak abban az irányban, amelyre utazási igazolványuk szól.

— **Párbajozni kell.** Salzburgban egy egyéves önkéntes konfliktusba keveredett a katonasággal, mert nem akart párbajt vivni. Burgi katolikus s mivelhogy a vallásával ellenkezik az ölés bármilyen módon és formák között, kijelentette, hogy nem verekszik. Különben tagja egy bécsi katolikus egyesületnek is, amelynek alapszabályai tiltják a párbajt. Persze ő huzta a rövidebbet, a becsületbiróság kimondta, hogy nem méltó semmiféle tiszti rangra s nem bocsátják tiszti vizsgára se.

— **Magyar öngyilkos Bécsben.** *Bécs*ből táviratozzák: A Stefánia-hid közelében ma reggel agyonlőtte magát *Weiner* Lipót kolozsvári ötvenegy éves faügynök. Weiner azért jött Bécsbe, hogy egy gyógyitó-intézetbe fölvétesse magát. Az orvosok azonban kijelentették, hogy a betegsége gyógyithatatlan. Ma akart Pozsonyba utazni, hogy ott gyógyittassa magát, de az a bizonyosság, hogy nem fog meggyógyulni, megérlelte benne az öngyilkosság gondolatát.

— **A tea pusztulása.** Londonból irják: *Kalgau* khinai város, amely kétszáz kilométernyire van Pekingtől, a világ legfontosabb teakereskedő helye. A legnagyobb kalgaui teakereskedő-cég az orosz *Balonieff* 120.000 tevével szállitja Tiencinből az Európának szánt teát. Hogy mekkora ez a teamennyiség, azt elképzelhetjük, ha elgondoljuk, hogy egy teve kétszáz kiló teát bir el. Most arról érkezik hir, hogy az egész kalgaui teakereskedést *tönkretette* a háboru.

— **A bodegák megszüntetése.** A vendéglősöknek és korcsmárosoknak szeptember végén Aradon tartandó kongresszusán a bodegák megszüntetésének kérdése is napirendre fog kerülni. Hir szerint a nagyváradi korcsmáros ipartestület fog határozati javaslatot benyujtani a bodegák megszüntetése tárgyában.

— **Urak és parasztok.** A szegedi államfogházba a napokban rukkol be *Vas* Antal és *Zónai* József, két mezei munkás, akinek az a büne, hogy aratási sztrájkot szitott. Eleintén kissé idegenül fogják érezni magukat az urak között, de majd csak hozzá szoknak a jó sorhoz.

— **Az erdő titka.** A gubacsi dülő erdejében, amint megirtuk, tegnap egy ismeretlen férfi holttestére akadtak. Az ismeretlent ma agnoszkálták. *Antoni* Jakabnak hivják, dobsinai illetőségü 40 éves mázoló, aki a Kalvária-tér 10-dik számu házban lakott.

— **Házasság.** *Mernyik* Adolf S.-A.-Ujhelyről eljegyezte *Schwarcz* Paula kisasszonyt, *Schwarcz* Jakab füzesabonyi kereskedő leányát.

Ujlaky Marcel eljegyezte Uhlyárik Ilonka kisasszonyt Budapesten.

Böhm Samu alsó-páhoki gőzmalomtulajdonos eljegyezte *Keppich* Lenke kisasszonyt Vág-Szeredről.

— **Az első országos elmeorvosi értekezlet** folyó évi október hó 28—29-én fog megtartatni Budapesten. Az értekezleten az eddigi megállapodások szerint dr. *Moravcsik* E. Emil egyetemi tanár „Bünesetes elmebetegek elhelyezése és ápolása“ cimen fog előadást tartani.

— **A Dunába ugrott.** Tegnap este a Margithidról egy szürke ruhás férfi a Dunába ugrott s nyomtalanul eltünt a habokban. A járókelők hallották, amint ugrása közben ezt kiáltotta:

— Bajnok-utca 49.

Eddig nem tudták megállapitani, hogy az öngyilkos kicsoda.

— **Vasuti baleset.** A déli vasutnak tegnap este Budapestről indult 207. sz. személyvonata a Székesfehérvár állomásba történt berobogása alkalmával helytelen váltóállitás következtében nekiment egy tolató mozdonynak, amely alkalommal a vonatnak egy kocsija kisiklott és a vonatkisérő személyzetből négy ember *jelentéktelenül megsérült.* Az utasok közül senki sem sérült meg. A vonat 95 perconyi késéssel ment tovább.

— **Bresci és a Telefon Hirmondó.** *Bresci*, az olasz királygyilkosnak büntárgyalása Milanóban ma kezdődik. A *Telefon Hirmondó* a tárgyalás menetéről már ma este 10 órakor és esetleg folytatólagosan a többi napokon is kimeritő és részletes tudósitást közöl. A felolvasás kezdetét háromszoros riadójel előzi meg.

— **A Telefon Hirmondó katona- és cigányzene közvetitése.** A *beszélő ujság* ma este 8 órától 11-ig előfizetőinek szórakoztatására felváltva katona- és cigányzenét közvetit. A zeneközvetités mellett ¼9 órakor a *londoni* és *párisi* tőzsdék kurzusait, fél 10 órától 10-ig pedig a legujabb híreket és táviratokat olvastatja fel a *Telefon Hirmondó* szerkesztősége. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetére mindig riadó-jellel hivják fel az érdeklődők figyelmét.

(x) **Iskolás fiuk és leánykák** részére teljes fehérnemü kelengye kapható (intézetek részére előirás szerint) a legszolidabb minőségben és jutányos árakon Kertész Pálnál, Budapesten, Kerepesi-ut 44. szám alatt, a Népszinházzal szemben.

(x) **A Berlitz Schools kitüntetése.** Az egyesült Berlitz-iskoláknak a párisi kiállitáson való szerepléséről már megemlékeztünk. Most azt a hirt kapjuk, hogy a nyelvtanitás terén elért eredményekért a zsüri a Berlitz-iskolákat két arany és két ezüstéremmel tüntette ki. Budapesten az Erzsébet-körut 15. sz. a. van az iskola, Szegeden pedig az Atilla-utca 7. sz. a. Legközelebb Belgrádban és Zimonyban nyilik meg egy-egy Berlitz School.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

F. M. K. E.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Zólyom, augusztus 28.

A felvidéki magyarság lelkes részvételével tartotta ma a *Felvidéki Magyar Közmüvelődési Egyesület* évi közgyülését városunk tisztes falai közt. *Zólyom* hazafias lakossága vendégszeretettel üdvözölte vendégeit, akik eljöttek az ország minden részéből, hogy a magyar kultura áldásaival termékenyitsék meg históriai emlékekben gazdag földünket. A zólyomiak boldogan diszitették föl szép fehérre meszelt házaikat, nemzeti szinü lobogókkal, fenyőgalyakkal, hogy külsőleg is kifejezést adjanak lelkes magyar érzésüknek és hogy méltányolni tudják a F. M. K. E. derék, hazafias törekvéseit.

Minden felekezet templomán, minden középületen is ott leng a nemzeti szinü lobogó és a pályaházat is pompásan feldiszitették az érkező vendégek tiszteletére.

A vendégek nagy része már tegnap megérkezett, élén *Janits* Imre ügyvezető alelnökkel. Délután négy órakor hosszu kocsisorban indult a fogadóbizottság *Skrovina* Mátyás polgármester vezetése alatt a vasuti nagy állomásra s ott a polgármester lelkes szavakkal üdvözölte az alelnököt, aki a Bécsben betegen fekvő *Thuróczy* Vilmos főispánt helyettesiti a közgyülésen. Lelkes éljenzés követte a beszédet, melyre *Janits* Imre hasonló közvetetlenséggel felelt, éltetvén végül Zólyom város hazafias közönségét.

Ezek után a vendégek java része az étterembe vonult és rövid pihenés után kezdetét vette a bevonulás. A városi pályaudvarnál a zenekar a Rákóczy-indulóval várt a hosszu kocsisort, melyet a város tüzoltósága nyitott meg. A menet a városháza elé vonult, hol a zólyomi diákifjuság nevében *Folkmann* Jenő joghallgató üdvözölte az alelnököt, akinek egy kis fehérruhás leányka, Domaniczky Etelka virágcsokrot nyujtott át. Az elszállásoló bizottság elnöke *Mihálik* János ügyvéd fogadta az elnököt, mint a város vendégét.

Délután öt órakor az igazgató-választmány ülésezett és megállapitotta a közgyülés napirendjét. Az igazgató-választmányt kiegészitették dr. *Répásy* Mátyás zólyomi alispánnal, *Berecz* Gyula turóci tanfelügyelővel, *Chotek* gróffal, *Vanny* Ignác királyi tanácsossal és *Révész* Rezső balassagyarmati ügyvéddel.

A szürkület beálltával megkezdődött a tüzijáték és ugyanakkor az Unió vasgyár zenekara kiséretében megindult a fáklyásmenet és bejárván a kivilágitott várost, a polgármester lakása előtt állapodott meg. Ott *Spilka* Ferenc főjegyző szép és hazafias beszédben üdvözölte nemeskéri *Kiss* Pál államtitkárt és *Janits* Imrét. Majd a közönség csoportokra oszlott és késő órákig hangzott a *Szózat* és a *Himnusz* magasztos akkordja. Azalatt lefolyt az ismerkedési estély.

Ma délelőtt taracklövések jelezték a F. M. K. E. közgyülésének kezdetét, amelyen több mint 800 főnyi közönség vett részt. Nyitráról 30, Érsekujvárról 20, Besztercebányáról 50, Korponáról 12 tagu küldöttség jelent meg. A karzat tele volt Zólyomváros szépeivel. Dr. *Janics* Imre ügyvezető alelnök foglalta el az elnöki széket. Mellette foglaltak helyet a kormány képviseletében nemeskéri *Kiss* Pál államtitkár, továbbá *Kürthy* Lajos és *Török* Zoltán főispánok, *Baross* Jusztin, *Czobor* László, dr. *Répásy* Mátyás alispánok, *Csipkay* Károly közigazgatási biró *Beniczky* Árpád, *Osztroluczky* Miklós, *Radvánszky* János, *Szulyovszky* Dezső, *Chabada* József, *Angyal* József országgyülési képviselők, *Skrovina* Mátyás polgármester, *Clair* Vilmos egyesületi titkár és még számosan.

Dr. *Janics* alelnök bejelentvén a beteg elnök üdvözletét, bemutatta a közgyülésnek nemeskéri Kiss Pál államtitkárt, akit élénken megéljeneztek. Azután jelentést tett az egyesület mult évi müködéséről a Clair Vilmos egyesületi titkár által szerkesztett évkönyv alapján, egyuttal elismerő szavakkal méltatta a titkár agilitását és ügybuzgóságát. Az egyesület évi jelentését megküldte a királynak és József főherceg védnöknek is, akik ezért legmagasabb köszönetüket fejezték ki. Az országos taggyüjtés 500 uj tagot eredményezett.

A pénzügyi helyzet a mult évhez képest 16.000 koronával kedvezőbb. Báró *Gaál* Nándor ezredes 1000 koronát, *Lukács* Mózes csendőrezredes 2000 koronát, Peregriny Sándorné 1000 koronát hagyott az egyesületnek. A Sembery-hagyaték ügye is sikeres befejezést igér. A budafoki Unio-gyufagyárral az egyesület F. M. K. E.-gyuták ügyében szerződést kötött, amely a tiszta jövedelemből 5%-ot biztosit a F. M. K. E.-nek. Az egyesület 59 óvodát állitott föl, melyből ma is 34-et tart fönn. A vallásügyi kormány 4000 korona államsegélylyel támogatta az egyesületet, a námesztói óvodát pedig részben államositotta. A daloskörök szépen fejlődnek. A könyvtárállomány 1700 kötet könyvvel gyarapodott. A földmivelésügyi miniszter 15 uj népkönyvtárt engedélyezett az egyesületnek. (Éljenzés.) A könyvtárak szervezésére pedig a közoktatásügyi miniszter 1000 koronát engedélyezett. (Éljenzés.) Az egyesület nyolc tanitót és tanitónőt jutalmazott meg a magyar nyelv sikeres tanitásáért, a tanulók között pedig jutalomkönyveket osztott ki. Az elnök azután kegyeletes szavakban emlékezett meg Grünwald Béláról, aki e vármegye földjén munkálkodott, és aki a modern Magyarország talán legaktuálisabb, legnevezetesebb kérdésének, a közigazgatás rendezésének legpregnánsabb zászlótartója volt. Itt e vármegye földjén, ugymond, látta és tapasztalta Grünwald Béla azt, hogy a szabadságharcunkat követő gyászos idők a kétes jellemek, megbizhatlan hazafiak egész seregét teremtették meg s hogyha a magyar boldogulni, a magyar kultura fejlődni, a magyar hazafiság gyökeret verni s hasznos gyümölcsöket teremni akar, — ugy legelső sorban is az iránt kell tisztába jönnie, hogy ebbeli törekvésében tulajdonképpen — kire lehessen támaszkodnia? Mert hiszen belátta és a tapasztalt események mellett be kellett látnia azt, hogy akármennyire hazafias a magyar törvényhozás, akármennyi törvényt hoz is ez a magyar állameszme és kultura erősitésére, ha az annak végrehajtására hivatott végső tényezők megbizhatlanok, ugy az alkotások értéke merőben teoretikus s a várt eredmények be nem következhetnek.

Belátta azt, hogy az elárvult és a felvidéken veszedelemben forgó magyar ügyet nem a törvények magukban, hanem a papok és tanitók hazafias buzgalma s a néppel közvetlenül érintkező államhatalmi tényezők okszerü eljárása mentheti csak meg!

Husz év mult el az ő zászlóbontása óta, de önámitás volna, ha nem látnók, hogy még nagyon sok a tenni való azon a téren, amelyért a Grünwald Béla szive oly nemesen dobogott. Önámitás volna, ha az olykor felhangzó éljenkiáltásból vagy egy trikolor kitüzéséből a magyar állameszme teljes diadalát szemlélnők.

Azért kérünk, könyörgünk unos untalan a kormánynál, a főurak és főpapságnál, a pénzintézeteknél, gazdagnal s szegénynel, hogy adjon az ügy oltárára abból, amit nélkülözhet. Amit kapunk, mindaz becses, drága minekünk. De a legbecsesebb nekünk nem a pénz, hanem az ügyszeretet, a lelkesedés! És kinek az ügy szeretete és lelkesedése? Annak, aki a mi népünkkel, a derék tót néppel a legközvetlenebbül érintkezik.

A lelkészeket, a tanitókat és elöljárókat kérjük, tartsanak mivelünk, vigyék be a köznép szivébe a magyarság ideáljainak szeretetét! Gyámolitsanak törekvéseinkben! Világositsák fel a népet ügyünk nemességéről, igazságáról. Legyen minden paplak, minden jegyzői iroda egy-egy forrás, amelyből a haza iránt tartozó tisztelet, az önzetlen odaadás, az igazi hazaszeretet fakadjon! Igy lesz aztán hazánk nagy, hatalmas és dicső! (Lelkes éljenzés.)

Zólyom vármegye és Zólyom város nevében dr. *Répásy* Mátyás alispán üdvözli az egyesületet. A közgyülés az elnökség összes határozati javaslatait vita nélkül elfogadta és elhatározta, hogy a királyt, József főherceg védnököt, Széll Kálmán miniszterelnököt és a kormány tagjait táviratilag üdvözli. Egyhangulag elfogadta továbbá a közgyülés az 1899-ik évi zárószámadásokat és az 1901-ik évi költségelőirányzatot. Ezután megválasztotta az elnökség inditványára nemeskéri *Kiss* Pál államtitkárt tiszteletbeli elnöknek, *Répásy* Mátyás dr. alispánt tiszteletbeli alelnöknek, *Clair* Vilmos titkárt pedig buzgó müködésének elismeréseül *főtitkári* cimmel ruházta föl. A közgyülés a jelenvoltak szünni nem akaró éljenzése mellett ért véget.

Az elnökség azután fölkereste a polgári kaszinót és a társaskört, ahol szintén ünnepiesen fogadták. Délben egy órakor a nagyvendéglőben ötszáz teritékü diszebéd volt, melynek során *Janics* Imre a királyt, *Csipkai* Károly József főherceg védnököt, *Répásy* alispán a kormányt és annak képviselőjét *Kiss* államtitkárt, nemeskéri *Kiss* Pál államtitkár az egyesületet,

Skrovina polgármester pedig Thuróczy Vilmos elnököt, Janics, Gyürky és Baross alelnököket, *Révész* Dezső dr. Répásy zólyomi alispánt, Zólyom megye törvényhatóságát és Zólyom várost, valamint annak polgármesterét, *Czobor* László honti alispán a hazafias magyar sajtót, *Kemechey* Jenő a hölgyeket és a zólyomi magyar érzelmű, bár lót ajku népet, mely a közgyülésen és a diszebéden küldöttséggel képviseltette magát, *Osztroluczky* Miklós az államtitkárt, *Beniczky* Árpád az egyesület egységét, *Janics* Imre a katolikus klérust, *Török* Zoltán az egész papságot felekezeti különbség nélkül, *Machovics* apátplébános a tanitókat, *Spilka* Ferenc főjegyző *Clair* főtitkárt és *Drottner* ügyvéd *Görgey* máv. üzletvezetőt köszöntötték fel.

Levélben és táviratban üdvözölték az egyesületet *Lukács* László, *Plósz* Sándor, *Darányi* Ignác, *Fejérváry* Géza miniszterek, *Vörösmarty* Béla, *Zsilinszky* Mihály, *Nagy* Ferenc, *Gränzenstein* Béla államtitkárok, *Ludwig* Gyula elnök igazgató stb. *Darányi* Ignác belépett az egyesület alapitó tagjai közzé.

Reakció az egyetemen.

Budapest, augusztus 29.

A budapesti tudomány-egyetem rektorának, *Thewrewk* Aurélnak és az egyetemi tanács többi tagjainak diszes mandátuma az uj tanévvel lejár s mintha valami nyomot akarna hagyni maga után az egyetem életében, utolsó ülésén olyan határozatot hozott, a mely a szabadelvü közvéleményben méltán felháborodást fog kelteni. Félremagyarázva törvényadta jogait *három joghallgatót, két félévre elutasitott az egyetemtől* és nagyon soknak, akiknek különben minden igényük meg volna reá, lehetetlenné tette, hogy a *jövő félévben egyetemi kedvezményben részesüljön.* Mivel szolgáltattak okot az oly keményen sujtott ifjak erre az embertelen büntetésre, nem tudjuk, bármennyire iparkodunk is magyarázatot találni a kegyetlen határozat bőbeszédü megokolásában. De sejtjük, hogy a tisztelt egyetemi tanács kedveskedni óhajt azoknak az egyetemi ifjaknak, akik felekezeti választalakat emelnek a tudomány hajlékában. Thewrewk Aurél rektor ur elmerülve a régi koponyák vizsgálatába nem érti meg a mai kor világmozgató törekvéseit s küldözi onnan derék polgároknak, még porukban is tisztelt apáknak gyermekeit csak azért, mert lelkesülni tudnak olyan eszmékért, amilyenekkel a rektor ur nem rokonszenvezik, amilyeneket a felekezeti szükkeblüség reménységei meg nem értenek. Alább közöljük a rektor ur könyörtelen, igazságtalan és inhumanus végzését a szerencsétlen megokolással együtt:

A budapesti királyi tudomány egyetem 1899/900.

A budapesti királyi magyar tudomány egyetem tanácsa folyó évi julius 26-án tartott IX. rendes ülésében az egyetemi ifjuság magát radikális pártnak nevezett és az egyetemi tanács által feloszlatott töredékének legyelmi ügyében, nemkülönben a magukat radikálisnak nevező egyetemi ifjak azon ujabb beadványára vonatkozólag, hogy a jövő tanügyi egyetemi választások alkalmából ujra meg fognak alakulni mint párt és programmjukul ugyanazt a programmot mutatják be, melynek alapján a jelen tanévben megalakultak s mely programm egyik alkatrésze az ellenök felmerült fegyelmi ügynek, egyhangulag a következő határozatot hozta:

Az egyetemi tanács *a magukat radikálisoknak nevező ifjakat fegyelmileg vétkeseknek mondja ki* és ehhez képest a körükbe tartozó egyetemi polgárokat komolyan megróvja és kimondja, hogy *a jövő tanfélévben egyikük sem részesülhet egyetemi kedvezményben* (tandijmentesség, ösztöndij) a párt vezetőit pedig nevezetesen: *Weiler Ernő, Detsy István, Silberstein Ötvös Leo joghallgatókat két félévre az egyetemről elutasitja.* A magukat radikálisoknak nevező ifjak ujra megalakulásukra vonatkozó inditványát továbbá egyszerüen visszautasitja azzal a hozzáadással, hogy jóváhagyott alapszabályok nélkül ujra megalakulni ne merészkedjenek. Miről tudomásvétel végett a nagyméltóságu magyar kir. közoktatásügyi miniszterium felterjesztésben, a budapesti müegyetem rektora, a kolozsvári társegyetem rektora *és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányi hivatala* átiratban, a kebelbeli karok tanári testületei ellenőrzés céljából, a jog- és államtudományi tekintetes kar, ezenfelül pedig a fegyelmi büntetéseknek nevezettek leckekönyveibe leendő bevezetése is átiratban az egyetemi iroda nyilvántartás s a fegyelmi határozatnak kifüggesztése, a kebelbeli kvesztura, az anyakönyvbeni feljegyzés és a jóváhagyott alapszabályok alapján működő egyetemi egyesületek elnökségei miheztartás végett rendeletben, Weiler Ernő, Detsy István, Silberstein Ötvös Leó joghallgatók pedig végzésileg értesitettnek.

Megokolás.

Az egyetemi tanács figyelembe véve a párt szeptemberi megalakulását s az egyetem rektora által fogsnatositott feloszlását, majd a pártnak és ügyének folyó évi márciusban történt ujra felépülését s az egyetemi körnek s az elnökségének panaszát az ugynevezett radikális párt ellen, minek folytán a párt igéretet tett, hogy a március 15-ére tervezett ünnepélyét március 14-én fogja megtartani, tárgyalás alá vette azon matinee ügyét, melynek kapcsán a párt ügye az egyetemi tanács elé kerülvén, a párt tanácsi határozattal feloszlattatott, ellene a fegyelmi eljárás megindittatott, rendezésétől eltiltatott, azonban utasittatott, hogy a matinée rendezésére valamely ifjusági egyesületet vagy a Menza-Akadémiát kérje fel. Megállapitotta ezután:

1. Hogy a várt vezetősége az egyetemi tanács e határozatainak nem tett eleget, amennyiben nem egy az egyetem keretén belül létező ifjusági egyesületnek adta át a rendezést, hanem az ugynevezett Biharmegyei Körnek, akkor is változatlan programmal, sőt akkor is a párt elnöke a matiné megnyitása alkalmával oly beszédet intézett a közönséghez, hogy az ügy ferde felfogását eredményezte és a napilapokban a legigaztalanabb és legsértőbb cikkekhez vezetett.

2. Hogy a matinéra szóló és szereplő egyetemi tanárok nevei az illető egyetemi tanároktól beérkező válaszok szerint ugy kerültek a meghivókra, hogy a rendező bizottság az egyetemi ifjuság rektorának védnökségére hivatkozott és igy eszközölte ki az egyetemi tanárok támogatását.

3. Hogy az egyetemi kvesztura tól bekivánt kimutatás szerint a rendező bizottság 27 tagja közül 15 tag nem egyetemi hallgató, ami az ez irányban fennálló szabályok nyilvánvaló s egyenes megsértése.

4. Végül, hogy az egyetem Rektora a szükséges kihallgatásokat f. évi április 23-án megtette, a fegyelmi eljárás alatt álló pártvezetőség, ennek dacára is, ahelyett hogy ezen fegyelmi ügyek lebonyolitását bevárta volna, ujabb beadványt intéz az egyetemi tanácshoz, amelyben f. évi szeptemberi megalakulását egyszerüen bejelenti.

Nyilvánvaló ezekből, miszerint ezen fegyelmi ügyben már nem egy megtévesztett ifjuságról, hanem olyan fiatalságról van szó, mely szemtőlszembe mindent megigért és elfogadott, de utóbb az elfogadottakkal és megigértekkel homlokegyenest cselekedett. Megerősiti ezt az az imént emlitett ujabb beadvány is, mely az előzmények után teljesen érthetetlen jelenség, mert hiszen ugyanazt a programmot mellékelik.

Ily eljárás az egyetemi tanács részéről komoly és szigoru intézkedést követel, miért is:

tekintettel arra, hogy a önnálló szabályok tiltják az egyetemi polgároknak nem egyetemi polgárokkal való egyesülését, a magukat radikálisoknak nevezett ifjak matinée-rendező bizottságában 15 a nem egyetemi hallgató a 27 bizottsági tag között és továbba tekintettel arra, hogy a fennálló, jóváhagyott alapszabályokkal nem biró egyesületnek, hivatalos ténykedését és a tisztikar megválasztását a magukat radikálisoknak nevező ifjak a maguk szabályellenes szövetkezete részére mégis azokat a jogokat bitoroltak, melyekkel csak a jóváhagyott alapszabályok alapján megalakult egyletek birnak és végül tekintettel arra, hogy az alapszabályt nélkülöző ujabb beadványból az tünik ki, miszerint dacára az ez irányban fennálló és a pártot feloszlató tanácsi határozatnak, az u. n. radikális párt meg mindig létezőnek tekinti magát, még mindig ugyanazon programm alapján, amelylyel már regebben el nem ismertetett, az egyetemi Tanács a fenti határozatot hozta.

Budapest, 1900. julius 26. az egyetemi tanács r. üléseből.

Thewrewk, rektor.

(P. H.)

Kifüggesztve 1900. augusztus 28.

* * *

Lesz még módunkban erre az ügyre visszatérni, mert azt hiszszük, hogy nem a rektor ur mondja ki ebben a dologban az utolsó szót. Az érdekelt egyetemi ifjak a közoktatási miniszter elé viszik ügyüket, méltán bizván abban, hogy benne megvan az ifjuság iránt az a szeretet, amely az egyetemi tanács határozatából mindenesetre hiányzik. Dr. Wlassics Gyula tetőtől talpig liberális államférfiu is, erélyes vezetője is tárcájának és bizonyára igazságot fog szolgáltatni a szegény ifjaknak és nem fogja türni, hogy az egyetem falain belől a jövő nemzedék kárára politizáljanak a tanárok. Lehet, hogy egyben-másban vétettek a megbüntetett ifjak, de az egész ügy története, az embertelen végzés megokolása bizonyitja legjobban, hogy az egyetemi tanács jogtalanul gázolt intelligens, müvelt ifjak exisztenciájában. Ritkán hivtuk fel becsületesebb és nemesebb ügyben a kultuszminiszternek nemcsak jóakaró figyelmét, de igazságérzetét is.

A hazatoloncolt magyarok.

— *A Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, augusztus 28.

Azok a szerencsétlen osztrák és magyar alattvalók, akiket Transvaalból Lord Roberts rendeletére kitoloncoltak, Bécsben vannak s ma egy csapatban vonultak föl a rendőrfőnökséghez, hogy megtudják a további sorsukat. Ötvenhatan vannak, szánalmasan lerongyolott figurák valamennyien. Sok köztük a beteg is, s a hogy igy egy tömegben látjn őket az ember a nyomoruságban, hazátlanul, nem képes elképzelni józan okot arra, hogy miért járt el velük szemben ilyen embertelenül a háborus angol. Egy se katonáskodik közülük, egy se harcolt az angolok ellen. Az angol sereg vezéreinek ez a lelketlensége még alaposabbá teszi azt az ellenszenvet, amelylyel a világ Anglia délafrikai háboruját nézi. Ezeket az embereket valósággal kirabolta az a kulturnáció, amely magas hivatásával hivalkodva, kulturát csinálni ment le Transvaalba. Nem engedtek nekik még huszonnégy órai időt se, hogy ki-ki magához vehesse legalább azt, ami a roppant hosszu utra legelemibb szükség s megtagadták még azt is, hogy a készpénz-vagyonukért hazamenjenek — az összeesküvők. Egy bécsi ujságiró beszélgetett a kiutasitottakkal. Egy *Csapek* Frigyes nevü igy adta elő a történteket:

— 1892-ben Csehországból kerültem Transvaalba. A johannesburgi operánál müködtem mint zenész s amikor a háboru kitört, az osztrák bányarendőrséghez léptem be, ahol havonta 700 koronát és teljes ellátást nyujtottak. Junius végén, amikor az angolok bevonultak, letettem a semlegességi esküt, melyben megfogadtam, hogy az angolok ellen mit sem teszek. Julius 13-án Gentz hadnagy német haditudósító és báró Frosthausen társaságában egy előkelő szálloda éttermében ültem, amikor egy angol tiszt lépett a szobába s minden felvilágositás nélkül, még mielőtt számlánkat kifizethettük volna, a helyiségből kituszkolt. Egyenesen a johannesburgi várba vittek, ahol nyomban elzártak. Másnap reggel megjelent a német konzul és az összes elcsukott német alattvalókat kiszabaditotta. Az osztrák és magyar alattvalók érdekében azonban semmit sem tett, noha a magyar és osztrák alattvalók érdekeinek védelmével is megbizták. Csakhamar szabadon bocsátották az összes elfogott franciákat is, bennünket ellenben töltött fegyverrel őrködő angol katonák kiséretében a szarvasmarháknak fenntartott kocsikba zsufoltak s elszállitottak. Mialatt minket a várba szállitottak, a városban valóságos razziát tartottak s egész csomó embert letartóztattak, miközben az osztrákok fölött gunyolódtak.

Dorecich Antal asztalos elmondja, hogy fél 3 órakor mély álomban feküdt lakásán, amikor hirtelen behatoltak az angol katonák és foglyuknak jelentették ki. Megkisérelte, hogy szekrényéből legalább néhány értéktárgyat vegyen magához, de az egyik katona mellének szegezte szuronyát és leszurással fenyegette, ha nyomban nem követi.

A szerencsétleneket valamennyit nyilt marhaszállitó kocsikban vitték el Johannesburgból. A kocsikban még néhány órával azelőtt lovakat szállitottak. Két nap és két éjjel tartott az ut East-Londonig, dermesztő hidegben. Volt kocsi, amelybe negyven embert szoritottak be. Az egyik kivándorló panaszkodott is e miatt, mire egy angol tiszt igy felelt:

— Allright! Legalább nem fáztok meg észak.

East-Londonban az összes kiutasitottakat egy szénszállitó-kompba zsufolták, amelynek csapóajtó fedelét leeresztették, ami rettenetes pánikot keltett. Végre elértek a hazaszállitásukra kijelölt hajóhoz, ahol a körülbelül 300 emberből álló csoportnak négy, nem éppen tágas szobát jelöltek ki lakásul.

Simonstownban, a fokföldi hadikikötőben, ahol a hajó rövid időre megállapodott, az osztrákok és magyarok panaszt emeltek Hirsch osztrák-magyar főkonzulnál.

Monarkiánk képviselője megjelent a hajó fedélzetén, vigasztalta a szerencsétleneket, majd igy szólt:

— Nem segithetek önökön, Lord Roberts lesz felelős mindenért, ami önökkel történt.

A főkonzul közbelépésének az az eredménye volt, hogy azontul egyéb csekély könnyebbségek mellett evőeszközt is adtak a kiutasitottaknak, mert eddig evőeszközül csak a kezeiket használhatták.

Utközben a kiállott szenvedések következtében egy férfi és egy gyermek meghalt. St.-Vincent foknál hat ember eltünt. Vajjon elmenekültek-e vagy kétségbeesésükben a tengerbe ugrottak, nem derült ki.

Ugy látszik, hogy amikor a hajó Vlisszingenbe ért, az angolok legjobban szerették volna, ha az összes kiutasitottak megszöknek. Többen közülök minden akadály nélkül eltávozhattak. Az osztrákokat és magyarokat Vlisszingenben meglátogatta Vihant

osztrák-magyar konzul, aki megvigasztalta és kitartásra buzditotta őket. Végre 22-én a hajó Londonba érkezett. Stockinger főkonzul titkárja által tudtukra adatta az osztrák és magyar alattvalóknak, hogy másnap meg fogja őket látogatni. Képviselőnk másnap meg is jelent a kiutasitottak között és az ő közbenjárására mindegyikük kapott Bécsig szóló utasási jegyet és azonkivül egy font sterlinget.

A szerencsétlen emberek most már Bécsből fogják érvényesiteni kártéritési igényeiket. A legnagyobb kárt Csapek szenvedte, akinek 120.000 koronányi vagyona veszett oda.

A bécsi félhivatalos *Pol. Corr.* a következőket közli: Transvaalból az angolok Johannesburg elfoglalása után nemcsak a tegnap ideérkezett néhány magyar és osztrák alattvalót, hanem számos német, francia, olasz, németalföldi és más idegen alattvalót is kiutasitottak, még pedig katonai okokból. A külügyminisztérium, mihelyt a dologról értesült, rögtön felvilágositást kért illetékes helyen a tényállásról és igy egyelőre várakozó álláspontra fog helyezkedni. Semmi kétség az iránt, hogy eleget tesznek majd annak a kérésnek, amely arra irányul, hogy a kiutasitottaknak Transvaalban hagyott vagyonukat, vagy az annak megfelelő értéket küldjék utánuk.

*

Ez az egész embertelenség különben onnan messziről azt a benyomást teszi az emberre, hogy az osztrák-magyar képviselet gyenge lábon áll azon az uton, ahol ugy csordaszámra hozzák haza az osztrák és magyar alattvalókat. Vagy pedig a képviselet tekintélyében van egy kis hiba. Eljátszották, vagy sohase volt. Az angol győzteseknek nem lehetett annyira fontos az, hogy földönfutóvá tegyen egy csomó fegyvertelen, csupa békességes foglalkozást üző idegent, hogy be ne lehetett volna vágni az embertelenség utját egy erélyes szóval. Eppen csak az hiányzott.

Trieszt, augusztus 28.

A Johannesburgból kiutasitott horvát munkások közül negyvenen *St. Peternél* kiszálltak a bécsi postavonatból és Fiumába utaztak; a többi ma este ide érkezett, ahol a rendőrségtől kis pénzadományokat kaptak. Oten közülök holnap hazautaznak Dalmáciába, tizen itt akarnak munkát keresni.

SZINHÁZ, ZENE.

** **A Vigszinház első premierjei.** A *Vigszinház* ez idei évadjának az elejét két gyorsan egymásra következő premierrel fogja érdekessé tenni. Első ujdonsága, mint már emlitettük, a *Fernand házasodik* cimü *Mars*-féle francia bohózat lesz, amelynek bemutatója szeptember 7-ikén lesz. Második ujdonsága lesz a szinháznak a *Coralie et Comp.* cimü szintén francia bohózat. A két darab közt, egy hétre a *Fernand házasodik* bemutatója után a *Takácsok*nak lesz az első előadása.

** **A Magyar Szinház első operett-premiérje.** A *Magyar Szinhá*znak operett-premiérje *Szikiai* Kornélnak, a szinház tagjának *Koldus és királyfi* cimü eredeti operettje lesz, amelynek szövegét (Mark Twain hasonló cimü regénye után) s zenéjét is maga irta. Az operettből már kiosztották a szerepet. A koldusfiu szerepét *Ledofsky* Gizella, a királyfiét *Feledi* Boriska fogja játszani. Az utóbbi ez idő szerint még a *Városligeti Szinkör* tagja.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** Csütörtökön kerül szinre a *Koldusdiák*, amelyben *Stoll* Károly rendező bucsuzik a közönségtől. A társulat most *Dreyer* Miksa *Segédtanár* (Probekanditat) cimü 4 felvonásos szinmü premierjére készül, mely 31-ikén, pénteken lesz. A darabból a főpróbát csütörtökön tartják meg.

** **Névtelen levelek.** A *Magyar Szinhá*zban hosszu idők elmultával fölelevenitették *Jesvallieres* és *Mars* pompás bohózatát, a *Névtelen levelek*et. Az előadás, mint a premiér idején, amikor pedig sugó nélkül játszották, ma is kitünően egybevágó volt s a közönség nagy szeretettel látta viszont *Szilágyi* Vilmost, ki *Figaniol* szerepében lépett föl először hónapok óta, mert eddig az igazgatás gondjaival volt elfoglalva. Az előadásból kitüntek *Boros*, *Ráthonyi* s helyén volt *Füredi* is, ki a beteg *Rózsahegyi* helyett játszotta a házmestert. Igen kedves volt kis szerepében *Aranyossy* Janka.

** **Herczeg Ferenc uj darabja.** *Herczeg* Ferencnek a *Vigszinház* ez idei évadja számára készülő uj darabját, amelyről már tettünk emlitést, érdekes hirek előzik meg. Érdekes mindenekelőtt, hogy a neves szerző ebben az uj darabjában hátat fordit a modern tárgyaknak s jelmezes darabot ir. Az uj *Herczeg*-darab háromfelvonásos szinmü lesz s a problémásdarabok közé fog tartozni. *Herczeg* most fejezi be darabját, amelynek fő női szerepét *Csillag* Teréz fogja a *Vigszinhá*zban játszani.

** **A Vigszinház kapunyitása.** A *Vigszinház* két havi nyári szünete után, szeptember elsején, szombaton, nyitja meg kapuit. Az évadnyitó első előadáson, a mult szezon egyik legnagyobb sikerü darabját, *A mintaférj* cimü kacagtató francia bohózatot adják elő. A darab főszerepeit *Haraszthy* Hermin, *Nikó* Lina, *Hegedüs* és *Góth* játszszák.

** **A sah tiszteletére.** A *bécsi* udvari opera a perzsa sahnak *Bécs*ben tartózkodása alatt diszelőadást fog rendezni az exotikus felség tiszteletére. A diszelőadáson *A denevért* adják.

** **Jutalomjáték a Városligeti Szinkörben.** A *Városligeti Szinkör*ben holnap, csütörtökön, lesz a jutalomjátéka *Németh* Józsefnek, a *Népszinház* kitünő komikusának. Az érdekes estén *A baksis* (Borravaló) cimü kis török vigjáték, a *Valami baja van* cimü egyfelvonásos angol vigjáték és a *Pajkos diákok* cimü egyfelvonásos operett kerül szinre. Az első két kis darab most kerül először szinre magyar szinpadon.

** **Az ötven esztendős Lohengrin.** Holnap lesz ötven esztendeje, hogy a *weimari* udvari szinházban először került szinre *Wagner* Rikhárdnak *Lohengrin* cimü dalműve. A később világhirüvé vált dalművet *Liszt* Ferenc dirigálta először. *Lohengrin*nek ezt a jubileumát a német operai szinpadokon holnap diszelőadásokkal ünneplik meg.

** **Az Országos Szinész-Egyesület felvételi vizsgálatai.** Az *Országos Szinész-Egyesület* felvételi bizottsága tegnap tartott ülésében a felvételi vizsgálatokra jelentkezők közül, részint felszereletlen kérvényeik miatt, részint azért, mert a szeptember 1-ei fölvételi vizsgálaton csakis a volt gyakorlók és szinésziskolás növendékek vizsgázhatnak, elutasitotta a következőket:

Altrichter Ödön, Balog Gyula, Berkovits Nándor, Berl Győri Armin, Burián Etelka, Csikyné Finta Lujza, Czakó Pál, S. Czindár Eszter, Déri Reif Carola, Diamant Dezső Manó, Erdélyi Emi, Grázel Garai Károly, Hajnal Mária, Hauser Sári, Hermann Sándor, Holcsiskó Mihály, Horváth Gyula, Juhász Mariska, Kaposi Hoffmann Matild, Komor Kohn Emma, Kertész Klein Sándor, Kovács Kohn Arnold, Láng Gyula, Medvigy János, Papp Ernő, Pilip Kálmán, Rovó István, Szerényi Svach István, Szécskai György, Szilágyi Róza, Zdrahál Szigeti Antal, Weisz Fehér Berta. Kérvényeik felszerelésére utasitvák: Mezefi Kulics Ilona, Joanovits Izidor, Rákosi Gáspár, Szabó Mariska, Török Sándor.

Az elnökség elintézésére bocsátott kérvények: Dorner Jenő, Gaida Flóra, Hámosi Kun István és neje, Joanovits János, Kőrösladányi János, Matejka Mátyás, Platz Ferike, Ranschburg Radó Anna, Szilágyi István, Szilágyi Pál, Vensik Váradi Józsa, Várnai Jenő.

Az itt meg nem nevezett kérvényezők a szeptember 1-én tartandó fölvételi vizsgálaton kötelesek megjelenni. A már gyakorlaton levők közül a felvételi vizsgálat engedélyezésével felvétettek Dózsi Sándor, Hegedüs Szerafin, Kállai Hermin, Müller Mátyás, Madár István, Ternyei Lajos, Tornyi Gyula és Szarvasi Ilona.

A Nemzeti Szinház programmja.

Budapest, augusztus 28.

A nemzeti Szinház uj igazgatója közrebocsátotta programmját szeptember elsején kezdődő és teljes tiz hónapig tartó évadára.

A közzétett programmot alább egész terjedelmében közöljük. Ezen a helyen csak általános megjegyzéseket tehetünk és csak arról adhatunk számot: milyen benyomást tett ránk az uj igazgatóság akcióba lépése?

Előre kell bocsátnom, hogy programmokhoz már régóta nem kötök vérmes reményeket. Magyarország — ha egyebekben szegény is — programmokban gazdag ország. Sehol annyi lendületes, minden szépet és jót igérő prospektust nem adnak ki, mint nálunk. Ha mindaz valóra vált volna, amit 1867 óta prospektusokban igértek és fogadtak: több gyárkémény füstölögne nálunk, mint Angliában, több pénzünk volna, mint Amerikának és müveltebb, virágzóbb nemzet volnánk a németnél. De nálunk a prospektus legtöbbnyire megmarad szinekben pompázó falragasznak. Tartalma nem lép át a papirosról az életbe. És ha átlép: rohamos sorvadásba esik, mind a két lábára megsántul, nevetséges karrikaturává törpül.

Még egyet mondok: a legmüvészibb számitással koncipiált csataterv is csak egy darab megrajzolt papiros, mig a plánum alapján inditott csata nincs megnyerve. Ahhoz pedig, hogy a csata meg legyen nyerve, nem elég a generalissimus esze és számitása. Ahhoz bátor, elszánt, fegyelmezett és ügyes katonák kellenek. Kell továbbá egy kis szerencse, egy kis jóakaró véletlenség; valami abból, amit a külső körülmények kedvező alakulásának nevezünk.

Nem tudtam elfojtani ezeket a gondolatokat, de ki kell jelentenem, hogy nincs szándékom bizalmatlanságot kelteni velük a Nemzeti Szinház uj igazgatója iránt. Annál kevésbé, mert az uj igazgató programmja figyelmet és szimpatiát érdemel. Ebből a programmból fiatal tetterő, életkedv, komoly törekvés árad ki és ezek a kvalitások rokonszenvre, jóakaratra hangolják az embert. Nem kételkedünk a programm-csinálóban, sőt őszintén, melegen óhajtjuk: bárcsak sikerülne mindaz, amit maga elé kitüzött!

Si duo faciunt idem, non est idem. Programmot azelőtt is bocsátottak ki a Nemzeti Szinháznál és terjedelemben talán még különbeket a most előttünk fekvőnél. De a közelmult programmjaiban bürokratikus bőbeszédüség takarta el az akaraterő és a vezető szellem hiányát. Rőfös hosszuságban sorolták föl a különféle darabokat, de a száraz fogalmazvány minden sora lelki szegénységet árult el és arra vallott, hogy itt az ügyeket nem vezetik, hanem expediálják; hogy itt nem állanak kontaktusban se az irodalommal, se a korszellemmel; nem ismerik az emberek izlését és az Európán áthullámzó irányokat; nem ismerik föl a verseny szükségét és nem látják, hogy a változott viszonyok közt nem lehet tovább cammogni a régi nyomokon; nem tudják, nem érzik, hogy megfeszitett izmokkal dolgozni kell, hanem a kényelmes vegetálás lassu lépéseivel haladnak a biztos sülyedés felé.

Az uj programm ezzel a téveteg, zagyva módszerrel szakit és kétértelmü, semmit sem érő francia bohózatok helyett inkább az ujabb, forrongó lelkü német drámairókhoz fordul, akik a darabirás teknikája dolgában nem olyan virtuózok, mint a franciák, de komolyabbak és tartalmasabbak, inkább foglalkoznak a lélekkel, mint a silány pikantériákkal, inkább a nagy társadalmi kérdéseket, a mélyen járó emberi problémákat kutatják, mint a párisi bulevardok erkölcsi kloakáit.

Az uj programm eredeti darabjai közt örömmel látunk uj neveket. Ebből is arra következtetünk, hogy megszünt az a hanyag nembánomság, az a hideg részvétlenség, amivel több éven keresztül az eredeti drámairókkal bántak. Nem elég megvárni, mig valaki jelentkezik, berubrikázni, sorszámmal ellátni a beérkezett darabot és azután *„hivatalos uton“* tudatni az illetővel: elfogadták-e a darabját vagy nem? Az az igazgató, aki szereti az irodalmat, szereti a szinházat és életet, virágzást akar látni maga körül: nem zárkózik el büszkén vagy közönyösen, hanem keresi és buzditja mindazokat, akiktől hasznot, lendületet remél a szinpad számára; meleg, bizalmas hangulatot teremt maga és a drámairodalom közt; alkotásra készti a pihenő jelest és szeretettel segiti a fiatal, kezdő tehetség szárnybontását. A jó termés persze nem tőle függ és a legbuzgóbb igazgató sem adhat több sikerült eredeti darabot, mint amennyi a magyar drámairóktól telik. De a meleg érdeklődésnek, a buzditásnak, az érintkezés közvetlenségének mindenesetre megvan az a haszna, hogy a kedvezőbb légkörben több életrevaló mag kicsirázik és azok is kedvet kapnak a drámairásra, akik eddig — közönyt közönnyel — fásultan fordultak el a szinpadtól.

A klasszikus drámák közt érdekesnek igérkezik Shakespeare *Troilus és Kressida* cimü tragédiájának és *Aiszkhylosz* egyik remekének (*Hetén Théba ellen*) a szinrehozatala. Schiller *Telljét* is igéri a programm és remélem, hogy a Nemzeti Szinház ezt a régi tartozását be fogja váltani.

„A Nemzeti Szinház igazgatóságát egy törekvés vezette: a *müsor regenerálása*; ez kétségkivül terhes, de nem megoldhatatlan feladatot ró a szinház müvészi személyzetére.“ Ezt olvassuk az uj igazgató programmjában. A mi nézetünk az, hogy ezt a feladatot igenis meg kell oldani, mert a müvészi személyzet arra való, hogy dolgozzék, hogy nemes, nagy munkában egyesüljön, hogy az összjáték szépségével és müvészi magaslatával visszaszerezze a megrendült szimpathiákat és minden pontjában valóra váltsa azt, amit az uj igazgató programmja igér.

A. E.

*

A budapesti *Nemzeti Szinház*, amely szeptember elsején szombaton Katona József tragédiájával, a *Bánk bánnal* nyitja meg kapuit a közönség előtt, ezzel az előadással *tiz hónapos szinházi évadnak* indul neki. Ellentétben az eddigi gyakorlattal, amely szerint a szinháznak csak tizedfélhónapos játékrendje volt, most a teljes tiz hónap alatt a Nemzeti Szinház 300 esti és 44 ünnep- és vasárnap délutáni előadást fog rendezni, amit a tél folyamán esedékes 48 várszinházi előadás fog meggyarapitani. Könnyül a szinház terhe az által is, hogy a szerda délután tartatni szokott ifjusági előadások elesnek, amit ugy óhajt pótolni az igazgatóság, hogy a müsor klasszikus estéin esetleg fennmaradó jegyeket ingyen, vagy rendkivül olcsó áron bocsátja a tanuló ifjuság rendelkezésére.

A megnagyobbodott szinházi év müsorát kitöltendő, a Nemzeti Szinház igazgatóságát egy törekvés vezette: *a müsor regenerálása*, ami kétségkivül igen terhes, de nem megoldhatatlan feladatot ró a szinház müvészi személyzetére. *Tizennyolc* egész estét betöltő ujdonságot és *hét* ujdonságszámba menő felujitást tüzött az esztendő müsorára az igazgatóság, ami kétségtelenül csak igen erős igyekezettel elvégezhető munkamennyiség. Ezzel szemben azonban a bekezdő hetek játékrendjének kivételével a szezon folyamán jórészt csak ujdonságszámba menő darabok fognak szinre kerülni, mig a tavalyi évadban a szinház mü-

vészi személyzetének *százhusznál* több darabot kellett műsoron tartania.

Az évad első ujdonsága szeptember 21-ikén Schönthan és Koppel-Ellfeld háromfelvonásos verses vigjátéka *Die goldene Eva* lesz, amelyet Makai Emil *Aranyasszony* cimen forditott magyarra. Egy héttel utóbb mutatja be a szinház Dumas *Un père prodigue* cimü vigjátékát *A tékozló apa* cimmel. A következő héten lesz a Nemzeti Szinház első eredeti ujdonságának bemutató estéje, amelyen Gabányi Árpád *Az emberevő* cimü vigjátéka kerül szinre.

E három első bemutató után egy kis szünettel sorban következnek a szinház ujdonságai és felujitásai, amelyek közül a műsorban már meghatározott helyük van a következőknek:

A) *Eredetiek*:

Éjfél után, vigjáték 3 felvonásban, irta: *Hajó* Sándor.

A peleskei nótárius, irta: Gaál József.

A kurucok Párisban, vigjáték 3 felvonásban, irta: Berczik Árpád.

Rabszolgák, drámai költemény (a Teleki-dij nyertese), irta: Palágyi Lajos.

A testvérek, dráma 3 felvonásban, irta: Laczkó Andor.

A bor, vigjáték 3 felvonásban, irta: Gárdonyi Géza.

B) *Idegenek*:

Shakespeare: *Troilusz és Kresszida* (uj forditásban) szinpadra alkalmazta Beöthy László.

Antonius és Kleopatra, szinpadra alkalmazta Hevesi Sándor.

Schiller: *Tell Vilmos*, forditotta: dr. Váradi Antal.

Aiszkülosz: *Heten Theba ellen*, forditotta és szinpadra alkalmazta: Rákosi Jenő.

Sudermann Hermann: *Morituri*, forditották: Fái J. Béla és Makai Emil.

Hauptmann Gernart: *A bunda* (Der Bieberpelz), komédia 3 fölvonásban, forditotta Sebők Zsigmond.

Dreyer Miksa: *Téli álom*, dráma 3 felvonásban, forditotta Ivánfi Jenő.

Brieux: *A bölcső*, dráma 3 felvonásban, forditotta Gábor Ignác.

Freytag Gusztáv: *Ujságirók*, vigjáték 4 felvonásban, forditotta Markus Miksa.

Berton Simon: *Zaza*, szinmü 4 felvonásban, forditotta Heltai Jenő.

Bahr Hermann: *A star*, szinmü 3 felvonásban, forditotta Szőllősi Zsigmond.

Blumenthal-Kadelburg: *Verőfényben* (Auf der Sonnenseite), vigjáték 3 fölvonásban, forditotta Sebők Zsigmond.

Az évad folyamán érdekesebb *fölujitásokul* a szinház igazgatósága a következő darabok szinrehozatalát vette tervbe: *A cigány, Endre és Johanna, A zalameai biró, Csongor és Tünde* (Vörösmarty Mihály születésének századik fordulójára), *Demimonde, A betyár kendője, XI. Lajos.* A tavaszszal rendezendő Mátyás király emlékünnepet csatlakozva, az ünneplőkhöz alkalmas darabbal fogja megülni a Nemzeti Szinház.

Körülbelül ezek azok a darabok, amelyek a Nemzeti Szinház 1900/1901-ki műsorát ki fogják tölteni; az igazgatóság e programmal természetszerüleg nem kötelezvényt állit ki a szinház évadjáról, de erejéhez mérten mindent el fog követni, hogy e programm pontjai be is váltassanak. Változást ujonnan jelentkező eredeti darabok, vagy el nem hárítható nehézségek okozhatnak, amely esetre az igazgatóságnak még egy sereg darabja van tartalékban. Ezek közül a nevezetesebbek: *A becsületbiró* (Zivuska Jenő) *IV. István, Ovidius* (Somló Sándor), *A kegyelemkenyér* (Turgenyev), *La loi de l'homme* (Hervieu), *La conscience de l'enfant* (Devoze), *Tosca* (Sardou), *The gay lord Quex* (Pinero), *Jugendfreunde* és *Kameraden* (Fulda), *La parisienne.* (Henri Becque).

Budapest, 1900. augusztus 28.

A Nemzeti Szinház igazgatósága.

EGYESÜLETEK.

(A budapesti szünidei gyermektelep-egyesület) második telepcsoportjai a következő sorrendben fognak hazaérkezni Budapestre: augusztus hó 30-án Zebegényből 90 leány esti 6 óra 5 perckor a nyugati pályaudvarra; augusztus 30-án Lelleről 54 leány esti 8 óra 35 perckor Budán a déli vasuti pályaudvarra; augusztus 30-án Ercsiből 55 fiu esti 9 órakor gőzhajón a Petőfi-térre; augusztus 30-án Trencsénből 63 leány esti 9 óra 20 perckor a nyugati pályaházba; augusztus 31-én Lipikből 12 leány és 2 fiu esti 8 óra 30 perckor a keleti pályaudvarra; augusztus 31-én Hegybányáról 98 fiu esti 9 óra 20 perckor a keleti pályaházba. — A szülők felkéretnek, hogy gyermekeiket az érkezéskor átvenni szivoskedjenek. *Szabó* József igazgató, az egyesület titkára ismét megvizsgálta az egyes telepeket és mindent a legnagyobb rendben talált. A gyermekek sulyban mindenütt gyarapodtak és kitünően néznek ki. A Lipikre küldött gyermekek nyilt sebei egytől-egyig teljesen behegedtek.

(Rabbi-egyesület.) *Szegzárd*ról táviratozzák: A dunántuli rabbi-egyesület ma tartotta meg Szegzárgon harmadik közgyülését. A közgyülést megelőzőleg reggel ünnepélyes istentiszteletet tartottak. A közgyülés első tárgya a tisztujitás volt, melynek eredménye a következő: Elnök lett *Schnitzer* komáromi, alelnökök: *Perls* pécsi és *Steinherez* székesfehérvári, jegyzők: *Kiss* veszprémi és *Löwy* nagyatádi, pénztáros: *Bernstein* szombathelyi és ellenőr: *Herzog* kaposvári rabbik. A közgyülés ezután az alapszabályok módositásával, az egységes hitoktatási tanterv végleges megállapitásával és a nyugdijintézet létesitésének kérdésével foglalkozott.

Nyilttér.

Egyéves önkéntesek

legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszerelésüket az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA

szerb királyi udvari szállító és ő cs. és királyi Fensége József főherceg udv. szállító cegnél

Budapest, Sütő-utca 2. sz. Szervita-tér sarkán.

Sorozóköteleseknek folyamodványmintákkal ellátott árjegyzékünket díjmentesen küldjük és felvilágositásokkal szivesen szolgálunk.

Dr. Gyomai Zsigmond

ügyvédi irodáját

Budapesten, IV. Havas-utca 7. szám alá helyezte át.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Szünet után.** A felsőbiróságok nyári szünete véget ért s a Kuria és a Tábla tanácsai a mai napon megkezdték működésüket.

A királyi táblán ma *Sárkány* József alelnök vezetésével teljes ülés volt. A jegyzőkönyvet *Zelenka* Lajos törvényszéki albiró vezette. Sárkány elnök üdvözölte birótársait s előterjesztette a teljes ülés négy tárgyát. Az első dr. *Bucz* Lajos pestvidéki törvényszéki birónak a táblához történt kinevezése. Dr. Bucz letette az alelnök kezébe a birói esküt. Az esküminta dr. *Adolf* Sebestyén olvasta. Az elnök üdvözlése után az uj táblai biró elfoglalta helyét birótársai sorában.

A *szünéti tanács* működéséről szóló jelentést olvasták föl ezután. A szünet kezdetén kiosztottak 162 polgári, 8 váltó, 26 büntető, összesen 196 ügyet. Beérkezett a szünet alatt 182 polgári, 126 váltó, 293 büntető, összesen 601 ügy. Elintéztek összesen 797 ügyet. Tavaly 1086 ügy került elintézés alá. Hátralékképpen visszamaradt 95 ügy.

Az ülés harmadik tárgya az *általános ügyforgalmat* feltüntető jelentés volt. Az 1899. év végén maradt 1433 polgári ügy, 5 urbéri, 1118 váltó, 1717 büntető, összesen 4273 ügy. 1900. év január elsejétől augusztus 26-ig érkezett 6630 polgári, 27 urbéri, 2705 váltó, 7856 büntető, összesen 17.218 ügy. Elintéztek összesen ülésben 10.430, ülésen kivül 6416 ügyet. Hátralékképpen visszamaradt összesen 7645 ügy. A szünet alatt érkezett és földolgozás végett a szüneti tanácsjegyzőknek kiadatott 264 polgári, 2 urbéri, 168 váltó, 540 büntető, összesen 974 ügy. Valamennyit elintézték.

Az elnök kijelentette még, hogy a király hetvenedik születése napján a tábla képviseletében megjelent a Mátyás-templomban tartott hivatalos főistentiszteleten. Kegyelettel emlékezett meg ezután a szünet alatt elhalt *Szántay* Adolf dr. táblai biróról, valamint az időközben a közigazgatási birósághoz kinevezett *Desseuffy* Marcell és *Makay* Dezső, továbbá a királyi kuriához biróva kinevezett *Major* Kálman és a berendelt *Somogyi* Mihály táblai biró érdemeiről. Végül felhivta a tábla szaktanácsait működésük megkezdésére és munkájukra Isten áldását kérte. A teljes ülés ezzel az elnök éltetése közben véget ért.

§§ **A T. M. K. E. ellenfele.** Az ipolysági törvényszék ittja *Sembery* István diósjenői lakos, földbirtokos és joghallgató kiskorusságát meghosszabbitotta. A fiatal ember *Sembery* Imrenek, a szudi dusgazdag földesurnak örökbefogadott unokája. Neve abból a nagy pörből ismeretes, amelyet a Felvidéki Magyar Közmuvelődési-Egyesület ellen inditott, amely kitünő kultur-egyesületnek nagyapja egy millió forintnyi vagyonat testálta. A pörben még nincs jogérvényes biró itélet.

SPORT.

*** **Jubiláris versenyek.** A Magyar Athlétikai Klub huszonötéves fennállása alkalmából az őszszel kettős versenyt rendez: szeptember 30-án *egyesületi emlékversenyt*, amelybe ugyanazokat a versenyszámokat vette fel, amelyek legelső viadalán szereplettek s október 14-én *nemzetközi* athletikai és kerékpáros *viadalt.* A szeptemberi *emlékverseny* pontjai: 100 yardos sikfutás a klub bajnokságáért, rudugrás a klub bajnokságáért, továbbá a következő handikapeket: 2 angol mérföldes sikfutást, 120 yardos gátversenyt, távolugrást, magas ugrást, sulydobást, e versenyekhez csatlakozik az ökölvivás, mely szintén szerepelt a klub legelső viadalán. Az október 14-iki *nemzetközi viadal* pontjai: *100 yardos sikfutás Magyarország bajnokságáért*, negyed angol mérföldes sikfutás: Andrássy-vándordij, három angol mérföldes sikfutás, 220 yardos sikfutási handikap, 120 yardos gátverseny, magas ugrás, hármas ugrás, diszkoszvetés, 500 méter kerékpáros verseny, 2000 méter kerékpáros térelőnyverseny. Ő felsége tudvalevőleg tiszteletdijat adományoz a klub jubileumára, e *királydij*, valamint egyéb a jubileumra felajánlott tiszteletdijak kitüzése a részletes versenyfeltételek kibocsátása alkalmából történik.

TÁVIRATOK.

Ischl, augusztus 28. Báró Egereggi *Heydler* belgrádi osztrák-magyar követ ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál és azután hivatalos volt ő felsége családi ebédjére.

Fredensborg, augusztus 28. *Károly István* főherceg ma délelőtt feleségével ideérkezett Kopenhágából, ahol a *Waturus*-yacht horgonyoz.

A cár a szerb király házasságáról.

Belgrád, augusztus 28. *Miskovics* tábornoknak az orosz cár által történt fogadtatásáról a hivatalos lap igy ir:

A cár különös megelégedését fejezte ki Sándor király házassága felől és egyuttal azt a reményét is nyilvánitotta, hogy ez a házasság, mint az már most is észrevehető, Szerbiának békét és nyugalmat fog hozni. A cár aztán tudakozódott a szerb királyi pár utazása felől, és Miskovics tábornoknak az Annarend nagykeresztjét adományozta.

A német hadgyakorlatok.

Berlin, augusztus 28. Több lap közli, hogy a németországi császár-hadgyakorlatokon az idén egy francia vezérkari tiszt is meg fog jelenni.

A sah Hágában.

Hága, augusztus 28. A perzsa sah ma ideérkezett. A pályaudvaron a királynő megbizásából gróf *Dumonceau* főhadsegéd fogadta. Megjelentek üdvözlésére az összes miniszterek és a hatóságok fejei. Rövid időzés után a sah a királyi palotába hajtatott. Holnap délután a sah *Soestdyck*ben meglátogatja a királynőt és az anyakirálynét.

Német Pantheon.

Berlin, augusztus 28. A *Lokalanzeiger*nek jelentik, hogy legfelső helyen egy *Pantheon* épitésének az eszméjével foglalkoznak, A Pantheont a császári palotától délre fogják felépiteni.

A pestis.

London, augusztus 28. A Reuter-ügynökségnek jelentik Glasgowból az ott előfordult bubó-pestis-esetekre vonatkozólag, hogy a helyzet komolyabb, mint eleinte hitték. Már egy ujabb pestis-esetet állapitottak meg. Két ember meghalt. Negyven családot izoláltak és orvosi felügyelet alá helyezték.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 27. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) New-York csekély gyöngülést jelentett, ellenben az angol tőzsdék szilárdan álloltak. Az itteni piacon is szilárd volt az irányzat különösen rozsban, amelynek ára fedezeti vásárlások következtében 6—7 fillérrel emelkedett, buza 4, zab és tavalyi tengeri 1—2, uj tengeri 3 fillért vesztett. Eladattak: buza őszre 7.93, 7.92, 7.95, buza tavaszra 8.35, 8.40, rozs őszre 7.43, 7.47, rozs tavaszra 7.78, 7.80, zab őszre 5.67; egyébként jegyeztettek: tengeri julius—augusztusra 6.47, 6.49, május—juniusra 5.21, 5.22, repce augusztus—szeptemberre 14.60, 14.70 koronán. A készáruk piacán buzában és rozsban vásárlási kedv hiányában üzlet nem volt. A tőzsde nyugodtan zárult. Maradtak: buza őszre 7.94, tengeri május—juniusra 5.20, 5.21, buza tavaszra 8.38, 8.39, rozs őszre 7.45, 7.46, tavaszra 7.89, tengeri szeptember—októberre 6.48 korona.

Liverpool, augusztus 28. (*Gabonapiac.*) Amerikai buza 1 p.-vel alacsonyabb, kaliforniai ½ p.-vel magasabb. Dunántuli tengeri 1 p.-vel magasabb, amerikai ½ p.-vel magasabb. Liszt változatlan. Idő: hideg és száraz.

New York, augusztus 28. (*Terménytőzsde.*) (*Záriat.*) *Gyapot*: New Yorkban helyben —.—. (09.5/8.) Szept.-re 8.60 (8.58). Novemberre 8.41. (8.34). New-Orleansban helyben 9.3/4 (9.3/4). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 8.05. (8.05). Stand white Philadelphiában 8.—. (8.—). Rafined in Cases 9.35. (9.35). Credit Balances at Oil City 1.25. (1.25). — *Zsir*: Western steam 7.10. (7.10). Rohe és Brothers 7.35. (7.35). — *Tengeri* irányzata igen szilárd. Aug.-ra 45.1/4. —.—). Szeptemberre 44.7/8 (44.3/8). Okt.-re 41.3/8. (—.—). — *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi helyben 80.7/8. (80.3/4). Aug.-ra —.—. (—.—). Szeptemberre 79.1/2. (79.3/8). Okt.-re 79.7/8. (79.7/8.) Decemberre 81.3/8. (81.1/2). Gabona szállitási dija Liverpoolba 4.—. (4.—). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.5/8. (8.1/2). Szept.-re 7.45. (7.45). Novemberre 7.65. (7.65.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.85. (2.85). — *Cukor*: 4.1/4. (4.1/4). — *Ón*: 30.30 (30.45). — *Réz*: 16.66. (16.66). — (A zárójelben levő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Klasszikus szépség.

Öreg tudós huszonöt éves
Gyönyörü felesége te,
Mért, hogy reád csöppet sem éhes
Az ifjak hő tekintete?

Mért, hogy beléd ki sem szerelmes?
Mért, hogy még vén tudósod is
Azért szível, mert engedelmes,
Hű lelkű vagy és nem hamis?

Az öreg úr, kí tanulmányoz
Classica philologiát,
Egy víg kutyát szerzett a házhoz,
Érezve élő lény hiját.

Én — bámulom gyönyörü szádat,
Csodás, finom arcéledet,
A márványhomlokért imádlak —
S Homerről társalgok veled.

Szépséged vágyra, tűzre nem kelt,
Imádni téged: nem veszély:
Olyan vagy, mint egy klasszikus nyelv,
Melyen már senki nem beszél.

Kozma Andor.

+ **Sün és vipera.** Gyakran megfigyelték már a viperának és sündisznónak a viaskodását, még pedig ugy a szabad természetben, mint pedig fogságban tartott állatok közt. Az ellenfelek jó ismerősök, s bizalmatlanul szemlélgetik egymást. A sün minden pillanatban kész arra, hogy összegömbölyödjék, s szempillantásra sem veszi le ellenéről szemét. Végre mégis a vipera un rá a dologra, ott hagyja helyét, s lassan el akar csuszni. A sün mindjárt észreveszi, hogy itt az alkalmas pillanat. Gyorsan ráveti magát a vipera hátára, fogai közé szoritja s azzal összegömbölyödik. De nem szoritja erősen össze a fogát, nehogy elcsipje ellensége farkát. A kigyó dühösen visszafordul s ráveti magát a tüskés gömbre, amely harapja s fogaival tartja. Hánykódik-vetődik, kétségbeesetten rángatódzik, hogy szabaduljon a süntől. Végre azonban a sok seb elbirja, s kiszenved. Mikor azután az utolsó vonaglások is megszüntek, a győztes megeszi áldozatát. A farkán kezdi, amelyet mindvégig a fogaival tartott. De nagyon vigyáz arra, hogy a fejét meg ne egye, mert jól tudja, hogy a méreg a fejben van. Ugy tetszik, arról nincs tudomása, hogy ártalmatlan a kigyóméreg, ha a gyomorba jut. A sündisznó rendesen csigák, rovarok s földi giliszták ból él. De szokásos táplálékát megtoldja madártojással, gyümölcscsel, sőt a fészekből kiszedett madárfiókkal, s más effélével is. Épp ezért vadpusztitónak tartják s gyülöletes a vadászoknak. Versaillesban, közel a Satory erdőhöz, egy nagy, falkeritette kertben egy pár sündisznót bocsájtottak szabadba két kis fiókájukkal együtt. Az érdekes család csakhamar megszokott. Szivesen vették a sündisznók a tejet is, amelyet egy edényben rendes buvóhelyük közelében helyeztek el. A kertet, amely azelőtt csakugy nyüzsgött a sokféle csiga-bigától, egészen megtisztitották tőlük. Hanem aztán a salátát, az epret is pusztitotta a sünecsalád, ugy, hogy el kellett távolitani.

*

+ **Khina fegyvergyára.** Egy angol mérnöknek 1898-ban megengedték, hogy megtekintse az egyetlen komoly khinai fegyvergyárat, amely Sanghaitól öt kilométernyire a Vusung folyó partján van. Harminc év előtt alapitották és eleinte teljesen külföldiek igazgatása alatt állott. Két angol mérnök vezeti a nagy gyárat, amelyben harmadfélezer ember dolgozik. A műhelyben megvan mindenszerszám, amely bármilyen fegyver, vagy ágyu előállításához szükséges. Tizenkét hüvelyknél nagyobb kaliberü ágyukat azonban Khinában nem készitenek. Az egész telep legfontosabb része az acélgyár, amely meglehetősen kifejlett. Hat hüvelyk kaliberig az ágyukhoz az öntvényeket elkészitik, a nagyobbakat Angliából importálják. Az acélgyártást kizárólag khinaiak végzik. Az egész arzenál európai módra van épitve, de a khinai babonának itt is beleszólása volt az épitésbe és egyetlen tervet sem hagytak jóvá, mielőtt a föld alatt porladó elődök szellemeit meg nem kérdezték. Az angol mérnök, aki két évvel azelőtt meglátogatta az arzenált, csodálkozva kérdezte, hogy hova lett az a sok fegyver, ágyu és löszer, amelyet ott gyártanak, mikor Khina honvédelme ezzel nem lett jobb.

*

+ **Éhező tengerészek.** Nagy-Britaniának, a világra szóló nagyhatalomnak tengerészei éheznek. Csak nemrégiben jelentette Rason kapitány a Timesnak, hogy a britt tengerészetben aggasztóan terjed a lélekző szerveknek a betegedése. Most pedig James angol ujságiró arra hivja fel a figyelmet, hogy a tengerészek betegségének főként a rossz ellátás az oka. A tengerészek egyszerüen éheznek. Reggel hat órakor másfél font kétszersült kap a matróz, s annak egész napra kell elégnek lennie. Kap azonkivül fél liter teát, vagy kakaót. Ez az ital azonban, amely ugyanabban az üstben készül, amelyben borsót, hust és főzeléket főznek, minden egyéb, csak nem tea, vagy kakaó. Valami rossz szagu kotyvalék, amelynek a látásától is rosszul lehet már az ember. A nap közepetáján ebédelhet a tengerész. Az ebéd rendesen pörkölt borsó, rossz krumpli és félig romlott konzervhus. Este megint fél liter a fönnebb emlitett kotyvalékból és semmi más. Még szánalomra méltóbbak azok a szerencsétlenek, akiknek délutáni négy órától hajnali négy óráig a fűtőkemencéknél kell senyvedniök. Ez alatt az idő alatt semmiféle külön ennivalót vagy frissitőt nem kapnak. Ezek a fűtők keserves munkájukban biztosau magukba szedik valami betegségnek a csiráját. Különösen veszedelmes szemgyuladást kapnak a legtöbben.

*

+ **Olcsó kormányzat.** Némely állami háztartás nagyon kevésből kiállitható. Például a dahomeyi hivatalos lap mond el. A lap legutóbbi száma szerint a savalni rezidenst fölhatalmazták, hogy az ottani távíró ujjáépitésére és *kibővitésére* száz frankot költsön. Hogy a rezidens az épitkezés költségeit száz frankból hogy fizeti ki, az igazán titok. Egy másik rezidensnek kétszázötven frankot szavaztak meg, hogy a bennszülött testőrök számára tábort állitson, kunyhókkal a testőrök és közepén nagy házzal a főfelügyelő számára. Ezt is boszorkányság lesz megcsinálni.

*

+ **Fürdő-történet.** Egy német világfinak ostendei fürdőzése furcsa kalanddal végződött. Az illető ur elment Ostendeba szórakozni, s ugyancsak szerencséje volt, mert már az első este megismerkedett a hoteljében két szépséggel, akik szivesen csatlakoztak hozzá, hogy fürdőzését kellemessé tegyék. Csakhamar egészen kedves lett a barátság közöttük, s emberünk elérkezettnek látta az időt arra, hogy barátnőivel egy kis heccet csináljon. Mialatt ők a tenger hullámaiban bizonyára róla csevegtek, besurrant a kabinjukba és ami kedves toalett-cikket ott talált, füzőt, harisnyát, s más effélét; hamarosan összekapkodott, s ruhája alá rejtve a kabinból kiosont. Hát amint kiért, azon nyomban lefogta egy szemfüles rendőr és vitte kérlelhetetetlen, akárhogy akarta is magát a finom ur igazolni. Brüggébe szállitották, ahol ugyan hatszáz frank kaució mellett szabadon bocsátották, de meg kellett igérnie, hogy mindaddig nem távozik Brüggéből, amig az itéletét meg nem tudja.

*

+ **Egy villámosapás következménye.** Worms-Pfifflighemban különös baleset érte Mundorf földes gazdát. Kaszálta a vetését, de hirtelen vihar tört ki s a kaszát egyik szolgájának akarta átadni. Abban a pillanatban villámlott egyet s ő összeroskadt. De hamarosan magához tért s szolgája támogatásával haza mehetett. Néhány napig ágyban feküdt, aztán fölkelt s most az a baja, hogy elvesztette az emlékezetét. A legsajátságosabb villámcsapás érte. A villám a fején érte, de nem tett kárt benne, csak ökölnyi lyukat szakitott a szalmakalapján, aztán a nyakán futott végig s közben gallérja belső feléről szakitott ki egy részt s könnyü égett sebet hagyott hátra. Akkor átugrott a kaszára. A szegény gazda, aki különben a községi képviselőtestület tagja, azt állitotta, hogy a villámcsapás mindössze olyan hatással volt reá, mintha csak pofon csaptak volna.

*

REGENY.

QUO VADIS?

— REGÉNY —

Irta: **SIENKIEWICZ HENRIK**

ELSŐ RÉSZ.

I.

Petronius dél felé ébredt föl, mint mindig, nagyon kimerülten. Az előző napot Nero lakomáján töltötte, amely mélyen belenyult az éjszakába. Az ostoba tréfák, amelyeket Vatinius Neroval, Senecával és Lucanusszal üzött, untatták őt és bizonyos levertséget hagytak nála hátra, amelytől csak az annyira óhajtott reggeli fürdő vételével vélt megszabadulni. Két hatalmas fürdőszolga lefektette őt a hófehér egyiptomi bissusszal fedett és ciprusi fából készült fekvőhelyre és olajjal megnedvesitett, illatos kezeikkel dörzsölték férfias testét; ő ezalatt bezárt szemekkel várta, mikor mulik el az első bágyadtság.

Végre felnyitotta szemeit és legelőször is az időről kérdezősködött, azután pedig azokról a drágakövekről, amelyeket Idomen az ékszerész megigért, hogy ma elküld megtekintés végett. Az idő szép volt, mondták szolgái, kellemesen felfrissült a langyos szellőtől, mely az albaniai hegyekből erre fujdogált, de az ékszerek még nem érkeztek meg. Petronius ismét lezárta szemeit és megparancsolta, hogy vigyék a tepidariumba, miután hirtelen félrevonult az ajtó függönye és a nomenclator bejelentette, hogy az ifju Marcus Vinicius, aki éppen most érkezett meg Kis-Ázsiából, tiszteletét akarja tenni.

Petronius megparancsolta, hogy bocsássák be a vendéget a tepidariumba és egyuttal magát is odavitette.

Vinicius fia volt Petronius nénjének, aki az idősebb Marcusnak, a Tiberius alatt consulságot viselt férfiunak volt a felesége. Az ifju Marcus jelenleg Corbulo alatt szolgált és a befejezett harc után visszatért a városba.

— Üdv neked, Petronius! — mondá a fiatal ember, ruganyos léptekkel belépve a tepidáriumba. — Legyenek irántad jóindulattal az istenek, kiváltképpen pedig Asklepios és a bájos Kypris, akiknek oltalmát neked különösen ajánlom.

— Légy üdvöz Rómában és legyen neked édes a nyugalom a harc után — felelé Petronius, kezét a puha lentakaróból, melybe takarva volt, kinyujtván. Mi ujság Armeniában? voltál talán ázsiai utazásaid közben Bithyniában is?

Petronius annak idején Bithyniában helytartó volt és ott dolgait igazságosan és körültekintéssel végezte. A mennyiben általában nagyon elpuhult és pompaszerető volt, szivesen emlékezett vissza azon időkre, mert azok azt bizonyitották, hogy tudott ő szorgalmas és erélyes is lenni, ha éppen a kedve tartotta.

— Többek között Heracleában is voltam — felelé Vinicius — Corbulo küldött oda, hogy a segédcsapatokat összevonjam.

— Oh, Heraclea! Ah, ismertem ott egyszer egy kolchisi leányt, akiért most szivesen odaadnám a mi összes „elhagyott"-jainkat, Poppaeat is beleértve! De ezek régi históriák! Beszéld el inkább, mi ujság Parthiában? Engem ugyan szörnyen untatnak ezek a Tyridatesek, Tigranesek és egyéb barbárok, akik ott négykézláb mászkálnak, amint azt a fiatal Aulenus erősitgeti és csak velünk szemben mutatkoznak embereknek. De ők most állandó szóbeszéd tárgyai Rómában, már csak azért is, mert veszélyes más dologról beszélgetni.

— A háboru rosszul áll, és ha Corbulo nem volna, el lehetnénk készülve a visszavonulásra.

— Corbulo! Bacchusra mondom, a megtestesült hadisten! Maga Mars! és a mellett oly tüzes, igazságos és oly ostoba! Szeretem őt igazán, már csak azért is, mert Nero fél tőle.

— Corbulo nem ostoba — mondá Vinicius és tovább csevegett a háboruról, de midőn Petronius minduntalan lecsukta szemeit, vette csak észre a fiatal ember, hogy mily bágyadt és sápadt barátjának arca; forditott tehát a beszéd tárgyán és nem minden aggodalom nélkül kérdezősködött annak egészsége felől.

Petronius kinyitotta szemeit.

Egészség! — Nem érezte magát egészségesnek. Vinicius éppen most kivánta neki Asklepios és Kypris oltalmát. De Petronius nem hitt éppen Asklepiosban. Hiszen voltaképpen még azt sem lehetett tudni, kinek a fia ez az Asklepios, az Arsinoëé-e vagy a Koronisé?

— És ahol az anya is már ismeretlen, hogy állunk tulajdonképpen az atyával?

Petronius kacagott, aztán igy folytatta:

— A bájos Kyprisnek, akinek oltalmát te hasonlóképpen ajánlottad nekem, egy szaggatást köszönhetek a jobb lábomban, de ettől eltekintve, ő jó istennő! Ugy sejtem, hogy előbb-utóbb te is fogsz fehér galambokat áldozni oltáránál!

— Igen, — felelé Vinicius. — A barbárok nyilai elkerültek engemet, de Amor nyila megsebzett — egészen váratlanul, néhány lépésnyire a város kapuja előtt.

— A charitinak fehér térdeire mondom, ezt majd egyszer alkalmilag elbeszéled nekem — kiáltott fel Petronius.

— Éppen tanácsodat jöttem kikérni — felelte Marcus.

Mialatt beszélgettek, beléptek az epilatorok, akik Petronius körül foglalatoskodtak. Marcus leveté tunikáját és belépett a langyos vizzel telt medencébe, mert Petronius meghivta őt a fürdőbe.

— Nem is kell persze kérdeznem, hogy hogy állunk a viszontszerelemmel — mondá Petronius, szemléive a fiatal Vinicius testét, mely mintha márványból lett volna faragva. — Ha Lysippus látott volna téged, ugy most bizonyára a Palatinushoz vezető kaput diszitenéd, mint ifju Hercules.

(Folytatása következik.)

+ **A legpontosabb óra.** Amerikában, New Hampshireben egy öreges takács él, akinek nagy a hire a környéken. Ugyanis bármikor megkérdezhetik tőle, hogy hány az óra, ő erre a gyomra sugallatára a legnagyobb pontossággal megmondja az időt. Az ebédjét pont délben eszi meg jó étvágygyal, de ha nincs akkor az asztalon az étel, kiszól a feleségének a konyhába:

— Anyjuk, siessen kend az ebéddel, elmult már dél!

Egyszer, amikor kérdezték tőle megint, hogy hány óra, rögtön felelte:

— Negyed hét mult öt perccel!

— Akkor roszszul jár a gyomra, bátyám, mert még csak háromnegyed hat van.

Az lett a vége, hogy fogadtak egy dollárba: mi jár jobban, az öregnek a gyomra, vagy a másik félnek az órája. Elmentek a legközelebbi templomhoz, amelyről tudták, hogy órája jól jár. És ezutta is kitünt, hogy az öregnek milyen pontosan jár a gyomra, mert mig a tornyon hét óra volt, addig a tamáskodó ember órája hetedfél órát mutatott.

*

+ **Szemrehányás.** *A biró*: Nem megmondtam magának az utolsó tárgyaláson, hogy ne lássam itt többé magát.

A vádlott: Váltig mondottam ezt tekintetes biró ur a zsandároknak, de nem akartak elereszteni.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdaságunk a multban.

— *A kereskedelmi és iparkamarák jelentése.* —

Budapest, augusztus 28.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter még a mult évben elhatározta a kereskedelmi és iparkamarák jelentéseinek reformálását. A miniszter ennél a reformnál az az intenció vezette, hogy az addig szétszórtan, rendszertelenül és hiányosan megjelent kamarai beszámolókat egy szervesen összefüggő egészbe foglalja egybe, amelyből az ország közgazdasági helyzetének képe egységesen domborodjék ki. Ezt a reformot a maga teljességében csak az idén valósitotta meg a miniszter. Ma küldték szét a jelentéseket magában foglaló vaskos kötetet, melynek ez a cime: *A magyar szent korona országainak közgazdasági állapota az 1899. évben.*

A könyv vagy nyolcszáz oldalra terjed. A vaskos kötetet egy összefoglaló bevezetés nyitja meg, amelyben a husz kamara jelentésének anyagát mintegy hat nyomtatott ivnyi terjedelemben dolgoztatta fel a miniszter. A jelentések igy egyöntetü, organikus egészként vannak az érdeklődő közönség előtt, amely most már igazán megismerheti az ország közgazdaságának mult évi állapotát.

Nem szükséges különösebben kiemelni, hogy ezzel az ujitással minő igazán becses szolgálatot tett *Hegedüs* Sándor a magyar közgazdasági élet minden faktorának. Ezentul évről-évre, a legilletékesebb faktoroknak, a közgazdasági érdek-képviselet autonom szervenek adataiból fogja megismerhetni mindenki ugy az ország általános gazdasági helyzetét, mint a termelés egyes ágainak állapotát, ugy amint az egyes országrészekre vonatkozó adatok összefoglalásából kialakulva jelentkezik. Ez az összefoglalás a legjelentősebb vivmánya *Hegedüs* Sándor reformjának, de nem kis érdeme az sem, hogy az egyes kamarák jelentéseiket ezentul szigoru utasitás szerint, a miniszter által megszabott keretekben készitik el, s az igy készült jelentéseket bent a minisztériumban egy nagyszabásu közgazdasági monografia egyes fejezeteivé dolgozzák fel.

A jelentések bevezető része, az ugynevezett *általános áttekintés* a következő tömör jellemzést adja az ország 1899. évi gazdasági helyzetének:

Az 1899. esztendő általános jellemzése röviden a következőkben foglalható össze: némi javulás a közelmultakhoz képest, mely azonban távolról sem volt oly mérvü, hogy a megelőző rosez esztendők káros következményeit ellensulyozhatta volna.

A mezőgazdaság viszonyai hatarozottan előnyös változást tünletnek fel az előző két sanyaru esztendőhöz képest. A termés a legtöbb vidéken sokkal jobb volt az 1898. évinél; csak itt-ott hangzott panasz a közepesnél rosszabb termés miatt. Ezzel párhuzamosan a közgazdaság egyéb ágaiban is némi javulás mutatkozott. Voltak bajok minden téren fölös számmal; egyrésze ezeknek az általános európai helyzetet tükrözi vissza, más része az elmult esztendők bajainak maradványa; voltak uj bajok is, amelyekről tulnyomóan megállapitható, hogy részint természetszerü folyományai a mult évek hibáinak és bűneinek, melyeknek kóranyagai részben csak most érlelődtek meg és jutottak kitörésre, részint pedig, sajnos, elháritahatatlan következményei a természetes fejlődés kérlelhetetlenségének.

Mindent egybevetve, az 1899. év eredményei vegyes impressziókat keltenek. Mindenesetre előnyösen különbözött az 1898., de kivalt az 1897. inséges esztendőtől. Ennek a javulásnak a főtényezői a jobb termésen kivül külkereskedelmi mérlegünk javulása, államháztartásunk rendezettsége s a friss erővel megindult iparfejlesztéssi és iparpártolási akció, mely a társadalom széles rétegeinek szunnyadó energiáit hozta mozgásba.

A *mezőgazdasági helyzetről* szólva, a jelentés konstatálja, hogy 1899-ben a gabonatermés összeredménye jóval felülmulta az 1898. évit. Az ország nagyrészében jó középtermés, néhol ennél is jobb, itt-ott a középen aluli volt. Közepes volt a termés az *aradi, besztercebánya, budapesti, kolozsvári, miskolci és pécsi* kamarák területében; alig közepes a *soproni* és *szegedi* kerületben; rossz középtermése volt a *kassai* kerületnek; a *nagyváradi* kamara kerületében a termés mennyiségileg közepes, minőségileg a középen aluli, kivéve a kétszeres buzát és tengerit, továbbá a zabot, amely minőségileg is középen felül jó volt. Jó középtermés volt a *debreceni, győri, temesvári* kerületekben; bő és jó termése volt a *brassói* (helyenként igen jó) és a *pozsonyi* kerületnek; jó termés volt továbbá a *marosvásárhelyi* kerületben is. Ellenben a horvát-szlavonországi kamarák területén határozottan rossz volt a termés; ugy az eszéki, mint a *zágrábi* kerületben mögötte maradt az 1898. évinek (mely ez utóbbi kerületben jó volt), *zenggi* kamara kerületében pedig most is épp oly silány volt a mezőgazdaság eredménye, mint máskor.

A *gabonakereskedés* viszonyai sehol sem alakultak kedvezően. Az egyetlen örvendetes jelenség az, amiről a *fiumei* kamara jelentése számol be, hogy ugyanis a tengeren való gabonabehozatal körülbelül teljesen megszünt, ellenben a kivitel hatalmasan föllendült.

*

A *különböző árukkal* való kereskedésről szólva, elmondja a jelentés, hogy a detail-kereskedés összes ágainak közös jellemvonásaként domborodik ki az üzlet kedvezőtlensége; különösen a vidéki kamarák köréből hangzanak egyértelmü panaszok az osztrák gyárak utazói, a gyárak kartelje s a tulhajtott verseny miatt, amely okok, egyesülve az általánosan rossz pénzügyi helyzettel, amely a vásárlási kedvet csökkentette s a hitelezésben az eddiginél is egészségtelenebb viszonyokat teremtett — érzékenyen megrongálták a vidéki detail-kereskedők helyzetét.

Ezek mellett még sürün visszatér a panasz *a politikai célzatokkal alakitott fogyasztási szövetkezeteknek* illegitim versenye miatt, amely főleg a gyarmatárukereskedést, a nürnbergi, kézmü, rövidáru és ezekkel rokon kereskedelmi ágakat sujtotta és különösen a kisebb vidéki városok és községek kiskereskedőinek helyzetét tette türhetetlenné.

Az *ipari részben* a következő általános jellemzést találjuk:

Az ipar általános viszonyait a kamarák jelentései kivétel nélkül kedvezőtleneknek tüntetik fel.

Egyes iparágakban mutatkozott ugyan fejlődés, sőt nagyobb fellendülés is, de a legtöbb iparág vagy a stagnáció vagy éppen a hanyatlás jeleiben élte át az 1899-iki gazdasági évet. Közös kutforrása az ipar bajainak az általános pénztelenseg, a hitelviszonyok rosszabbodása, a magas kamatláb, amely mind utját állita annak, hogy a vállalkozási kedv nagyobb mértékben nyilvánuljon.

Tagadhatatlan azonban, hogy a sok kedvezőtlen jelenség között is a kibontakozásnak sokféle biztató szimptómáival találkozunk. Általában országszerte bizonyos elevenség, a kedélyeknek határozott felfrissülése váltotta fel az utóbbi esztendők lehangoltságát. A iparfejlesztési és iparpártolási akció nagyobb rendszereséggel indulván meg, bizalmat öntött a lelkekbe; a munkakedvnek, a bátorságnak fokozódása jelentkezik az egész vonalon. Befejezett ipari alapitás a mult esztendőben aránylag kevés volt, de sok sikerrel biztató kezdeményezés jelöli a kereskedelemügyi miniszter és egyes társadalmi organizmusok részéről nagy erélyivel meginditott és tervszerüen, szivósan vezetett iparteremtési tevékenység üdvös hatásait.

A kereskedelmi miniszter iparfejlesztési akciójának ismertetése után ezeket mondja a jelentés:

A kormánynak e tevékenysége egyrészt serkentőleg hatott a társadalomra, másrészt onnan is

A rádzsa nyaklánca

— REGÉNY —

Irta: **RUDYARD KIPLING**

(41)

— Akkor menjen a kormányhoz és tárgyaljon azzal — mondotta a maharádzsa bosszusan és elutasitólag.

— Ugy tudom, az öné ez a folyó — mondotta Tarvin kitartó jókedvvel.

— Az enyém! Semmi sem az enyém az egész országban! Éjjel-nappal itt hevernek a kereskedők az ajtóm előtt és pénzt kérnek. A helytartó száhib nem engedi meg, hogy adót vessek ki, mint ahogy apáim tették, hadseregem sincs.

— Ez igy van — dünnyögte magában Tarvin.

— S ha volna is hadseregem — folytatta a maharádzsa — akkor nem volna ki ellen harcolnom. Öreg farkas vagyok, akinek minden fogát kiszedték . . . Menjen!

Ez a beszélgetés a márványudvarban esett meg, közvetlenül a palotának Szitabhaitól lakott szárnya előtt. A maharádzsa törött fakarosszékben ült s az istállószemélyzet ezenközben egész sor felkantározott és megzabolázott lovat vezetett elő, remélve, hogy valamelyiket kiválasztja a reggeli sétalovaglásra. A palota elhasznált, fojtó levegője a reggeli szellővel elsuhant a márványkövek fölött. Valami egészséges és üditő nem igen volt az az illat.

Tarvin, aki nem szállt le ponnyjáról, maga elé tette jobblábát és csöndesen várt. Tudta, milyen hatása van az ópiumnak a maharádzsára és már jött egy szolga kis fémcsészével, amelyben a vizet és ópiumot hozta. A maharádzsa arcfintorgatva nyelte le a főzetet, bajuszáról lenyalta az utolsó barna csöppeket, belesüppedt a székébe és üres nézéssel meredt a masszeségbe. Néhány pillanat mulva felugrott s akkor már derék, vidám férfiu volt.

— Itt van ön Tarvin száhib? Önnek itt kell lennie, különben nincsen olyan jó kedvem a nevetéshez. Kilovagol ma reggel?

— Szolgálatjára.

— Akkor hát vezessék elő azt a fiatal ményt, az bizonyosan leveti majd!

— Jó — mondotta Tarvin egykedvüen.

— Én pedig perzsa kancámra kapok fel. Induljunk, még mielőtt a helytartó száhib jönne — mondta a maharádzsa.

A lovászok elsiettek a parancs teljesitésére, kivülről kürtszó és kocsizörgés hallatszott.

A maharádzsa-kunvár jött fel a lépcsőn és oda tipegett az apjához, aki gyöngéden a karjaiba vette és a térdére ültette.

— Mi szél hoz ide Lalji? — kérdezte a fejedelem.

Lalji — kedvenc — ez volt a fiu becéző neve az egész palotában.

— Egzecirozni akartam a testőrségemmel, atyuskám, csakhogy én rossz lószerszámot kapok katonáim számára az arzenálból! Jeysingh kantárja zsineggel van összeoldva, pedig Jeysingh éppen a legjobb katonám. Szép meséket is mond el nekem — tette még hozzá a maharádzsa-kunvár, aki indus nyelven beszélt az apjával, a barátjának pedig kedvesen intett egyet.

— Ha-ha! Te is olyan vagy, mint mindenki! — szólott a maharádzsa. — Mindig akartok valamit az államtól! Hát te mit akarnál tulajdonképpen?

A gyermek kérőleg tette össze apró kezét, aztán bizalmasan belemarkolt apja rengeteg szakállába, amelyet az radsputanai szokás szerint a fülére fésülve viselt.

— Csak tiz uj kis nyerget, — esdekelt a fiu. — Hiszen van, ott láttam lógni annyit a nyeregkamrában, a lovászmester azonban azt mondta, hogy előbb a királytól kell megkérdeznem.

A maharádzsa arca elborult és rettenetes káromkodásban tört ki.

— A királyt! A király rabszolga, lakáj — kiáltotta fülhasogató hangon — az ügyvivő száhibok és ennek az asszonyos angol Rajnak a szolgája. De Indusra mondom, legalább a király fia legyen királyfi! Micsoda joga van Saroog Szinghnek arra, hogy fenyegetőleg megtagadjon tőled valamit herceg?

— En is mondtam neki — felelte a maharádzsa-kunvár — hogy apámnak éppen nem tetszik majd a dolog. De többet nem beszéltem, mert nem éreztem magamat jól, s tudod — kis feje előre bukott, hogy csak a turbánt lehetett látni — csak gyermek vagyok még. Megkaphatom a nyergeket?

Tarvin, aki a beszélgetésből egyetlen szót sem értett ugyan, nyájasan ült ponnyján, s barátságos pillantásokat váltott nagy és kis barátjával. A hajnal halotti csöndjében jött ide; az udvar valósággal visszhangzott egy galamb turbékolásától felülről a százötven méter magas toronyról, olyan nagy volt a csönd. Most azonban már életre ébredt a palota és mind a négy oldalán zsongott és mozgolódott a zöld zsaluk mögött. Sőt Tarvin megfojtott lélekzéseket, selyemruhasusogást is hallott, s a lécek pattogását is meghallotta, amint a zsalukat óvatosan széttolták, hogy kiláthassanak rajta. Nehéz balzsam- és jázminillatok csapták meg az orrát s ettől kellemetlenül érezte magát, mert tudta, hogy Sitabhai az asszonyaival mindent lát és hall. De sem a maharádzsa, sem a fia nem törődtek ezzel. A herceg egészen el volt telve attól az angol leckétől, amelyet Estesnétől kapott és a király éppen ugy örült a dolognak, mint a fiu. Hogy Tarvin is részt vehessen a beszélgetésben, a gyermek most már angolul beszélt, de nagyon lassan és tisztán, hogy az apja jobban megérthesse.

(Folytatása következik.)

értékes támogatást nyert a hazai ipar ügye iránt ujra ébredő lelkes érdeklődésnek máris észlelhető üdvös következményeiben. Hogy ez örvendetes fölpezsdülés dacára, amely ugy a kormánytevékenységben, mint a társadalmi téren mutatkozott, ugy a nagyipar, mint a kisipar az összes kamarák területén nehéz viszonyokkal küzdött, ennek az a legsürübben felpanaszolt oka, hogy mind a kettőnek helyzetét egyaránt hátrányosan befolyásolta az általános rossz gazdasági helyzet és a külföldi iparnak, különösen az osztrák iparnak némely téren szinte leküzdhetetlennek látszó versenye.

Az egyes iparágak helyzetén kivül szól a jelentés az ipartestületekről, a szövetkezeti ügyről, a munkás viszonyokról, a betegsegitő pénztárakról, a kereskedelmi és ipari szakoktatásról; azután a pénz- és hitelviszonyokról, a közlekedésügyről, röviden érinti a biztositás ügyét, a vásárügyet, a közgazdasági érdekü jogszolgaltatást stb.

Ipar és kereskedelem.

Az uj vasuti árudijszabás. Szeptember elsején ugy a magyar királyi államvasutakon, valamint az állami kezelés alá vett pécs—barcsi vasuton uj áruszállitási dijszabás lép életbe, melyben a mostani áruszállitási dijszabás jelentékeny módositásą vitetett keresztül. Lényegesebb dijfelemeléseket, illetve dijleszállitásokat az uj tarifák nem tartalmaznak s amennyiben egyes dijtételek fel- vagy lefelé kikerekités utján változást szenvedtek, ez főleg a számitások megkönnyitése végett történt.

Az osztrák-magyar bank uj fiókjai. Az osztrák-magyar bank köztudomás szerint még a mult évben elhatározta, hogy Magyarországon és Ausztriában összesen 10 uj bankfiókot fog felállitani. A bankfiókok nagyrésze már be is van rendezve, köztük a bank szombathelyi fiókja is. Az egyöntetüség kedvéért a szombathelyi bankfiók még nem kezdi meg müködését, hanem bevárja mig a többi fiókintézetek is elkészülnek, ami legkésőbb október hó elején meg fog történni. Akkor valamennyi fiók egyszerre kezdi meg müködését. A szombathelyi bankfiók élére lovag *D'Elvert* Lajos főnököt fogják kinevezni.

Osztrák-magyar dugó-parafaáru-kartell. Néhány napja megalakult Prágában a „Verband oesterreichisch-ungarischer Korkindustrieller" s az alakuló közgyülésén jelenvoltak iparosok Ausztria minden vidékéről és Magyarországból is. Mindjárt az alakuló közgyülés tetemesen felemelte a dugó- és általában a parafaáruk árát, amennyiben a mai árjegyzéseket 20 százalékkal felemelte s az összes eddig nyujtott rabattot megszüntette. Az áruk emelését azzal okolták meg, hogy a nyersanyag, a szén és minden szükségleti cikk, valamint a munkabérek is emelkedtek. A parafaáruk fogyasztása évről-évre növekszik, de a megmunkálásra alkalmas nyersanyag nehezen szerezhető be s ezért a termelők minden évad kezdetén felemelik az árakat.

Időszaki bankmérlegek. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank szeptember első, a Magyar Jelzálog-Hitelbank pedig szeptember hó harmadik hetében fogja időszaki mérlegét közzétenni.

Romániai üzleti viszonyok. Bukaresti konzulunk juliusi jelentése nem sok jót mond az ottani üzleti viszonyokról. Az elmult hónapban ismét husznál több cég bukott meg s ez akkora szám, amelyet csak a február
ius mult felül. A szeptemberi fizetési terminus pedig — mondja a jelentés — még ujabb meglepetéseket is fog hozni. A romániai üzleti helyzet tehát a leirás szerint nem valami nagyon kielégitő, a konzulátus mégis biztatja kereskedőinket, hogy az elsőrangu romániai cégekkel ujitsák meg összeköttetéseiket, vagy létesitsenek ujakat, mert egyrészt az idegen versenyt a sok és nagy veszteség visszariasztotta, másrészt a mai áruhiány arra kényszeriti a román kereskedőket, hogy a mi kereskedőink feltételeit elfogadják, azután a versenytől a válság előtt nyujtott hosszu hitelekkel sem kell küzdeniök ma a kereskedőinknek.

A fogyasztási szövetkezetek ellen. A *nyitrai kereskedők társulata* tegnapra értekezletre hivta egybe Nyitramegye kereskedőit, hogy miután a társulat inditványara a Miskolcon tartandó harmadik országos kereskedelmi kongresszus felvette a tárgyalandó ügyek közé a fogyasztási szövetkezetek versenyének kérdését is, a vidéki kereskedők ebbeli óhajaiknak és nézeteiknek kellőkép kifejezést adhassanak.

Áruforgalmunk Romániával. Romániával való áruforgalmunknál több mint másfél évi hanyatlás után julius hóban némi fellendülés észlelhető, még pedig ugy a kiviteli, mint a behozatali irányban. Kivitetett ugyanis a mult hónapban összesen 17.770 tonna különböző áru, a tavalyi julius havi 16.342 tonnával szemben. Ebben az összegben a haszonfa több mint 1000 kocsirakománynyal szerepel. Emlitést érdemel még a kőszén, amelyből 3018 t. vitetett ki. A behozatal pedig volt julius havában összesen 6.795 t. (+2.762 t.), 68%-kal több. mint tavaly juliusban. Ebből esett gabonára 1.330 t. (+709), olajpogácsára 737 t. (+706), nyers kőolajra és benzinre 2.567 t. (+1.167 t.), korpára 333 t. (+231) és ócska vasra 268 t. (+4 t.) — Az év eleje óta julius hó végéig volt az összes kivitel 94.886 t., 24.406 tonnával, vagyis 21%-kal kevesebb, mint tavaly ugyanezen időszakban. Az összes behozatal pedig julius hó végéig 36.357 t. volt, 10.254 tonnával, vagyis 23%-kal kevesebb, mint tavaly. A csökkenést a kisebb gabonabehozatal okozta, mely kitett tavaly 23.282 tonnát, az idén azonban már csak 10.240 tonnát. Ugyanannyi volt körülbelül a kőolaj behozatala is t. i. 10.273 t., 2,244 tonnával több mint tavaly.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 40·50 korona pénzben, 41.— korona áruban. A nyersszesz ára *Bécsben* 44.60 korona pénzben, 45.— korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi aug. 28. Készlet 307 darab. Érkezett 1610 darab. Összesen: 1917 darab. Eladatott 996 darab. Maradt 921 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 94—98 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 96—99 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 96—99 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 88—94 koronáig. Malac ——70 korona 100 kilónkint. A vásár lanyha volt.

Borjuvásár. 1900. évi augusztus hó 28-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 600 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 33 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju —67—75 f.-ig, I. r. 76—89 f.-ig, kivételes 92—100 f. 1 kg.-kint, leölt borju f.-ig, II. r. ——— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borju —— f.-ig. Növendék marha 33—44 f.-ig, I. r. 50—52 f.-ig, 1 kilonkint, sil. ——— f.-ig. Bárány élő —.—. k., leölt bárány —— k., kivételes ár —— k.-ig páronkint. Kecske — k.-tól —.— k.-ig. A vásár vontatott volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek: 11024 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4343 darab fiatal sertést, 6324 darab hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10667 darabot. Az irányzat gyenge.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számitva) első rendü sertés 85—88 fillér, kivételesen — filléren, középminőségü sertés 77—83 fillér, könnyü sertés 70——76 fillér, fiatal sertés 66—86 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 28.

Jó kinálat és mérsékelt kereslet mellett 32.000 métermázsa került változatlan áron eladásra. Egyéb gabonanemüekben gyengébb volt a forgalom. A rozs irányzata nyugodt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 250 mm. 80 k. 7 K. 87½ f., 5000 mm. 78·5 k. 7 K. 87½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 82½ f., 300 mm. 79·2 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79·3 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 400 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78·8 k. 7 K. 75 f., 800 mm. 78·5 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 1400 mm. 78·3 k. 7 K. 75 f. 100 mm. 78·3 k. 7 K. 70 f., 2000 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f. 200 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 200 mm. 77·8 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79·2 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 85 f. 100 mm. 77·6 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77·4 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 76·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 60 f., 250 mm. 76·3 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 45 f., 750 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 750 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 72½ f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 70 f.

Pestvidéki: 500 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 700 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 400 mm. 78·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 250 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 500 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 40 f., 150 mm. 77·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77·3 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 57½ f., 200 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 60 fillér.

Bánsági: 100 mm. 75 k. 7 K. 70 f.

Szerbiai: 3020 mm. 75 k. 7 K. 2½ f.

Bihari: 200 mm. 77·3 k. 7 K. 60 f.

Bácskai: 250 mm. 75 k. 7 K. 40 f.

Hódmezővásárhelyi: 2450 mm. 78 k. 7 K. 75 f.

Dunavidéki: 350 mm. 77 k. 7 K. 50 f.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Fehérmegyevidéki: 100 mm. 78 k. 7 K. 67½ f., 500 mm. 77·5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 75·5 k. 7 K. 45 f., 1680 mm. 75 k. 7 K. 52½ f., 1500 mm. 75·8 k. 7 K. 60 f.

Temesvári: 2000 mm. 75·5 k. 7 K. 46 f.

Békéscsabai: 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 85 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 95 f., 200 mm. 6 K. 82½ f., 600 mm. 6 K. 85 f.

Tengeri: 1000 mm. 6 K. 20 f.

Árpa: 100 mm. 6 K. f., 200 mm. 5 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	50 kilogramm ár K-tól	50 kilogramm ár K-ig	kilós	50 kilogramm ára K-tól	50 kilogramm ára K-ig
tiszavidéki	ó	75	7.20	7.35	79	7.70	7.85
»	»	76	7.25	7.40	80	7.80	7.90
»	»	77	7.45	7.60	81	—.—	—.—
»	»	78	7.60	7.75	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.15	7.35	79	7.75	7.80
»	»	76	7.30	7.50	80	7.80	7.90
»	»	77	7.45	7.60	81	—.—	—.—
»	»	78	7.60	7.75	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.05	7.20	79	7.60	7.75
»	»	76	7.10	7.25	80	7.65	7.85
»	»	77	7.30	7.45	81	—.—	—.—
»	»	78	7.45	7.60	—	—.—	—.—
bánsági	ó	74	7.20	7.40	78	7.50	7.70
»	»	75	7.30	7.50	80	—.—	—.—
»	»	76	7.40	7.60	81	—.—	—.—
»	»	77	7.50	7.60	—	—.—	—.—
bácskai	ó	72	6.—	6.—	77	—.—	—.—
»	»	73	7.10	7.25	—	—.—	—.—
»	»	74	7.25	7.35	—	—.—	—.—
»	»	75	7.40	7.50	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	50 kilogramm ár K-tól	50 kilogramm ár K-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.85	7.15
»	»	másodrendü	—	6.70	6.90
Árpa	»	takarmány	60—62	5.90	6.10
»	»	égetni való	62—64	5.50	5.80
»	»	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	»	—	39—41	5.30	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	5.—	5.20
»	»	másnemü	—	6.25	6.45
Repce	uj	káposzta	—	13.50	14.—
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	—.—	—.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre . .	7.68—7.64—7.66—7.68—7.69
Buza áprilisra . . .	8.06—8.03—8.05—8.07—8.08
Rozs októberre . .	7.07—7.05—7.07—7.09—7.11
„ áprilisra . . .	7.38—7.35—7.38—7.40—7.41
Tengeri augusztusra .	—.—
„ májusra (1901.)	4.88—4.87—4.88
Zab októberre . . .	5.31
Repce augusztusra .	—.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.68	pénz	7.69	áru
Buza áprilisra	8.07	„	8.08	„
Rozs októberre	7.08	„	7.10	„
Rozs áprilisra	7.40	„	7.43	„
Zab októberre	5.31	„	5.32	„
Tengeri augusztusra . . .	6.28	„	6.29	„
Tengeri szeptemberre . .	6.13	„	6.14	„
Tengeri májusra (1901.) . .	4.88	„	4.90	„
Repce augusztusra . . .	14.30	„	14.40	„

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	7.65— 7.66
Buza áprilisra	8.04— 8.05
Rozs októberre	7.08— 7.09
„ áprilisra	7.39— 7.40
Tengeri (uj)	0.— 0.—
Tengeri májusra	4.89— 4.90
Zab októberre	5.31— 5.33
Repce augusztusra	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányzata kissé kellemesebb volt, a nélkül, hogy az üzlet élénksége a legszerényebb igényeket kielégitette volna.

A helyi piac értékei, Rimamurányit kivéve, teljesen el voltak hanyagolva.

A déli tőzsdén szintén a kissé javult irányzat kerekedett felül, minden üzlet nélkül.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde kedvező.

Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 658.25—658.75. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 649.25—651.75 korona.

A déli tőzsde: valamivel jobb.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 678.——678.25. Osztrák hitelrészvény 658.25—659.—. Osztrák-magyar államvasut 651.50—656.—. Jelzálogbank 424.25. Közuti 596.50—597.80 korona.

Forgalomba került: Tisza-szabályozás 140.——141.—. Kereskedelmi bank 2588.——2593.—. Hazai takarék 160.65—161.65. Ganz 3210.——3230.—. Adria 504.——506.— korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 661.25. Magyar hitelrészvény 682.—. Leszámitoló bank részvény 451.—. Rimamurányi vasmü részvény 511.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 658.—. Közuti vaspálya részvény 596.—. Villamos vasut 289.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

a) ***Magyar Államadósság.***

	Pénz 100 kor.-kint	Áru 100 kor.-kint
Aranyjáradék 4%	96.10	96.30
Koronajárad. 4%	90.60	91.—
Keleti vasuti kötvények 5%	97.50	98.50
Államvasuti aranykölcsön 4½%	100.—	101.—
Államvasuti ezüstkölcsön 4½%	99.60	100.10
Vaskapukölcsön 3%	77.50	78.50
Magyar nyereménykölcsön (200 K)	159.—	161.—
Magyar nyereménykölcsön (100 K)	159.—	161.—
Magyar regálekötvény 4½%	97.85	98.60
Horv.-szlav. regálekötvény 4½%	99.50	100.50
Magyar földtehermentes 4%	90.50	91.50
Horv.-szlav. földtehermentes 4%	92.50	93.50
Tiszai sorsjegy 4%	140.—	141.—

* Az I—V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánkint értendők, a VI—XVI. alatt jegyzettekéi pedig darabonkint koronákban.

b) *Osztrák Államadósság.*

Egyes. papirjáradék 4 2/10%	97.35	98.85	Koronajáradék 4%	97.20	97.70
Egyes. ezüstjáradék 4 2/10%	97.35	98.85	1854-es sorsjegy 4%	162.—	163.50
Aranyjáradék 4%	97.20	97.70	1860-as sorsj. (1000 K) 5%	133.50	134.50
			1864-es sorsjegy	193.—	19[illegible]

c) *Idegen Államadósság.*

Bolgár vasuti kölcsön 5%	79.50	80.50	Szerb 100 frankos sorsjegy 2%	76.—	78.—

II. Más kölcsönök.

Bosnyák kölcsön 4½%	88.50	89.50	Budapest fővárosi kölcsön 4%	92.—	93.—
Budapest fővárosi kölcsön 4½%	97.—	98.—	Temes-bégavölgyi kölcsön 5%	92.—	94.—

III. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4½%	98.—	99.—	Jelzálogbank közs. kötvény 4½%	98.—	98.50
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4½%	98.—	99.—	Jelzálogbank nyer. kötvény 4%	118.75	119.75
Egyes. főv. takarékp. zálogl. 4%	91.—	92.—	Jelzálogbank nyer. jegy	117.—	117.50
Kisbirtokosok zálogl. 5%	101.50	102.50	Jelzálogbank nyer. kötv. 3%	103.—	104.—
Kisbirtokosok zálogl. 4½%	101.—	101.50	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4½%	98.25	99.25
M. agrár és járad. bank 4½% zál.	96.50	97.25	Orsz. közp. takarékp. zálogl. 4%	91.—	92.—
M. agrár és járad. bank 4½% jár.	98.—	98.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4½%	98.—	99.—
Földhitelintézet zálogl. 4½%	99.50	100.50	Közp. jelzálogbank zálogl. 4%	91.—	91.50
Földhitelintézet (50 éves) 4%	91.50	92.50	Közp. jelzálogbank kötvény 4½%	98.—	99.—
Földhitelintézet (63 éves) 3½%	80.50	81.50	Közp. jelzálogbank kötvény 4%	91.—	91.50
Helyi érdekü vasuti kötvény 4½%	95.—	96.—	Osztrák-magy. bank zálogl. 4%	98.50	99.50
Helyi érdekü vasuti kötvény 4%	91.50	92.50	Hazai takp. közs. kötv. 4%	92.75	93.75
Helyi érdekü vasuti (vf. 105%) 4%	93.—	94.—	Hazai takp. záloglevél 4%	93.75	94.75
Jelzálogbank záloglevél 5%	101.—	102.—	Keresk. bank zálogl. 4½%	98.25	99.75
Jelzálogbank záloglevél 4½%	98.—	99.—	Keresk. bank zálogl. 4%	92.75	93.75
Jelzálogbank záloglevél 4%	94.—	95.—	Keresk. bank (vf. 220 K) közs. kötvény 4½%	102.—	103.—
Jelzálogb. közs. köt. (vf. 220 K) 4%	100.—	101.—	Keresk. bank (vf. 210 K) közs. kötvény 4%	93.25	94.25
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	97.25	98.25			

IV. Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4½%	97.—	98.—	Folyamhajózási és tengerhajózási 4½%	99.—	100.—
Közuti vasut 4%	92.50	93.50			
Budapest-pécsi vasut 4%	91.—	92.—	Magyar-galiciai I. kibocs. 5%	104.—	105.—
Kassa-oderbergi 1889. ezüst 4%	93.—	94.—	Beruházási kölcsön ar. 4½%	100.25	101.25
Kassa-oderbergi 1891. ezüst 4%	—.—	—.—			

V. Bankok részvényei.

Bankegyesület	178.—	180.—	Kereskedelmi részvénytársaság	400.—	405.—
Első m. iparbank	320.—	325.—			
Fiumei hitelbank	163.—	165.—	Magyar takp. közp. jelzálogbank	950.—	960.—
Fővárosi bank r. t.	—.—	—.—			
Hazai bank	217.—	219.—	Osztrák-magyar bank	1705.—	1710.—
Horvát-szlavon jelzálogbank	210.—	220.—	Kereskedelmi bank	2586.—	2593.—

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	200.—	201.—	Egyes. fővárosi	2150.—	2156.—
III. kerületi	210.—	214.—	Magyar általános	550.—	560.—
Erzsébetvárosi	160.—	162.—	Országos központi	1380.—	1390.—
Budapesti takp. és zálogk. r. társ.	413.—	414.—	Pesti hazai	10065.—	10165.—

VII. Biztositó társaságok részvényei.

Bécsi biztositó társ.	400.—	410.—	Fonciere	183.—	185.—
Bécsi élet- és járadék-biztositási intézet	590.—	580.—	Lloyd viszontbizt.	—.—	—.—
			M. jég- és viszontb.	226.—	228.—
			Nemzeti baleset	185.—	190.—
Első magy. által.	5200.—	5250.—	Pannonia viszontb.	1100.—	1150.—

VIII. Gőzmalmok.

Concordia	450.—	460.—	Hengermalom	940.—	980.—
Első budapesti	990.—	1010.—	Molnárok és sütők	480.—	485.—
Erzsébet	45[illegible]	46[illegible]	Viktória	254.—	260.—
Lujza	230.—	232.—			

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Brassói bánya	—.—	—.—	Kőbánya. gőzt. g.	900.—	950.—
Budapesti tégla és mészég.	160.—	1[illegible]0.—	Kőszénb. és tégla (Drasche)	3[illegible]0.—	[illegible]0.—
Egyesült tégla és cement	10.—	2[illegible].—	Aszfaltgyár	33[illegible].—	348.—
			Általános kőszénb.	—.—	—.—
Északmagy. kőszén.	215.—	217.—	Keramiaigyár	18[illegible].—	185.—
Felsőmagy. bánya	225.—	230.—	Salgótarjáni	634.—	63[illegible].—
István téglagyár	[illegible]	[illegible]5.—	Ujlaki téglagyár	173.—	17[illegible].—
Kassa-somodi	10.—	12.—			

X. Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	240.—	260.—	Nicholson	206.—	208.—
Danubius	158.—	164.—	Schlick	226.—	235.—
Gans	3210.—	3[illegible]30.—	Weitznerwaggon	200.—	210.—

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	514.—	51[illegible].—	Pallas	355.—	365.—
Franklin	[illegible]20.—	5[illegible]0.—	Pesti könyvnyomda	2680.—	2720.—
Kosmos	2[illegible].—	[illegible]0.—			

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Ált. wagg.-kölcs.	1030.—	1050.—	Király serfőződe	—.—	—.—
Bpesti villamos.	222.—	225.—	Polgári serfőződe	134.—	138.—
Első magyar serfőzde	2300.—	2330.—	Magyar cukoripar r. t. B. sor. elöj.	1855.—	1875.—
			Magyar villamos.	245.—	250.—
Első magyar sertéshizl. részv.	471.—	481.—	Nemzetközi vill.	490.—	495.—
Első magy. száll.	434.—	440.—	Nemzetközi waggonkölcsönző	985.—	1005.—
Elsőmagy. spódium	[illegible]	310.—			
Gschwindt szeszgy.	884.—	890.—	Telefon-Hirmondó	—.—	—.—

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	504.—	50[illegible].—	Ujpest-rákospalotai villamos	117.—	120.—
Bpesti közuti vas.	195.50	197.50	Kassa-oderbergi	351.—	355.—
» ideigl. részv.	—.—	—.—	Magyar-galiciai	408.—	41[illegible].—
» élv. jegy	385.—	395.—	» nyugoti	410.—	415.—
» villam. vas.	289.—	291.—			
» élv. jegy	80.—	85.—			

XIV. Sorsjegyek.

Bazilika	12.—	13.—	Magyar vöröskeresz.	1[illegible].50	19.50
» osztr. felülb.	13.—	14.—	Ugyanaz osztr. flb.	20.50	21.50
» nyer. jegy.	—.—	—.—	» nyer. jegy.	—.—	—.—
Bécsvárosi	379.—	385.—	Olasz vör. ker.	21.50	22.50
Budavárosi	123.—	125.—	Ugyanaz osztr. felb.	[illegible]8.—	24.—
» osztr. felülb.	131.—	13[illegible].—	Osztrák vör. ker.	4[illegible].50	48.50
Szív	[illegible]6.—	6.50	Osztrák hitelint.	378.—	382.—
» osztr. felülb.	6.55	7.15	Pálffy	131.—	138.—

XV. Pénznemek.

Vert arany	11.43	11.50	Német bankjegy	118.30	118.50
20 frkos arany	19.31	19.36	Olasz líra	90.50	90.75
20 márka	23.63	23.68			

XVI. Külföldi váltók (látra).

Amsterdam	200.25	200.50	Olasz piac	90.50	90.75
London	242.30	242.80	Páris	96.25	96.55
Német piac	118.35	118.55			

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.———.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü —.———.— korona, nagyszemü —.——.— korona. Disznózsir: budapesti 58.——58.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 48.——48.50 korona, 3 darabos 52.——52.50 korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.———.— korona, 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.—— —.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: szlavóniai —.———.— korona, szerbiai 18.——18.50 korona azonnali való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén valamivel élénkebb volt a hangulat.

Déli tőzsde élénk maradt, árfolyamok tartottak.

Zárlat nagyon élénk és szilárd.

Bécs, aug. 28. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 114.90. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 139.75 Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.50. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 450.— Rimamurányi vasmürészvény 311.—. Magyar koronajáradék 90.50. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 90.30. Magyar hitelbank részvény 679.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 159.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 349.—. Magyar kereskedelmi bank 25.90.

Bécs, aug. 28. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 97.55. 4%-os osztrák aranyjáradék 117.05. 1860-iki sorsjegy 132.25. Osztrák hitelsorsjegy 384.—. Angol-osztrák bank 275.50. Bécsi bankegyesület 492.50. Osztrák-magyar bank 1705. Déli vasut 109.50. Dunagőzhajózási részvény 764.—. Dohányrészvény 287.—. Császári és királyi arany 11.42. Német bankváltók 118.25. 4·2% ezüst járadék 97.15 Osztrák koronajáradék 97.70. 1864-iki sorsjegy 192.50. Osztrák hitelintézeti részvény 662.—. Unionbank 551.—. Osztrák Länderbank 416.—. Osztrák-magyar államvasut 658.25. Elbavölgyi vasut 459.—. Alpesi bányarészvény 455.50. 20 frankos arany 19.30 Londoni váltóár 242.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Bécsi Tramway Litt B. —.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, aug. 28. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 661.50 Magyar hitelrészvény 680.—. Angol-Osztrák bank 276.—. Bécsi bank egyesület 493.—, Union bank 551.—, Länderbank 416.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 658.50, Lombard 109.50. Elbavölgyi vasut 460.—, Északnyugati vasut részv. 451.50 Dohányrészvény 287.—. rimamurányi vasmű 512.—. Alpesi bányarészvény 454.50, Májusi járadék 97.55. Magyar koronajáradék 90.55, Török sorsjegyek 106.25, Német birodalmi márka 118.35, Napoleon d'or 19.30.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, augusztus 28. (*Tőzsdei tudósitás.*) Az ultimó közeledte foglalkoztatta ma is a tőzsdét a kamatlábnak 3⅞%-ról 4%-ra való emelkedése mellett. A legtöbb értékpapirra nézve az üzlet fölöttébb szük határok között mozgott, csak bányaértékekben fejlődött élénkebb üzlet emelkedett árfolyamok mellett, kedvező helyzetjelentések és lebonyolitások nyomán. Járadékok állandók. Bankok nyugodtabbak. Államvasut és hitelrészvény Bécsre szilárd. Transvaali vasuti részvények fedezésekre szilárdak. Amerikaiak gyöngék.

Berlin, augusztus 28. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.80. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 90.30. Osztrák-magyar államvasut 139.75. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.85. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 173.40. Általános villamossági Edison 219.—. Gelsenkirchéni 189.25. Laura-kohó 200—. 4·2% ezüstjáradék 96.50. 4% magyar aranyjáradék 96.—. Osztrák hitelrészvény 205.90. Déli vasut 25.30. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.45. 4% uj orosz kölcsön —.—. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 34.50. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 146.25. Harpeni 176.10. Az irányzat szilárd.

Berlin, augusztus 28. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 96.—. Magyar koronajáradék 90.30. Osztrák hitelrészvény 206.25. Osztrák-magyar államvasut 139.75. Déli vasut 25.40. Északnyugati vasut 216.45. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiebradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, augusztus 28. (*Zárlat.*) 4·2% ezüstjáradék 96.30. 1860. sorsjegy 133.—. Déli vasut 25.—. 4% osztrák aranyjáradék 96.50. Osztrák hitelrészvény 206.50. Osztrák-magyar államvasut 137.75. Olasz járadék —.—. 4% magyar aranyjáradék 94.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, augusztus 28. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 96.95. 4% osztrák aranyjáradék 98.90. Magyar koronajáradék 90.35. Osztrák-magyar bank 121.50. Déli vasut 25.30. Elbavölgyi vasut ——.—. Londoni váltóár 204.58. Bécsi bankegyesület 122.70. Villamos részvény 126.—. 8%-os magyar aranykölcsön 77.20. 4·2%-os ezüstjáradék 96.65. 4% magyar aranyjáradék 96.20. Osztrák hitelrészvény 205.30. Osztrák-magyar államvasut 138.80. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 84.50. Párisi váltóár 813.33. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 224.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, augusztus 28. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 206.50. Osztrák-magyar államvasut 139.60. Déli vasut —.—. Osztrák aranyjáradék —.— Olasz járadék —.—. Laura-kohó 201.—. Harpeni 177.30. Discont 175.08 Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Az irányzat csöndes.

Páris, augusztus 28. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut 695.—. 4% osztrák aranyjáradék 91.40. Osztrák Länderbank —.—. 3% francia járadék 100.75. Ottomanbank 537.—. 3½% francia járadék 102.22. Alpesi bánya részvény —.—. Déli vasut 133.— 4% magyar aranyjáradék 97.—. Párisi bankrészvény 1123. Olasz járadék 93.50. Francia törleszth. járadék 100.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1205. Török dohányrészvény 316.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Augusztus 28. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ———— fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 96—97— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 95—96 fillérig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 96——98 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) —.—.——. fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ———— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 96——97 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 95—96 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedősulyban) 95——96 fillérig.

Sertéslétszám: 1900. aug. hó 26. napján volt készlet 39.189 darab, 1900. augusztus 27. napján felhajtatott 234 darab, 1900. augusztus 27. napján elszállittatott 363 darab, 1900. aug. hó 28. napjára maradt készletben 39.060 darab.

Vizállás.

		aug. 28. méter	aug. 27. méter			aug. 28. méter	aug. 27. méter
Inn	Schärding	1.80	2.10	Tisza	M.-Sziget	0.80	0.35
Duna	Passau	2.44	2.75	»	Tokeháza	0.06	0.06
»	Linz	0.05	0.17	»	V.-Namény	0.78	0.58
»	Bécs	0.01	0.78	»	Tokaj	0.56	0.36
»	Pozsony	1.92	1.74	»	Tisza-Füred	0.80	0.20
»	Komárom	2.28	2.30	»	Szolnok	0.43	0.37
»	Budapest	2.56	1.90	»	Csongrád	0.65	0.05
»	Paks	1.43	1.56	»	Szeged	0.50	0.44
»	Mohács	2.49	2.52	»	Török-Becse	0.36	1.15
»	Gombos	3.02	3.44	»	Titel	2.13	2.71
»	Ujvidék	2.39	2.56	Ondova	Bártfa	0.38	0.40
»	Pancsova	2.87	2.68	Topolya	Hoór	1.02	1.—
»	Orsova	3.54	3.14	Bodrog	Zemplén	0.94	0.—
Morva	Magyarfalva	0.49	0.44	Sajó	Zsolca	1.60	1.60
Vág	Zsolna	0.68	0.48	Hernád	H.-Németi	0.—	1.32
»	Trencsén	0.60	0.45	Berettyó	Margita	0.20	0.24
»	Szered	0.78	0.66	»	B.-Ujfalu	0.26	0.16
Rába	Sz.-Gotthárd	0.08	0.20	Körös	Csucsa	0.13	0.—
»	Sárvár	0.52	0.58	»	N.-Várad	0.17	0.10
»	Győr	2.22	2.25	»	Belényes	0.33	0.38
Dráva	Pettau	1.15	1.10	»	Tenke	0.06	0.05
»	Zákány	0.18	0.26	»	Gurahonc	0.22	0.26
»	Barcs	0.84	0.80	»	Borosjenő	0.20	0.10
»	Eszék	2.86	2.09	»	Békés	0.16	0.18
Mura	M.-Szerdah.	0.60	0.90	»	Gyoma	0.18	0.02
Száva	Zágráb	0.42	0.—	Maros	Gy.-Fehérvár	0.16	0.—
»	Sziszek	0.54	0.09	»	Branyicska	0.48	0.74
»	Mitrovicz	2.16	3.18	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.33	0.30	»	Arad	0.83	0.44
»	Szatmár	0.32	0.28	»	Makó	1.30	1.90
Kraszna	N.-Majtény	0.05	0.—	Temes	K.-Kostély	1.76	1.12
Latorca	Munkács	0.04	0.06	Béga	Kiszető	0.82	0.85
Laborca	Homonna	0.—	0.06	»	Temesvár	0.08	0.16
Ung	Ungvár	0.—	0.—	»	Becskerek	0.15	0.32

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 28. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Roth Gyula és Petykó Anna okleveles tanitót, illetve tanitónőt a francfeldi állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, illetve tanitónővé, Mihályi Margit okleveles tanitónőt a szolyvai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Dostál Stefánia okleveles tanitónőt a nagy-szelmenci állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, Vujaskovits Sztanka okleveles tanitónőt a sztárcsovai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé, az igazságügyminiszter Mascsekievics Lajos beregszászi törvényszéki segédtelekkönyvvezetőt ugyanoda telekkönyvvezetővé, Gorka Gyula nyitrai törvényszéki irnokot a mezőturi járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, Holmik Antal zsombolyai járásbirósági dijnokot a korponai járásbirósághoz végrehajtóvá, a debreceni itélőtábla elnöke dr. Joanovits György Ernő szatmári lakos végzett joghallgatót a debreceni itélőtábla kerületébe dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Skopál István székesfehérvári állami főreáliskolai rendes tanárt jelenlegi minőségében a budapesti VII. kerületi állami főgimnáziumhoz. Az igazságügyminiszter Kovács Ferenc szécsényi és Makra László losonci járásbirósági irnokokat kölcsönösen, Ugrosdy Géza vágbeszterci járásbirósági végrehajtót a zsolnai, Wolf Sándor felvinci járásbirósági végrehajtót pedig a homonnai járásbirósághoz. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Benke Zsigmond vajnatinai állami elemi iskolai tanitót a gyeró-vásárhelyi állami elemi iskolához jelen minőségében, Zvierina Teofil hadvighai állami elemi iskolai tanitót a lajta ujfalui állami elemi iskolához jelen minőségében, Horváth Erzsi türei állami elemi iskolai tanitónőt a zala-egerszegi állami elemi iskolához jelen minőségében, Hübner Ilona magyar-nagy-zsombori állami elemi iskolai tanitónőt az apahidi állami elemi iskolához jelen minőségében, Hordossy Irma sztrajnyáni állami elemi iskolai tanitónőt a magyar-óvári állami elemi iskolához jelen minőségében, Roediger Kamilla nagy-szelmenci állami elemi iskolai tanitónőt a sztrajnyáni állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Névmagyarositások. Hecht József Gyula budapesti illetőségü ugyanottani lakos, valamint kiskoru fiai, László és Pál vezetéknevének Hajósra, kiskoru Kleinberger Gusztáv, Jozefa és Gyula budapesti illetőségü ugyanottani lakosok vezetéknevének Kádárra, Uffenheimer Ignac budapesti illetőségü ugyanottani lakos, valamint kiskoru leánya Regina vezetéknevének Uraira, kiskoru Büchler Géza törökkanizsai illetőségü ugyanottani lakos vezetéknevének Bálintra, Maxem Gyula m. á. v. pályaőr csik-szeredai lakos, valamint kiskoru gyermekei (Maxem) Albert, Irén és Erzsébet vezetéknevének Magyarira, Hüttler István cs. kir. szab. kassa-oderbergi állomási málházó szomolnokhutai lakos vezetéknevének Hatvárira kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Pályázatok. Gyakornok a beregszászi adóhivatalnál 14 nap. — Segédtitkár a nyiregyházi pénzügyigazgatóságnál 3 hét. — Gyakornok a temesvári pénzügyigazgatóságnál 2

hét. — Adótiszt a székelyudvarhelyi adóhivatalnál 15 nap. — Titkár a müemlékek orsz. bizottságánál október 1-ig (Budapest, Andrássy-ut 66. sz.).

Napirend.

Naptár. Szerda, augusztus 29. — Római katolikus: Ker. János fejv. — Protestáns: János fejv. — Görög-orosz: (augusztus 16.) Dioméd. — Zsidó: Elul 4. — Nap kél 4 óra 59 perckor. — Nyugszik 6 óra 29 perckor. — A hold kél 9 óra 21 perckor reggel. — Nyugszik 7 óra 48 perckor este.

A horvát miniszter fogad d. u. 4—5 óráig.

Nemzeti Muzeum: Képtára, és a néprajzi osztály Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Az iparművészeti muzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Nyilvános könyvtárak zárva.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3 órától 5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—1 óráig és délután 3—5 óráig.

Földtani muzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődij 1 korona.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, augusztus 28.

A helyzetben lényeges átalakulás mutatkozik, amennyiben a délkeleti maximum elenyészett és Magyarország és Oroszország nagy része fölé egy sekély depresszió került. Nyugaton a légnyomás emelkedett, a maximum azonban ma is északnyugaton van.

Esők északnyugoti és délkeleti Európa kivételével mindenfelé voltak.

Hazánk északi és nyugoti részein az utóbbi 24 órában zivataros esők keletkeztek, mig egyebütt az idő száraz maradt. A hőmérséklet tegnapi maximuma többnyire 30°-t mutatott.

Kilátás: Helyenkint zivataros esők várhatók a hőmérséklet sülyedésével.

Nestlé-féle gyermektej legjobb alpesi tejet tartalmaz.
Régóta bevált táplálék **csecsemőknek** és gyomorbajosoknak.
A legelső orvostudományi tekintélyek javallják, 30 év óta valamennyi gyermekkórházban használják.
Központi raktár: F. BERLYAK, BÉCS, I., NAGLERGASSE 1. szám.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.
Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos
RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető **NÉPSZERÜ UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugyesőtakár (tripper) és hugyesőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője prostituczió.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága közhirré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. minister ő nagyméltóságának rendeletéből az ó-becse-ujvidék-titeli h. é. vasuton fekvő „Tisza Kálmánfalva“ megálló rakodóhely, mely eddig csak személy, podgyász és kocsirakományi teheráru forgalomra szolgált, f. évi augusztus hó 1-én a gyors- és teherdarab áruforgalomra is megnyittatott.

Budapest, 1900. augusztus 16-án.

Az igazgatóság.

BUTOR részletfizetésre!
Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének **kedvező fizetési feltételek** mellett kapnak **szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.**
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
Árjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5167

Magy. kir. államvasutak. Bpest-balparti üzletv.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon 1901. évben, esetleg a következő 1902. és 1903. évben szükséglendő különféle pályafenntartási fák szállitását biztositani óhajtván, azok szállitására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok folyó évi szeptember hó 11-ig az üzletvezetőségünknél (Teréz-körut 62. I. em. ajtó 5.) a bánatpénz pedig ugyanott, a gyüjtőpénztárnál f. évi szeptember hó 10-ig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben a megközelitőleg szükséges mennyiségekről szerkesztett jegyzékek és ajánlati ürlapok, általános osztályunkban (Teréz-körut 62. I. em. 8. sz.) valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők és megszerezhetők.

Budapest, 1900. évi augusztus havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

ALLAMI FELÜGYELET ALATT!
GERŐ Ferenc előkészitő-iskolája az egyéves önkéntességi képesitő vizsgára.
Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.
Ezen iskola előkészit ifjakat, kik tanulmányaikat bármily körülmény miatt abbanhagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közremüködésével az önkéntességi vizsgára. Az uj kurzus szeptember 2-án kezdődik és 6 hóra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.
Beiratás naponkint délután 4—7 óra között.

Használt kerékpárok és kerékpáralkatrészek mélyen leszállitott áron. Árjegyzék dijmentesen.
Beifeld Gábor és Tsa Budapest, VIII., József-körut 21.

Férfiak figyelmébe.
A legmakacsabb és idült hugycsőfolyásnál (magfolyás stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használtatnak a „Gonorrol-pilulák“ melyek egyedül csak Silberstein S. vegyészeti laboratoriumában Bécs IX. Rossauerlände 35. kaphatók, ára egy doboznak 2.50 frt (ezen összeget levélbélyegekben is lehet beküldeni).

1291- számhoz. 1900.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 1900. évi julius hó 30-án 46,266. sz. a. kelt rendeletével a Dráva folyó Moslavina község fölötti szakaszának szabályozási munkáihoz

61.849 kéve rőzse
100.632 drb karónak

beszerzését engedélyezvén, ezen anyagok szállitásának vállalati uton leendő biztositására

folyó évi szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor

az alólirt m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A fönti szállitás elvállalására vonatkozó ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának valamely m. kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló adóhivatali nyugta is csatolandó, — az alólirt hivatalnál a fönti határidőig benyujtandók: — mert később beérkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok benyujtására, valamint a szállitásra vonatkozó egyéb feltételek az alólirt folyammérnöki hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Eszéken, 1900. évi augusztus hó 18-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Ideg- és nemi betegségek
makacs vér- és bőrbajok, mint gyengeségi állapotok **radikális gyógyitására páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk**
Dr. Mitzger Tivadar
HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTEZET
Budapest,
VI. ker., Teréz-körut 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.
Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—8-ig.
Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

Durbints sógor
Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne löhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor tzethalála is mög más efféle kesörves történetök.
Egy könyv 1 forint.
Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körut 18.

Titkos betegségek
gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett **gazdag kórházi tapasztalatai** alapján
Dr. FABINYI J.
v. kórházi orvos, specialista
gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.
Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.
Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.
Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarok, II. emelet).
Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

ANTISEPTIKUS **Hölgy-óvszer**
Rég elismert és hatásában biztos, feleslegessé tesz mindennemü gyöngédtelen gummi és spongya cikket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utasitással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett bérmentve. Gyors és diskrét szétküldés. Kapható a feltalálónál: **László József** gyógyszerész, Maros-Ujvár Erdély. Budapesten: **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. és **Kerpel V.** gyógyszerész, Lipót-körut 28.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZINHÁZ.
Nyári szünet.

VIGSZINHÁZ.
Nyári szünet.

NÉPSZINHAZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZINHÁZ.
Szerda, 1900. augusztus hó 29-én.
Veronka.
Operett 3 felvonásban. Szövegét irták A. Vanloo és G. Duval. Fordították Molnár Ferenc és Makai Emil. Zenéjét szerzette A. Messager.
Személyek:

Florestan	Ráthonyi	Ermerance	Szilasi R.
Coquenard	Sziklai	Lustot	Füredi
Agathe	Margó	Seraphin	Giréth
Solanges	Ledofsky	Denise	Inkey

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ
Szerda, 1900. augusztus hó 29-én.
Páris 1900-ban.
Irta Salamon Ödön.
Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Szerda, 1900. augusztus hó 29-én.
Felfordult világ.
Fantasztikus operette 3 felvonásban. Irták Blum és Tochné, forditották Makai és Molnár. Zenéjét szerzette Serpette.
Kezdete 7 órakor

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Szerda, 1900. augusztus hó 29-én.
Feld Irén, Németh József és Gyöngyi Izsó vendégfellépésével.
A kolduló barát és a megvadult szabó.
Vig életkép dalokkal, kuplékkal 4 felvonásban. Irta Costa Károly. Forditotta Csergő Hugó.
Kezdete 7½ órakor.

FOLIES CAPRICE.
9 órakor Ma 9 órakor
Der Hausjude.
10 órakor 10 órakor
Szenzációs ujdonság!
Ügyvédek alkonya.
Eredeti magyar bohózat. Irta egy ősjogász. Rendező: Rott Sándor.
11 órakor 11 órakor
Hotel Narrenhaus.
Bohózat. Irta: LEITNER H.

SOMOSSY MULATÓ
Albrecht Ferenc, igazgató.
CONTINENTAL

Vendégszerepló osszjáték.
Ma este 8 órakor szenzacios eloadas.
Pompás kiallitás és diszletek. | Fantasztikus látványosságok óriási müsora.

Dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 33 év óta áll fönn, most teljesen ujjá alakitva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett fel, főleg bajáró betegek számára.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:
A tudományos vizgyógymód összes eljárásai, masszázs, villámos fényfürdő (elhizásoknál), az elektromozás minden faja (galvanisatio, faradisatio, franklinisatio, elektromos masszázs), hűtőkészülékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK
(Nauheimi eljárás, szivbajosok számára). Kezelés alá vétetnek. Különféle ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok: álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhesége, idülti irritáció és izomcsúz stb. Prospektus kivánatra. Árak mérsékeltek

Torna eszközök, függő-ágyak

kötéláruk és mindennemü
hálók ipartelepe.
Ponyvák, zsákok, ruhateritő kötelek fehér kenderből, zsinegek, dohány- és rebzsinórok, kendertömlők és hevederek. Valódi angol **lawn-tennis, football és halászati készletek** gyári raktára.
SEFFER ANTAL
Budapest. Központi városház épület Károly-u. I. bolt sz. 12. Gondos kiszolgálat. Vidékre árjegyzék szerint. Költségvetés tornatermek teljes berendezésére kivánatra dijmentesen.

Magyar kir. államvasutak. 109651/1900. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben, illetőleg 1903. év végéig a következő csoportokba sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, még pedig:

I. Kelmék, szövetek és könyvkötészeti cikkekre.
II. Kötélárukra.

A kiirás tárgyát képező egyes cikkeket előtüntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintákul szolgálnak, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 43. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállitott, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 27. déli 12 óráig a magy. kir. államvasntak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán oda küldendők és a boriték ezen külcimmel látandó el:

„Ajánlat 109651/900. szhoz".

Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségü minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%-a, legkésőbb f. évi szeptember hó 26. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyujtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok bemutatása mellett állittatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállitó
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.

Gyémánt-utánzatok, párisi legyezők, chinai ezüstáruk
gyári árakon.

Sternberg Ármin és Testv
cs. és kir. udvari hangszergyár.
Központi főraktárában:
Kerepesi-ut 36.
Cimbalmok

szép, erőteljes és csengő hanggal kaphatók 35 frttól felj. 500 frtig.
Külön zongora-termek: hol a leghirnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körut sarok) Zenepalota.
Árjegyzék egészen dijmentes.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám

Gyermeksanatorium és vizgyógyintézet
felnőttek számára **ABBAZIÁBAN.**
Egész éven át nyitva. — Saját park. — Játékterek. — Magaslati vizvezetők. — Az összes vizgyógyászati módozatok. — Villamos fényfürdők. — Gyermekek kisérők nélkül is felvétetnek. — Legjobb üdülőhely iskolás gyermekeknek.
Prospektust küld **Dr. SZEGŐ KÁLMÁN** igazgató és tulajdonos.

AZ ASZTALOS KÖNYVTÁRA

Az iparos embernek, bármi legyen is a foglalkozása, a korral kell haladnia. A mai kor attól, a ki valamire vinni akarja az életben, megköveteli, hogy nemcsak mindennapi munkáját végezze el úgy-ahogy, hanem tanuljon is és szerezze meg legalább azokat a könyveket, melyekből a saját foglalkozásában elért haladással megismerkedhetik. — Az asztalosoknak és ácsoknak a következő könyvek és minták megszerzését ajánljuk:

GAUL KÁROLY. A faipar köréből	80 fill.
MOSDÓSY IMRE. Művészet az iparban	60 „
Dr. PECHÁNY ADOLF. Iparos-Káté	60 „
CSIZIK GYULA. Az ipar története	60 „
Dr. HANKÓ VILMOS. Az iparos kinceskönyve	60 „
BALLÓ EDE. Stilszerű rajzminták gyűjteménye	3 kor.
VELŐSY LIPÓT. Módszeres szabadkézi rajzminták az ipariskolák általános rajztanfolyamai számára. 45 tábla	2 kor. 40 fill.
Dr. VÁLI BÉLA. Iparunk újra ébredése	60 „
VIGH ALBERT. Népszerű építéstan. Képekkel	60 „

Valamennyi szakszerűen és igen világosan van megirva és sok képpel magyarázva. Hasznosak és nélkülözhetetlenek minden törekvő iparosra nézve. Ajánlatos továbbá a következő könyvek megismerése:

Tűzrendészeti szabályok kézikönyve. A legújabb törvények és rendeletek alapján	1 kor.
Ipari és gyári alkalmazottak baleset elleni védelméről és az iparfelügyelőkről szóló törvény	80 fill.
Ipartörvény. Magyarázó jegyzetekkel	80 „
A vasárnapi munkaszünetről és a beteg munkások segitéséről szóló törvény	40 „

Kiadja: LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) csász. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadóhivatala
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21. SZÁM.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Espérance.
Édes imádott Angyalom! Szivem szerelme! Lelkem üdvössége! Azt hittem, hogy szivem szakad meg, hogy meg kell őrülnöm, igy még soha sem fájt a válás — de többé nem is birnám ki. Fájdalmamnál, keservemnél csak vágyam nagyobb téged keblemre szorithatni. Szenvedésem leirhatatlan. Jól vagyok. Szüntelen reád gondol, érted imádkozik, szive, lelke, egész mélyéből szerető imádó és milliószor csókoló Zephir. 7006

Huncut.
Én ott voltam hétfőn este, de hol volt kegyed? Talán az eső tartotta vissza? Ujabb találkát kérek. 6726

Kis hamis.
Levél ment tudott jeligével s helyre. 6727

Édesem.
Izgatottan vártam a tegnapi nap végét és csak este tért vissza lelkem békéje, mert oly végtelenül s szenvedélylyel szeretlek, hogy mosolyodra is féltékeny vagyok. Bántott az a gondolat, hogy ezen a tegnapi napon egy pillanatig sem gondoltál arra, a ki érted utolsó csepp vérét is szivesen feláldozná; nem voltál csak enyém! Ily napokon legjobban szeretnék meghalni. Ugy szerettem volna ott lenni én is és mily édes lett volna megbizonyosodni a felől, hogy csak köteles udvariasságban volt része másoknak. Tudod mitől félek? A zene büv. hatásaitól s ezért — ha igazán szeretsz — ne hallgasd soha. Rajongó szeretettel várlak másodikán Pilisen s kérek hosszu, édes levelet, mely leirja a mult vasárnap minden percét. 7011

Drága Mindenem.
Hogy mily gyönyörteljes érzelmek töltik el egész bensőmet, azt elképzelheted és igazán türelmem is elhagy már. Végtelen boldogság fog el, ha aranyos szivecskédre és ölelő karjaidra, mámoritó csókjaidra gondolok. Mindez az enyém ugy-e Édes, és reméiem, mielőbb ugy lesz. A Te hüséges Apusod. 7012

Ismeretséget
óhajt kötni intelligens fiatal ember csinos hölgygyel. Levelek „Andor" jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 7015

Fucs.
Neveletlenségről szó sem lehet. Levelének azon része, hogy ismeretséget ne kössünk, nagyon megszomoritott. Szerelmes embert minden csekély rosz hir lehangol. Kérem irjon egy hosszu levelet ismeretség hogy lehetséges. Mikor szokott sétálni. Nevemet portásnál nálunk megtudhatja. Ezerszer üdvözli Sz. B. 7013

KERESLET.

Keresek
három leány gyermekem mellé magyar és német nyelvet tudó izr. nevelőnőt, ki a nevelésben teljesen jártas és az elemi oszt. nyilvános vizsgáztatására vállalkozik. Ajánlatok iskolai és müködési bizonyitványnyal, fényképpel Roehlitz Henrik Mándok, Szabolcs m. küldendők. 6994

Irodához
való üvegfalak vételre kerestetik. Szives ajánlatok „F. B." jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretik. 3140

Kisasszony
iroda részére kerestetik. Ajánlatok fizetési igényekkel „F. B." jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 3139

Nevelőnőtkeresek
valláskülömbség nélkül négy polgárit végzett kis lányhoz, legalább 30 éves legyen, zongorázni és két europai (francia és angol) nyelvet beszéljen. Évi fizetés 600 korona és teljes ellátás. Ajánlatokat „Azar" cim alatt a kiadóhivatalba. 7002

Egy külföldi
4 tagból álló család 2—3 hólnapra 2 elegánsan butorozott szobát légszesz vagy villamvilágitással, fürdőszobahasználattal és teljes ellátással keres. Részletes ajánlat az ár megjelölésével Sternberg L. Siófok „Walch"-villa küldendő.

Háztulajdonosok!
Lakást keresek 2—3 szobásat, fürdőszobával, évi 300—400 forint bérért, lehetőleg a Köruton belül. Ajánlatok „Lakás" cimen a kiadóba kéretnek. 3128

Első szobaleány
aki szabni, varrni tud azonnal felvétetik Balatonfüredre, arckép szükséges. Értekezhetni lehet Rombach-u. 5. I. 14. 3060

Pénzbeszedő,
raktárnok, vagy más megbizható állást keres egy volt kereskedő. Szükség esetén biztositékkal is rendelkezik. Cim. Kender-utca 3., I., 10. 3078

Takaritónő
5—7 frt havi fizetés mellett alkalmazást kaphat. Kálvária-tér 10. sz. II. em. 14. ajtó. 3125

KINÁLAT.

Müvelt
keresztény család, jó házból való két iskolás fiut teljes ellátásra elfogad. Fürdő- és zongorahasználat. Cim: R. M. VI. Csengery-utca 57. I. 9. 7004

Cimbalom
ingyen tanulással félárba eladó. Varga Pál Rökk Szilárd-utca 3. 7007

Szakácsnőnek
ajánlkozik szeptember 15-re jobb uri házakhoz, esetleg gazdasszonyoak is elmenne egy csinos fiatal hölgy. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 3137

Butor
faragott hálószoba, kredenc, valódi bőrszékek, nagy asztal, szalon garnitura, konzol tükör minden árban eladó. Gyár-utca 25. a kárpitosmesternél. 7010

Egy gyermekkocsi
olcsón eladó. Uj-utca 39. III. 5. 7008

Teljes ellátást
kaphat 2—3 intelligens fiatal ember distingvált urnőnél, Kerepesi-ut 13. II. 16. 3086

Egy kisasszony
vagy magányos asszony egy tisztességes, gyermektelen házaspárnál kaphat lakást és teljes ellátást. VI., Uj-utca 39, ajtó 5. 7009

Egy distingvált
izr. uri családnál 1—2 középiskolai tanuló teljes ellátást kaphat. Vörösmarty-utca 51. I. em. 5.

Kitünő szabónő
ajánlkozik házhoz, esetleg házon kivül is elvállal munkát mérsékelt dijazásért. Szentkirályi-utca 22. II. em. 26.

Emléknek,
ajándéknak kiválóan alkalmas. Egy életnagyságu nagyitott fénykép bármily fénykép után müvésziesen elkészittetik, meglepetésnek ajándéknak nász, név, születésnapra legalkalmasabb, miután egy ily nagyitás nemcsak pillanatra, hanem örök időkre illő szobadisz is, a legszebb és örök emlék kedves halottainkról a fénykép sértetlenül visszaadatik, a hü másolatért kezeskedem, a vidéki rendeléseket pontosan eszközlöm. Grosz József, VI. Próféta-utca 5. 3011

Előkelő uri család
fia joghallgató, csakis előkelő családhoz ajánlkozik mint correpetitor. A gymnasiumi tantárgyakon kivül tanit franciát és gyorsirást. Cim és egyéb tudnivalók szivességből Schwarcz Jenő Budapest, Gyár-utca 36. I. 9. kaphatók. 3115

Szépen butorozott utcai szoba
előszobával intelligens gyermektelen házaspárnál azonnal kiadó (katonatiszteknek szolgával alkalmas.) Cim Klauzál-utca 6. fszint jobbra ajtó 1. 3091

Üzlethelyiség
kiadó. Kis üzlethelyiség játék, pék vagy virág üzletnek nagyon alkalmas, november 1-re kiadó. Terézkör-ut 54. a házmesternél. 3106

Egy használt
de jó karban lévő politirozott szobaberendezés olcsón azonnal eladó. Cim a kiadóban. 3113

Ruha-varrónő,
kitünően jártas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán késziti el. Renoválásokat is végez kitünő izléssel. Cim özv. Lederer Lipótné Kertész-u. 8. földsz. 3.

Tanuló fiu
intelligens gyermektelen családnál, felsőbb és középiskolákhoz közel, teljes ellátást kaphat. Teréz-körut 35. II. 32. 3092

Középiskolai
tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanit kitünő philologus és mathematikus. Előkészit egyéves önkéntességi szolgálatra jogositó vizsgára, polgári iskolai vizsgák letevésére. Gymnasiumi-reáliskolai és kereskedelmi érettségire. **Pótvizsgára.** Kitünő szakoktatás a könyvvezetésben. Goitein Henrik Budapest, VI., Csengery-u. 52. I. em. 8. 6523

Pénzbeszedőnek,
raktárnoknak, vagy más megfelelő állásra ajánlkozik egy intelligens jó megjelenésü volt kereskedő. Cime: Jozsef-körut 69. III-ik udvar (vagy Pál-utca) földsz. 6. 3083

Jósnő
lakik, József-körut 17. félemelet 6. található délelőtt 9-től délután 6 óráig. 6997

Két darab
alig használt 16-os kitünő lövésü Lancaster vadászfegyver és 12 személyre való china evőeszköz jutányosan eladó. Krausz Mór, Ovoda-utca 22. I. 7. 3102

Kitünő szabónő
elfogad leányokat szabni és varrni tanitásra, elvállal munkát a legegyszerübbtől a legjobb kivitelig mérsékelt árban Klein Vilmosné. Kender-utca 3. I. 10. 3104

Szoba,
butorral vagy anélkül azonnal kiadó. Dob-utca 50. I. 53. 3061

Eladó szőllő.
A fővároshoz vasuton 2 óránvira 5 kataszt. hold remekül beállitott s kitünő fajokkal beültetett 2 éves szőllő, családi körülmények miatt eladó. Egy negyed hold termő van benne. Gyönyörü fekvésü, levegője és vize kitünő. Nyaralóknak kiválóan alkalmas s pár év mulva szép jövedelmet is hajt. Venni szándékozók küldjék be cimüket „Szőllőtelep" alatt a kiadóhivatalba. 3034

Gyártelepnek
alkalmas, a vasut és villamos vasuthoz nagyon közel fekvő telek olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3124

Nevelőnőket
német és magyar okl. tanitónőket, gyermekkertésznőket, bonneokat, társalgónőket, házikisasszonyokat ajánl és elhelyez Halminé; tanerő-ügynöksége, Gyár-utca 42/B. 6703

Joghallgatók
utmutatója az egyetemre valamint a beiratkozásra vonatkozó mindennemü felvilágositásokat tartalmazó füzetke ingyen és bérmentve kapható Politzer Zsigmond és fia könyvkereskedésben Budapesten Kecskeméti-utca 4. 3103

Legfinomabb
csemegeszőlőt szállit a gyöngyösi postai vagy vasuti állomáshoz 5 vagy 10 kilós kosarakban kilónként 50 filléres árban utánvét mellett Weisz D. H. szőlőtulajdonos. 6803

Tanárjelölt
gimnáziumban jelesen érett, házitanitói állást keres szerény dijazás mellett. Ajánlatot „Tanárjelölt" cimen kérek a kiadóba. 3127

Intelligens
izraelita családnál teljes ellátást kaphat 1—2 középiskolai tanuló. Kerepesi-ut 34. III. em. 23. 7001

Tam-Tam
valódi kinai, 5 kigr. sulyu, zenekar vagy szinház részére, alkalmi vétel, olcsón eladó. Stern, Erzsébet-körut 36. III., 28.

Nagyon szépen
butorozott, tiszta, föregmentes világos szoba 3 ablakkal (alkovos szalon) külön bejárattal szeptember 1-re olcsón hölgynek vagy úrnak (3 személyre is) kiadó Főherceg Sándor-utca 30/B. I. em. 13. sz. 6258

Ménesgyoroki
csemege szőlő nagyságos Avarffy Géza ur terméséből, válogatott nemes fajokból vegyitve 5 kilogram mos postakosarakban 1 frt 60 kr. utánvétellel szállit Kemény Izidor csemegekereskedő Budapest, Damjanich-u. 23 6987

Sorsjegytulajdonosok figyelmébe. Körülbelül 16 millió forint hever gazdátlanul, mely összeg kisorsolt sorsjegyekre esett és mindeddig fel nem vétetett. Bárki is megtudhatja, hogy sorsjegye kisorsoltatott-e vagy sem, ha alanti cimre sorsjegyeinek számát és darabonkint 2 krt küld. Márkus Sándor Ujpest, Deák-utca 21.

Mindenki
eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával igen jó, biztos állandó keresetre tehet szert. Magas jutalék, esetleg fix fizetés. Fuchs H. váltóháza. Budapest IV., Kecskeméti-utca 1.

Intelligens
urnőnél orvosnak, ügyvédnek vagy magasabb rangu katonatisztnek megfelelő, teljesen elkülönitett utcai garçon lakás, elegánsan butorozva, teljes ellátással s fürdőszoba használattal kiadó. Ugyanott egy nagy 2 ablakos utcai szoba elegánsan butorozva, teljes ellátással, fürdőszoba használattal szintén kiadó. Andrássy-ut 51. sz. II. em. 17. ajtó. 3123

Mázoló munkákat
elvállal jutányos árban Tamasits András, József-körut 18. szám. 6666

Kerékpár
használt, jó karban, olcsón eladó. Schön Sándor Váci-körut 74. 3119

Különbejáratu
utcai szoba, fürdőszobahasználattal, azonnal kiadó VIII. Kender-utca 3., I., 10. 3077

Két kosztos
diákot teljes ellátásra elfogad katolikus állami tisztviselő, kinek 2 fia felső tanintézeti hallgató. Kellő gondozás és jó előmenetel biztosittatik, IV., V. vagy VI. kerületi gymnázium vagy reáliskolába járók, VI. kerület Felső erdősor-56. I. em. 16. ajtó alatt értekezhetnek. 3135

Szálloda
elsőrangu, az erdélyi részek fővárosában, egész ujonnan berendezve, kávéházzal, étteremmel, istállókkal, óriási kerttel és nyári mulatóval, aránylag csekély készpénzfizetéssel, jutányos áron eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi ügynökségénél, Budapesten, VIII., József-körut 22.

Kerékpár
alig használt, olcsón eladó Izabella-utca 15. föld. 7.

Tankönyvek!
Az ország összes tanintézeteiben egyetemek, főiskolák, tanitóképezdék, közép- és elemi iskolákban **használt összes tan- és segédkönyvek** legnagyobb raktára. Vidéki rendelések a legpontosabban és azonnal eszközöltetnek. **Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.**
Központi Antiquarium és könyvkereskedés, Budapest, IV. kerület Muzeum-körut 17.

Szolid árak.
Mautner Henrik
butorszállitási és beraktározási vállalat
BUDAPEST,
VIII., József-körut 21.
Száraz raktárak.

Legujabb könyv!
E napokban jelenik meg
!! A TŰZ !!
(egy nagy müvésznő szerelmi regénye) Gabriele D'Annunzio-tól magyar nyelven is. Egyetlen jogositott magyar kiadás, képes cimboritékkal. A gyönyörü kiállitásu vastag kötet ára **3 korona,** mely összeg előzetes utalványozása esetén bérmentve küldi a müvet: **Szilágyi Béla** könyvkereskedése, Budapesten, Károly-körut 26.

Nagy vagyont,
óriási jövedelmet szerezhet az ország bármely helyén, ugy falun, mint városban lakó férfi vagy nő, könnyü otthoni munkával, ha a **„Kereskedelmi Vegyészet"** cimü könyv most megjelent, kétszeresen bővitett harmadik kiadását megrendeli, mert e könyvből ugy férfi, nő mint gyermek 540 különféle foglalkozást tanul meg, melylyel előképzettség és tőkebefektetés nélkül naponta **20—30 koronát,** évente 5—6000 koronát csekély fáradsággal, otthoni munkával megkereshet. A kinek biztos, jó keresete nincs, vagy foglalkozás nélkül van, ki családját hasznosan akarja foglalkoztatni, rendelje meg bizalommal a **„Kereskedelmi Vegyészetet".** Ezen vagyont érő könyvet az első kiadás 6 korona bolti ára helyett **2 korona 50 fillér** kedvezményes árért rendelheti meg mindenki a **„Kereskedelmi Vegyészet"** könyvkiadó-vállalatánál **Ujpest,** Lőrinc-utca 24. Ugyanitt csekély havi részletfizetésre mindennemü könyvek megrendelhetők. Könyvárjegyzék ingyen és bérmentve.

Arany- és ezüst eladás. Alkalmi nászajándékok,
13 latos ezüst evőkészletek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65frttól kezdve és följebb. Mindennemü finom ezüsttárgyak barok és francia stilusban. Nagy raktár **arany férfi-láncokból,** masszív aranygyürük 6 frt 40 kr., arany férfi órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve, 12 darab masszív evőeszköz 6 frt 50 kr. Veszünk zálogházi cédulákat. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Armin Béla örökösei Budapesten, Városház-tér 9., I. em. 23., uj szám Váci-utca 30. Részletfizetésre is.

Angol tapéta raktárak.
Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégzi.
Minius Jakab Budapest,
Főüzlet: Kerepesi-ut 6.
Fióküzlet: Irányi-u. 25.

Kerékpárokat és alkatrészeket
30% árengedménynyel a gyári áron alul szállit
Láng Jakab és fia
kerékpár nagy raktára
Budapest, József-körut 41.
Árjegyzék ingyen! Javitások saját mühelyünkben olcsón és szakszerüen.

Köznép-osztály

Ferenc József-kabát	4 frt
Jaquet	3 frt
Frack	5 frt
Nadrág	2.50.

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. 1-ső emelet

Az országos magyar gyorsiró egyesület
augusztus hóban
Báthori Dezső
középiskolai tanár ur vezetése alatt e hóban **uj magyar és németnyelvü gép- és gyorsirászati** tanfolyamot nyit. Jelentkezőket felvesz a
„YOST" irógép
részvénytársaság
Erzsébet-körut 9—11.
New-York palota

Szépirási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és keresk. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen rossz irással biró, feltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete minden nap. Értekezési órák: 10—1-ig és 4—6-ig. Adler J. szépiró tan. V., Nagykorona-u. 4., III. em. 7005

Nevelőnőket
francia, angol és némethoniakat, okl. magyar tanitónőket, minden nemzetségü bonneokatés gyermekkertésznőket lelkiismeretesen ajánlok és elhelyezek. Magyar okl. tanitónőket, zene és nyelvismeretekkel sürgősen keresek 500—600 frt évi fizetéssel.
Szegheőné S. Lujza
BUDAPEST,
VI., Dessewffy-utca 22.

Ajtók és ablakok
minden formában és nagyságban, teljesen felvasalva, nagyon olcsón kaphatók
Wiener A. utódá-nál
Üllői-ut 77.

Aki kényelmét,
szereti, ne mulassza el a **mentő poloskairtó** szerrel kisérletet tenni; nem hagy foltot és a petét is szavatosság mellett kiirtja; ily sikert még nem lehetet elérni. Kapható 30, 40 kr. és 1 frtos üvegekben, azonkivül valódi Schweinfurti zöld. **Bettelheim Zsigmond és társánál, Budapest, Kálvin-tér 7.**

Malomeladás, malomvétel, malombérlet, gépek vétele és eladása legczélszerübben eszközölhető a **„Molnárok Lapja"** révén. Budapest, VIII., József-körut 33.

Arany János-utca 34. sz.
Butor beraktározás.
Garde-Meuble.

A Budapesti Napló apró hirdetései naponkint falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.